

Τὸ Αὐγουστιάτικο λιοπῦρι ψήνει τὴν ἄμμο καὶ τὸ ἐλαφρὸ πουνεντίνι ἀγασαλεύει τὴ θάλασσα πού οἶν ἀνάσα
της, τὸ κύμα, ἀφίνει τὸν ἄφρό του νὰ δροσίση τὸ φλογισμένο ἄκρογιάλι.

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ 190

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

1948

ΕΤΟΣ 20^{ΟΝ}

Ολεο μνηνα σε μνηνα

Ποία Βρεταννικά πολεμικά πλοία άπωλέσθησαν κατά τον πόλεμον

Θωρηκτά :

1914. «Μπάραμ» 31.000 τόννων. Έτορπιλίσθη υπό γερμανικού υποβρυχίου εις την Άν. Μεσόγειον τόν Νοέμβριον του 1941.

1939. «Πρίγκιπ τής Ουαλλίας», 35.000 τόννων. Έτορπιλίσθη υπό Ιαπωνικού τορπιλλοπλάνου εις την νότιον κινεζικην θάλασσαν την 10 Δεκεμβρίου 1941.

1918. «Χούντ», 42.000 τόννων. Άνετινάθη εν δράσει κατά του γερμανικού θωρηκτού «Μπίσμαρκ» εις τὰ άνοικτά της Γροιλανδίας την 24 Μαΐου 1941.

1916. «Ρήπολς» 32.000 τόννων. Έτορπιλίσθη υπό Ιαπωνικού τορπιλλοπλάνου εις την νότιον κινεζικην θάλασσαν την 10 Δεκεμβρίου 1941.

1914. «Ρόγιαλ Όκ» 29.150 τόννων. Έτορπιλίσθη υπό γερμανικού υποβρυχίου εις Σκάπα Φλόου την 14ην Οκτωβρίου 1939.

Αεροπλανοφόρα :

1937. «Ρόγιαλ Άρκ» 22.000 τόννων. Έτορπιλίσθη υπό Ιταλικού υποβρυχίου 150 μίλια άνατολικώς του Γιβραλτάρ την 14ην Νοεμβρίου 1941.

1916. «Κούραζους» 22.500 τόννων. Έτορπιλίσθη υπό γερμανικού υποβρυχίου την 17ην Σεπτεμβρίου 1939.

1918. «Αετός» 22.600 τόννων. Έτορπιλίσθη υπό έχθρικού υποβρυχίου εις την Δυτικήν Μεσόγειον την 11ην Αυγούστου 1942.

1916. «Γκλόριους» 22.500 τόννων. Έβυθίσθη εν δράσει κατά των γερμανικών θωρηκτών «Σάργχορστ» και «Γκναίξενάου» έξω της βορείου Νορβηγίας την 8ην Ιουνίου 1940.

1919. «Ερμής» 10.850 τόννων. Έβυθίσθη υπό Ιαπωνικών αεροπλάνων 70 μίλια νοτίως του Τρινκομάλι την 9ην Απριλίου 1942.

Συνοδά Έαεροπλανοφόρα :

1938. «Ωνάσιτυ» (τέως «Άννόβερον») 5.537 τόννων. Έτορπιλίσθη υπό γερμανικού υποβρυχίου εις τόν Νότιον Ατλαντικόν την νύκτα της 20ης πός την 21ην Δεκεμβρίου 1941.

1940. «Άβενξερ» (τέως «Ρίο Χόυντσον») Άπωλέσθη κατά την διάσκεψιν των άποβατικών έπιχειρήσεων του Άλγερίου τόν Νοέμβριον του 1942.

Καταδρομικά :

1939. «Μπονάβεντυρ» 5.450 τόννων. Έτορπιλίσθη παρά γερμανικού υποβρυχίου συνοδεύον νηοπομπήν εις την Μεσόγειον τόν Μάρτιον του 1941.

1918. «Κάϊρο» 4.200 τόννων. Έβυθίσθη υπό των Άγγλικών δυνάμεων μετά τόν τορπιλλισμόν του παρά έχθρικού υποβρυχίου εις την Μεσόγειον τόν Αυγουστον του 1942.

1918. «Καλκούττα» 4.200 τόννων. Έβυθίσθη κατά τας έπιχειρήσεις της έκκεινώσεως της Κρήτης υπό έχθρικών αεροπλάνων τόν Μάιον του 1941.

1917. «Καλυψώ» 4.180 τόννων. Έτορπιλίσθη παρά Ιταλικού υποβρυχίου εις την Άν. Μεσόγειον τόν Ιούνιον του 1940.

1927. «Καμπέρα» 10.000 τόννων (Αυστραλιανόν ναυτικόν). Έτορπιλίσθη εις την ναυμαχίαν παρά την νήσον Σάβο την νύκτα της 8ης πός την 9ην Αυγούστου 1942.

1940. «Χάρυβδις» 5.450 τόννων. Έτορπιλίσθη κατά τας έπιχειρήσεις έναντίον έλαφρών γερμανικών μονάδων εις τὰ στενά της Μάγχης.

1926. «Κορνονάλη» 10.000 τόννων. Έβυθίσθη εις τόν Ινδικόν ώκεανόν άγωνιζόμενον έναντίον Ιαπωνικών αεροπλάνων την 5ην Απριλίου 1942.

1917. «Κόβεντρ» 4.290 τόννων. Έβυθίσθη τόν Οκτώβριον του 1942.

1917. «Κάρλιου» 4.290 τόννων. Έβυθίσθη υπό των βομβών έχθρικού αεροπλάνου εις Νορβηγικόν Φιόρδ, τόν Μάιον του 1940.

1929. «Ντόρσετσαϊρ» 9.975 τόννων. Έβυθίσθη υπό Ιαπωνικού αεροπλάνου εις τόν Ινδικόν ώκεανόν την 5ην Απριλίου 1942.

1918. «Ντιούντιν» 4.850 τόννων. Έτορπιλίσθη υπό γερμανικού υποβρυχίου εις τόν Άτλαντικόν την 24ην Νοεμβρίου 1941.

1938. «Έντιμποργκ» 10.000 τόννων. Έβυθίσθη υπό των άγγλικών δυνάμεων άφου ήχησεν έλεύθετη όλικώς υπό τορπιλλικών γερμανικών έπιθέσεων κατά την έπιστροφήν νηοπομπής εκ Β. Ρωσίας τόν Μάιον του 1942.

1921. «Έφριγκχαμ» 9.550 τόννων. Άπωλέσθη έξωθι των Νορβηγικών άκτών την 21ην Μαΐου 1940.

1929. «Έξετερ» 8.390 τόννων. Έβυθίσθη εν δράσει κατά Ιαπωνικών καταδρομικών εις την θάλασσαν της Τάβας την 1ην Μαρτίου 1942.

1939. «Φίτζι» 8.000 τόννων. Έβυθίσθη εν δράσει κατά έχθρικών αεροσκαφών έξωθι της Κρήτης τόν Μάιον του 1941.

1934. «Γαλάττα» 5.220 τόννων. Έτορπιλίσθη υπό γερμανικού υποβρυχίου έξωθι της Λιβυκής άκτής την 15ην Δεκεμβρίου του 1941.

1937. «Γκλόσεστερ» 9.600 τόννων. Άπωλέσθη εν δράσει κατά έχθρικών αεροπλάνων έξωθι της Κρήτης την 22αν Μαΐου 1941.

1939. «Ερμιόνη» 5.450 τόννων. Έτορπιλίσθη υπό έχθρικού υποβρυχίου εις την Μεσόγειον την 3ην Ιουλίου 1942.

1937. «Μάντσεστερ» 9.400 τόννων. Έτορπιλίσθη υπό Ιταλικής τορπιλλοκάτου έξωθι της Τυνησιακής άκτής την 12ην Αυγούστου 1942.

1939. «Ναϊός» 5.450 τόννων. Έβυθίσθη την 30ην Μαΐου 1942.

1933. «Ποσειδών» 7.175 τόννων. Άνετινάθη προσκορούσαν επί νάρκης έξωθι της Λιβυκής άκτής την 19ην Δεκεμβρίου 1941.

1935. «Πηνελόπη» 5.270 τόννων. Άπωλέσθη κατά τας έπιχειρήσεις του Νεττόντο την 7ην Μαρτίου 1944.

1931. «Πέρθ» 6.980 τόννων (του Αυστραλιανού Ναυτικού). Έβυθίσθη εν δράσει κατά Ιαπωνικών πολεμικών την 1ην Μαρτίου 1942.

1936. «Σάουθαμπτον» 9.100 τόννων. Έβυθίσθη υπό γερμανικών αεροπλάνων την 10ην Ιανουαρίου 1941.

«Σπαρτάν». Άπωλέσθη κατά τας έπιχειρήσεις του Νεττόντο την 29ην Φεβρουαρίου 1941.

1934. «Σύδνεϋ» 6.830 τόννων (Αυστραλιανόν). Έβυθίσθη εν δράσει κατά του γερμανικού καταδρομικού «Κόμοραν» (πυθαιώς τορπιλλισθέν) την 20ην Νοεμβρίου 1941.

1939. «Τρίνιτά» 8.000 τόννων. Έβυθίσθη την 1ην Ιουνίου 1942.

1928. «Γιόρκ» 8.250 τόννων. Έβυθίσθη άγωνιζόμενον κατά έχθρικών αεροπλάνων εις τόν κόλπον της Σούδας, ενώ έξετέλει πρόσφοριν έπισκευάς την 29ην Μαΐου 1941.

Ναρκωθέντιδες :

1940. «Έμπντάιλ» 2.650 τόννων. Άπωλέσθη την 12ην Οκτωβρίου 1943.

1940. «Λατόνα» 2.650 τόννων. Έβυθίσθη την 20ην Νοεμβρίου 1941.

1940. «Ρουέλμαν» 2.650 τόννων. Άπωλέσθη την 5ην Μαρτίου 1943.

Άντιτορπιλλικά :

1929. «Άκάστρ» 1.350 τόννων. Έβυθίσθη εν δράσει κατά των γερμανικών θωρηκτών «Σάργχορστ» και «Γκναίξενάου» έξωθι της Β. Νορβηγίας την 8ην Ιουνίου 1940.

1929. «Αταόιτης» 1.350 τόννων. Έβυθίσθη συνεπεί έβλαβών τας όποιας υπέστη εν δράσει συνοδεύον νηοπομπήν πός Β. Ρωσίαν την 31ην Δεκεμβρίου 1943.

1930. «Άχέρων» 1.350 τόννων. Άπωλέσθη τόν Δεκέμβριον του 1940.

1937. «Αφρίντι» 1.870 τόννων. Έβυθίσθη

"ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ",	
ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ Ε. Θ. Ε.	
Έτος 20ον - Άριθ. τεύχους 190	
Γραφεΐα : Κολοκοτρώνη 11 — Αθήναι	
Τηλέφωνον 27.383	
Συνδρομαί :	Έτησια Δρχ. 24.000
»	όμηνος » 12.000
Έξωτερικού :	έτησια σελλίνια 30
»	Δολλάρια 6
Τιμή τεύχους Δρχ. 2.000	
Έκδοσις πολυτελείας :	
Τιμή τεύχους Δρχ. 4.000	
Συνδρομαί :	Έτησια Δρχ. 48.000
Έξωτερικού :	έτησια Λίρες Άγγλιας 2
»	Δολλάρια 13
Έμβάσματα εις την Διεύθυνσιν του περιοδικού	

την 3ην Μαΐου 1940 εν δράσει κατά έχθρικών αεροπλάνων.

1940. «Αϊαριναίη» 901 τόννων. Έβυθίσθη την 3ην Ιουλίου 1942 εν δράσει, συνοδεύον νηοπομπήν εις την Μεσόγειον.

1929. «Αρντεντ» 1.350 τόννων. Έβυθίσθη την 8ην Ιουνίου 1940 εν δράσει κατά των γερμανικών θωρηκτών «Σάργχορστ» και «Γκναίξενάου» έξωθι της Β. Νορβηγίας.

1941. «Αθάλασσαν» 2.000 τόννων. (Καναδικόν). Έτορπιλίσθη εν δράσει κατά έλαφρών γερμανικών μονάδων εις την Μάγχην την 29ην Απριλίου 1944.

1930. «Μπάσιλισκ» 1.360 τόννων. Έβυθίσθη εν δράσει κατά γερμανικών αεροπλάνων παρά την Δουγκέρκην την 1ην Ιουνίου 1940.

1918. «Μπέντουϊν» 1.870 τόννων. Έβυθίσθη την 3ην Ιουλίου 1942 εν νηοπομπή εις την κεντρικήν Μεσόγειον.

1918. «Μπέλμοντ» (τέως «Σάττερλεε») 1.190 τόννων. Έβυθίσθη την 27ην Φεβρουαρίου 1942.

1940. «Μπερκέλι» 904 τόννων. Έβυθίσθη υπό των άγγλικών δυνάμεων, άφου κατέστη προηγουμένως άχρηστον.

ΣΗΜ. Οί εν όρχη τμήμενοι άριθμοί δηλούν την χρονολογίαν ναυπηγήσεως του πλοίου.

ΑΙ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΑΙ
ΕΚΠΟΜΠΑΙ
ΤΟΥ Υ.Ε.Ν.

Άπο τόν Υπουργ. Έμπορικης Ναυτιλίας καθιερώθη διά τὰ πληρώματα των έμπορικών σκαφών ειδική ραδιοφωνική έκπομπή διά να λαμβάνουν γνώσιν των ζητημάτων, πού τούς άφορούν. Η έκπομπή γίνεται κάθε Πέμπτη, διαρκείας 15' λεπτών, εις ώραν Ελλάδος 17.45-18.00 εις μήκος κύματος 19.53 μέτρ. και ώραν 01.30-01.45 εις μήκος κύματος 41.09 μέτρ. Κάθε οικογένεια ναυτικού ήμπορεί να στέλλη εις τόν Υπ. Ε. Ναυτιλίας ή εις τὰ γραφεία μας μηνύματα διά τόν άνθρωπόν της.

Ναυτική Έλλάς

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Θ.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ

ΓΡΑΜΜΟΣ

Η ΜΑΧΗ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ

Η ιστορία επαναλαμβάνεται.

Είς αυτά, τὰ ίδια βουνά, εις τὰ όποια πρό όκτω έτών ό Έλλην στρατιώτης έγραψε με τόν αίμα του μίαν άπό τας ένδοξοτέρας σελίδας της ιστορίας, εις τὰ ίδια βουνά εις τὰ όποια μιὰ φούχτα φαντάρων κατήσχυνε την σιδηρόφρακτον στρατιάν του μαύρου φασισμού, εις τὰ ίδια βουνά και πάλιν, εκδιώκει με την λόγχην τόν μίσθαρνον στρατόν του έρυνθροϋ δικτάτορος.

Τὰ φαράγγια και τὰ βουνά άντιλαλοϋν και πάλιν την γνώριμον πολεμικήν ιαχήν «Αέρα!...». Καί, όπως πρό όκτω έτών έφευγαν προτροπάδην τὰ Ιταλικά τσακάλια, έτσι και τώρα υποχωροϋν τρομαγμένοι οί έρυνθροί λύκοι.

Ο στρατός μας συνεχίζει την θριαμβευτικήν πορείαν του. Τὰ γενναία παιδιά της αθάνατης πατρίδας μας εκδιώκουν τόν βραχνάν της δουλείας πού έσκίαζε τὰ όρεινά χωριά της μεθορίου. Η έλευθερία άπλώνει την ευεργετικήν πνοήν της και εις τὰ αίματοποτισμένα αυτά χώματα και οί όρεσίβιοι χωρικοί μας θα δυνηθούν και πάλιν να επανέλθουν εις τὰ γαλήνια έργα των.

Η νίκη χαμογελά εις τὰ όπλα μας και ή δόξα στέφει άκόμη μίαν φοράν τὰ μέτωπα των ήρωικών μαχητών μας.

★

Κάτι ήξερεν ή Μοΐρα όταν έτοποθέτησε την ελληνικήν φυλήν εις τόν σταυροδρόμι αυτό τής γής.

★

Κάτι ήξερεν ή Μοΐρα όταν έτοποθέτησε την ελληνικήν φυλήν εις τόν σταυροδρόμι αυτό τής γής.

★

Ναυτική Έλλάς

Ποιός άλλος λαός θα είχε την δύναμιν, στο κύλισμα των αιώνων, να εύρίσκεται διαδοχικώς άντιμέτωπος με όλας τας βαρβάρους φυλάς, ν' άντιστέκεται εις τόσα πληγήματα, να μάχεται διαρκώς με την ίδιαν πάντοτε όρμητικότητα και να νικά;

Είς τας τόσας δεκάδας των αιώνων πού έπέρασαν, άφ' ότου ή ελληνική φυλή έγκατεστάθη εις την άκραν αυτήν της Ευρώπης, ή ίδια ιστορία επαναλαμβάνεται. Και πάντα με την ίδιαν πίστιν και τόν ίδιο ακατάβλητον θάρρος, ό Έλλην στρατιώτης προτάσσει τὰ στήθη του εις τούς άγώνας του πολιτισμού κατά της βαρβαρότητας, τού φωτός έναντίον τού σκότους, τού πνεύματος έναντίον τής ύλης.

Πάντοτε πρωτοπόρος και πάντοτε νικήτρια ή Έλλάς,

χύνει άκόμη μίαν φοράν τόν αίμα της διά να δείξη εις την ανθρωπότητα πώς πρέπει να μάχωνται οί λαοί πού θέλουν να ζήσουν έλεύθεροι.

★

Πλάϊ εις τὰ ένδοξα όνματα πού αναφέρονται με χρυσά γράμματα εις τας δέλτους της ιστορίας, πλάϊ εις τόν Μαροδόνα και την Πίνδον, τὰ Διογενή και τόν Σοκράτη, τόν Σαραντάπορον και τόν Ροϋπέλ, άλλο ένα έρχεται να προστεθί, διά να καταγράψη με την φωτεινήν λάμψιν του τόν κόσμον και να παραδειγματίση την έρχομένην ελληνικήν γενεάν: τόν όνομα

★

Οί μάννες πού σάς γέννησαν δε θάνα σάν τις άλλες. Θα είναι κάποιες Θεάινες τ' Ολύμπου άρρεναπές. Σας χάρισαν τις όμορφες καρδιές τους τις μεγάλες. Τις τρυφερές ψυχούλες τους κι' όλες τις άρετές.

Οί μάννες πού σάς γέννησαν δε θάνα σάν τις άλλες. Θα είναι κάποιες Θεάινες τ' Ολύμπου άρρεναπές. Σας χάρισαν τις όμορφες καρδιές τους τις μεγάλες. Τις τρυφερές ψυχούλες τους κι' όλες τις άρετές.

ΜΑΝΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ

Γράμμος!

ΤΟ Ιταλικόν πολεμικόν ναυτικόν ἀνεφανίζετο τὸν Ἰούλιον 1940 ὡς δύναμις σημαντική, με πλερώματα καλῶς ἐξοπλισμένα καὶ με δίκλιν συγχρονισμένον. Ὁ φασισμὸς, ἀσκήνων πολιτικὴν δυναμικὴν καὶ γοήτρουν, δὲν ἤτο δυνατόν νὰ παραμελήσῃ τὸ Ναυτικόν, διὰ τὸ ὅποτον ὁ Μουσσολίνι, εἶχε διακηρύξει ὅτι: «ἀπετέλει ἐν καθήκοντι τὸ κριτήριον τῆς ἱεραρχίας μεταξὺ τῶν Μ. Δυνάμεων».

Ἐν τούτοις, ἅμα τῇ ἀναλήψει τῆς ἐξουσίας, ὁ Ντούτσε δὲν ὑπεχρεώθη νὰ ἀνακαινίσῃ ἐκ βάθρων τὸ Ναυτικόν, ὅπως ἔκαμε διὰ τὰς λοιπὰς ἐνόπλους δυνάμεις, διότι τοῦτο δὲν εἶχε περιπέσει εἰς μέτρι διαλύσεως παρακμήν, ὅπως ἐκείναι, μετὰ τὸν πόλεμον 1914-18. Ὡσαύτως κατὰ τὴν συνδιασκέψιν τοῦ Ἀρσενικοῦ, ἐν Οὐάσιγκτον, τῇ 1920, ἡ Κυβέρνησις τῆς Ρώμης εἶχεν ἐπιτύχει ἰσότητά ἐκπολιτισμῶς πρὸς τὸν Γαλλικὸν Στόλον, πραγματοποιοῦσα οὕτω μίαν ἐπιτυχίαν ἀπὸ πολλοῦ ἐπιθυμωμένην. Ἐν τούτοις ἡ ἐκτέλεσις τῶν νέων ναυπηγήσεων, ἡννοήθη ἀπὸ τὸν δυναμισμόν τοῦ καθεστώτος. Εἰς μερικὰς κλάσεις ἀντιτορπιλικῶν, ὁ μέσος χρόνος ναυπηγήσεως κατῆλθεν εἰς 18 μῆνας, καὶ 14 μῆνες ἤρουν διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν τορπιλλοδύλων καὶ ὑποβρυχίων. Ἐπίσης σημαντικὸς συνέβαλεν ὁ φασισμὸς εἰς τὴν ἐπιλογὴν τῶν πληρωμάτων, παράγοντα σπουδαίων διότι: τὸ Ἰταλικὸν ναυτικόν, εἶναι νεαρόν καὶ χωρὶς μεγάλας παραδόσεις. Ἐν εἶναι δυνατόν νὰ ἀναπολήσῃ κανεὶς τὴν ναυτικὴν ἰσχύν τῆς Γενούης καὶ τῆς Βενετίας, ὁφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ἰταλικὴ Ἐνότης χρονολογεῖται μόλις ἀπὸ τοῦ 1870 καὶ ὅτι πόρρω ἀπέχοντες ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι πάντοτε σύμμαχοι, οἱ στόλοι τῶν παλαιῶν ἰταλικῶν πολιτειῶν ὑπῆρξαν συχνὰ ἀντίπαλοι, καὶ πλεόν ἢ ἀπαξ ἀντίπαλοι.

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1940, ὁ Ἰταλικὸς στόλος περιελάμβανε 6 πλοία γραμμῆς: 2 πλοῖα 35.000 τόν., με 9 πυροβόλα τὸν 381 χλσ. καὶ 4 τὸν 23.600 τόν., με 10 πυροβόλα τὸν 320, 7 καταβρομικά τὸν 10.000 τόν., καὶ 12 ἐλαφρά καταβρομικά τὸν 5.000—7.900 τόν., 59 μεγάλα ἀντιτορπιλικά 1.000-1.700 τόν., καὶ 67 κάτω τὸν 1.000 τόν., 131 ὑποβρύχια, ὧν τὰ 72 τελευταῖον τύπου. Τέλος μέγας ἀριθμὸς μικροτέρων σκαφῶν, κυρίως 80 ταχυεῖαι τορπιλλοκάτοι, τελειοτάτου Ἰταλικοῦ τύπου καὶ 160 σκάφη συνοδείας καὶ ναρκαλιευτικά, συνεληλύθησαν τὴν ἐπιδηλητικότητά τῆς ἐμφάνισις τοῦ Ἰταλικοῦ ναυτικοῦ. Τὸ μόνον ὁμοῦ ἀεροπλανοφόρον πλοῖον διέθετε ἡτο τὸ διασκευασμένον φορτηγὸν «Μιράλια» 4.900 τόνων.

Ὅταν, ἐντὸς 15 ἡμέρων ἡ Ἰταλία εἶχε καταβάλλει τεραστίαν προσπάθειαν ὑπὲρ τοῦ ναυτικοῦ τῆς, παρὰ τὰ βάρη πού ἀνέλαβε διὰ τοῦ Ἰταλο-Ἀλβανικοῦ πολέμου καὶ διὰ τῆς ἐπεμβάσεώς της ὑπὲρ τῶν ἐπαναστατῶν τὸν ἐμφύλιον Ἰσπανικὸν πόλεμον. Τὸ γεγονός ὅτι τὸ σύνολον τοῦ στόλου τούτου δὲν ἦτο κατεσκευασμένον εἰς πολλὰ σημεῖα, ἀλλὰ συγκεντρωμένον ἐνταῖς ἐντὸς τῆς Μεσογείου μόνον, ἐπηύξησε τὴν σημασίαν του. Αἱ κυριώτεραι βάσεις του ἦσαν ὁ Τάρας ἀπ' ἐνός, καὶ ἡ Νεάπολις, ἡ Γαέτα καὶ ἡ Σπείσια ἀπ' ἑτέρου, αἱ μὲν εἰς τὸ Ἀδριατικόν, αἱ δὲ εἰς τὸ Τυρρηνικόν πέλαγος.

Τὸ Ἰταλικὸν ναυτικόν δὲν διέθετε ἀνεξάρτητον ἀεροπορίαν· εἶχεν ἀπλῶς ἐπικουρικὴν ἀεροπορίαν, δηλαδὴ ἀεροπλάνα ἀπογειούμενα ἐκ τῶν σκαφῶν καὶ μερικοὺς ἐπακτίους στολίσκους ἀναγνωρίσεως. Ἐπίσης τὰ πληρώματά των ὑπῆγοντο εἰς τὴν Βασιλικὴν Ἀεροπορίαν ἥτις ἀπετέλει σῶμα κεχωρισμένον ἀπὸ τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ. Μόνον οἱ παρατηρηταὶ ἦσαν ἀξιωματικοὶ τοῦ ναυτικοῦ. Τὰ πληρώματα τοῦ στόλου συνοπερῶντο εἰς 75.000 ἀνδρας ἐκ τῶν ὁποίων τοῦλάχιστον 4.000 ἀξιωματικοί. Ἡ ναυτικὴ στρατολογία πού ὑπάρχει εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐξησφάλιζεν εὐχερῶς τὴν πληρότητα τῆς ἐπανδρώσεως καθὼς καὶ τὴν δημιουργίαν πολυαριθμῶν ἐφεδρεῖων διὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἐκρήξεως πολέμου.

Τὸ ναυτικὸν αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ἀνεφανίζετο ὡς ἐπιδηλητικὴ δύναμις, παρ' ἅλ- πιστα δὲν ἀπέδωσε κατὰ τὸν πόλεμον ὅτι ἀνεμένετο ἀπ' αὐτό. Ἄν ὑπάρχῃ ἀμφισβήτησις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἰκανότητά των ἐπιτελῶν καὶ τὴν γενναϊότητα των πληρωμάτων ἐν τούτοις μερικὰ κατωρθώματα ἐναντίον ἀγγλικῶν σκαφῶν, ὁρμούντων εἰς Ἀλεξάνδρειαν, Μάλταν καὶ Γιβραλτάρ, ἀποδεικνύουν ὅτι ὑπῆρχον καὶ μερικοὶ τολμηροί, γενναῖοι καὶ ἐπιτηδαιοί.

Μολαταῦτα, παρὰ τὴν δυσαναλογίαν τῶν ἐπὶ τόπου δυνάμεων, ἥτις ὀφίστατο ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας, ὁ Ἀγγλικὸς Στόλος τῆς Μεσογείου διετήρησε συνεχῶς, ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1940, μέχρι Σεπτεμβρίου 1943, ὑπεροχὴν ἥτις κατέστη ἐκδηλὸς εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων ἐδδομάδων.

Ἡ ὑπεροχὴ αὕτη διετηρήθη ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς σκοτεινότερας ἡμέρας τοῦ πολέμου ἰδίως διαρκούντος τοῦ δραματικοῦ ἐκείνου πρώτου τριμήνου τοῦ 1942, ὅταν ἡ «μάχη τοῦ Ἀτλαντικοῦ» ἐκρίθητο εἰς τὸ κατακόρυφον, ἡ Ἰα-

ΤΟ ΙΤΑΛΙΚΟΝ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

ΥΠΟ Η. LE MASSON

στιγμὴν τέλος ὁ ἐπιδέξιος στρατηγὸς Ρόμμελ, ἐπιτιθέμενος, ἔφθανε μέχρι τοῦ Ἑλ-Ἀλαμίν, πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ Καίρου. Ἐν τούτοις ἡ ὑπεροχὴ τῶν Ἰταλῶν θὰ ἡμπορούσε νὰ καταστῇ ἀπόλυτος, δεδομένου ὅτι, ὅπως ἡ Κερσόν-σος τέμνει τὴν Μεσόγειον εἰς δύο καὶ ὁ Ἰταλικὸς στόλος ἤτο συγκεντρωμένος εἰς βάσεις ἀρτίως ὁχυρωμένας, καὶ διέθετε τὰ ἄφθονα μέσα τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ τῶν μητροπολιτικῶν Ναυστάθμων, ἥτοι εἰς θέσιν νὰ κακοφυλακτῇ πρὸς ἐπιβίον κατὰ τοῦ ἀντιπάλου ἐν ὅλῃ τῇ ἀνάσει.

Ἀντιθέτως τὸ Λονδίνον ἤτο ὑποχρεωμένον νὰ κατανεύμῃ τὰς ναυτικὰς τοὺς δυνάμεις εἰς δύο τμήματα, εἰς Γιβραλτάρ καὶ εἰς Ἀλεξάνδρειαν, βάσεις ἀπεχούσας ἀπ' ἀλλήλων 3.500 χλμ., καὶ τῶν ὁποίων ὁ ἀνεφοδιασμὸς ἐξηρτάτο ἀπὸ τὴν ἔγκαιρον ἀφίξιν νηοπομπῶν, αἵτινες κατ' ἄλιν τὸ μήκος τῆς διαδρομῆς των ἠπειλοῦντο ἀπὸ τοὺς σοδωρτικότερους κινδύνους.

Οἱ Ἀγγλοὶ, εἶναι γεγονός, ἐγνώρισαν δυσκόλους στιγμὰς εἰς τὴν Μεσόγειον, ἰδίως ἀπ' ὅτου τὰ Γερμανικά «στούκα» ἐνίσχυσαν τοὺς Ἰταλοὺς συμμάχους των. Ἡ ἐκκένωσις τῆς Κρήτης, ἡ βιαία διέλευσις μερικῶν νηοπομπῶν ἀπὸ τὴν Μάλταν, ὑπῆρξαν ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ὀλίγου δύναν νὰ κατέλγουν εἰς καταστροφὴν. Παρ' ὅλ' αὐτὰ, παρὰ τὰς βαρεῖας ἀπωλείας, ὅλα αἱ πρὸς τὴν Μάλταν νηοπομπαὶ, πλην μιᾶς κατὰ τὸν Ἰούλιον 1942, ἔφθασαν τελεικῶς εἰς τὸν προορισμὸν των.

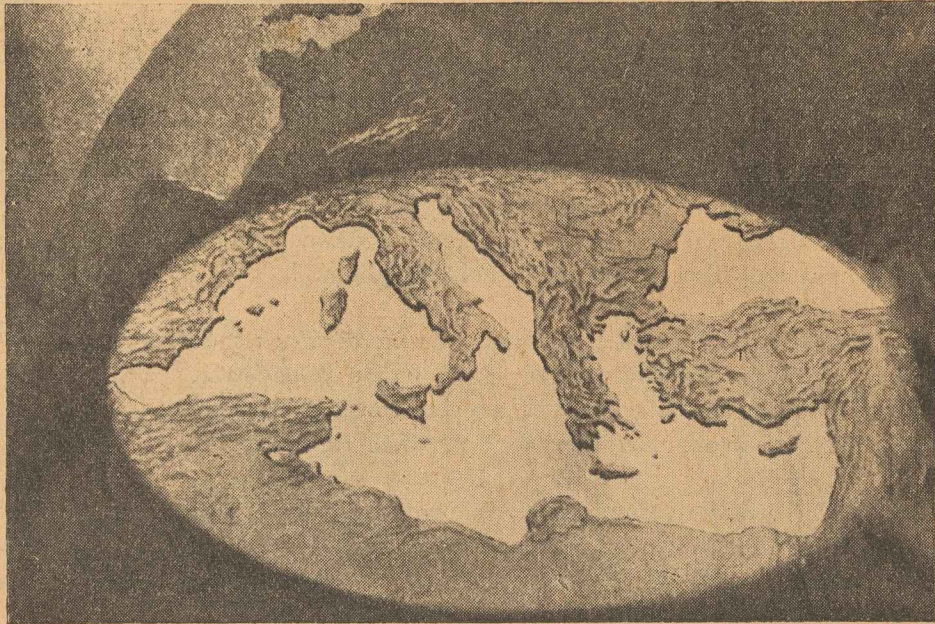
Ἐπίσης κατὰ τὴν κρισιμωτέραν στιγμὴν τῶν ἐπιχειρήσεων ἐν Λιβύῃ, αἱ ἐλαφροὶ ἀγγλικοὶ καὶ συμμαχικοὶ δυνάμεις (καταβρομικά, ἀντιτορπιλικά, ὑποβρύχια καὶ τορπιλλοπλάνα) δὲν παρέλειψαν νὰ ἐπιδέξων, συχνὰ λίαν ἐπιτυχῶς, παρενοχλοῦσαι τὰς γραμμὰς ἀνεφοδιασμοῦ τῶν Ἰταλῶν, καὶ οὕτω συνετέλεσαν ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν τελικὴν νίκην τῆς στρατιᾶς Μοντγκόμερυ.

Διὰ τὸ Ἰταλικὸν Ναυτικόν Ἀρχηγεῖον δὲν ἐξεμεταλλεύθη καλῶτερον μίαν κατάστασιν ἥτις συχνὰ ἀνεφανίσθη λίαν ἐπιεισοφόρος δι' αὐτό· δὲν ἤμπορεῖ ἀκόμη κανεὶς νὰ τὸ καθορίσῃ. Δοθείσης τῆς ἐντατικῆς χρησιμοποίησεως τοῦ αὐτοῦ τῆς ἀεροπορίας, εἶναι δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὑπερτίμησι τὴν ἐπιθετικὴν ἰσχύν τῶν Ἀγγλικῶν μοιρῶν, καὶ τὴν ἀμυντικὴν ἰσχύν τῶν νηοπομπῶν.

Δύναται ὁμοίως κανεὶς νὰ διατυπώσῃ τὴν γνώμην ὅτι ὁ ἡθικὸς ἀντίκτυπος τῶν Ἀγγλικῶν νικῶν τοῦ Τάραντος (11—11—1940) καὶ τοῦ Ταϊνάρου (28—3—1941) αἵτινες ἐπετεύχθησαν εὐθὺς ἀπὸ τὰς πρώτας ἐδδομάδας, ἀπὸ τὰς Ἀεροναυτικὰς δυνάμεις τοῦ ναυάρχου Σέρ Ἀντριου Κάνινγκαμ ὑπῆρξεν καταστροφικώτερος διὰ τὸ Ἰταλικὸν ναυτικὸν ἀπὸ τὰς ἐπινεχθείσας ὁλικῆς ζημίας καὶ ἀπωλείας. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, τὰ μεγάλα σκάφη του οὐδέποτε πλέον ἔκαμαν τὴν ἐμφάνισιν των, οὔτε ὅταν εἶχον τὴν ἀριθμητικὴν ὑπεροχὴν, καὶ μεγαλῦτερον διαμέτρημα πυροβόλων ἀπὸ τὸν ἀντίπαλον. Ὀλίγα ἐπείσοδα εἶναι χαρακτηριστικώτερα σχετικῶς ἀπὸ τὴν τακτικὴν «διαφυγῆς» τῆς Ἰταλικῆς Διοικήσεως ἐνὸς τῶν ἁδονοῦς μοίρας τοῦ Ναυάρχου Βιάν, κατὰ τὸν Μάρτιον 1942. Διαθέτων μόλις 4 ἐλαφρά καταβρομικά καὶ 9 ἀντιτορπιλικά ὁ Βιάν κατόρθωσε νὰ «παράσῃ» μίαν νηοπομπὴν εἰς τὴν Μάλταν, παρὰ τὴν ἐπανεληλυμμένην ἐπιδέξασιν δύο ἐξθρικών σχηματισμῶν, οἱ ὁποῖοι μεταξὺ ἄλλων διελάμβανον ἐν πλοσίον γραμμῆς τῶν 35.000 τόν., 9 καταβρομικά καὶ πολλὰ ἀντιτορπιλικά! Δι' ἐπιδεξιὸν ἐλιγμῶν καὶ δοθηθῶμενος ἀπὸ προπετάσματα καπνοῦ, ὁ Βιάν ἠνάγκασε τὸν ἀντίπαλον ν' ἀποχωρήσῃ, τὸ δὲ «Λιττόριο» πληγὴν ὑπὸ τορπίλλης καὶ ὑπὸ πολλῶν ὀρίων τῶν 152 χλμ. ἠναγκάσθη ν' ἀνακρούσῃ πρὺμον ἐνὸς τῶν τῆς μακρινῶς ἐφορμήσεως σκαφῶν 5 φορές ὑποδεστέρων.

Ἡ στάσις τῶν κυρίων Ἰταλικῶν δυνάμεων, κατέστη ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον παθητικὴ ἀπὸ θέρους τοῦ 1942 καὶ ἐντέθεν. Ὅλα τὰ βυθισθέντα Ἀγγλικά σκάφη (τὸ ἐν ἐκ τῶν 4 ἐν 500 ἀεροπλανοφόρων, 2 καταβρομικά, 1 ἀντιτορπιλικόν, καὶ τὰ 5 ἐκ τῶν 10 ἐν συνόλῳ μεταγωγικῶν) διαρκούντος τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ τῆς Μάλτας κατὰ τὸν Αὐγούστον 1942, ὑπέκυψαν κάτω ἀπὸ τὰ πλήγματα τῶν στολίσκων τῶν Ἰταλικῶν ἀνιχνευτικῶν σκαφῶν, τῶν ὑποβρυχίων καὶ τῶν Γερμανο-Ἰταλικῶν ἀεροπλάνων.

Ὅθεν ὅμως θεωρηκτὸν ἡ καταβρομικὸν ἀνεφανίσθη ὅπως ἐνίσχυσεν τὴν ἐπιθετικὴν ἰσχύν των, οὔτε καὶ κατὰ τὴν εἰς Σικελίαν ἀπόδασιν, μέχρι τῆς καταλήψεως τῶν Συρακουσῶν τὴν 3 Σεβρίου 1943. Ὅταν τὰ Ἰταλικά σκάφη, ὑπὸ τὴν Διοίκησιν τοῦ ναυάρχου Ντινιόνι Ρομέο Ὀλίσσα, ἀνήχθησαν ἐκ νέου εἰς τὸ πέλαγος, ἦταν διὰ νὰ ἐλθουν, μετ' ἐπὶ πλεονεξίαν εἰς τὸν ἰσὸν μέλανα σμαλν, καὶ παραδοθῶν εἰς τὸν Ἀγγλικόν (Συνεχία εἰς σελ. 22)

Ἡ Μεσόγειος, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐξήγησε νὰ κυριαρχήσῃ τὸ Ἰταλικὸν Ναυτικόν

πινία κατῆγε ἐπιτυχίαν ἐπὶ ἐπιτυχίας εἰς Μαλασίαν καὶ Ὀλλανδικὰς Ἰνδίας, καθ' ἣν στιγμὴν τὸ Βρετανικὸν Ναυτικόν, εἰς διάστημα ἐνὸς μηνὸς μόνον, ἔκανε 3 πλοία γραμμῆς καὶ ἐν καταβρομικόν (τῆς μοίρας Ἀλεξάνδρειας 50α) καθὼς καὶ τὸ πολυτίμον ἀεροπλανοφόρον «Βασιλικὴ Ἀφίς» καθ' ἣν

Η ΘΑΛΑΣΣΑ

ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Μετὰ τὰ βιβλία πού ἔχουν γραφῇ γιὰ τὴ θάλασσα, θὰ μπορούσε κανένας νὰ ὑψώσῃ ἕνα βουνὸ ὁλόκληρο. Μελέτες διάφορες πολυποίκιλες, γιὰ τίς θύρες ἐμφανείας, μέσα στίς ὁποῖες βρίσκει κανένας ὅλες τίς ἀποφύεις, φυσικῆς, τεχνικῆς, μετεωρολογικῆς.

Ἡ θάλασσα σκεπτεῖ τὰ δύο τρίτα περίπου τοῦ πλανήτου μας. Ἡ ἄλμυρά πυκνότης καὶ ἡ θερμοκρασία της παρουσιάζει πολλὰς καὶ μεγάλας διαφορὰς. Στὸς τροπικοὺς φθάνει στούς 25 βαθμούς. Τὰ μεγάλα κανονικὰ τῆς οὐράματα διευθύνουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ κλίμα τῶν ἡπείρων. Σ' αὐτὰ ὀφείλει ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη—στὸ περίφημο Γκόλφ-Στρήμ—τὸ πρὸν μῆνοχο τῆς κλίμα. Ἀν κυτᾶξῃ κανεὶς σὲ μιά ὑδρογείον σφαῖρα, θὰ ἴδῃ ὅτι ἡ Νεα Ὑόρκη βρῖσκεται σὲ ἴδιο πλάτος με τὴν Μαδρίτη, ἡ Βρετανία με τὸν Ἅγιον Διυρέντιον καὶ ἡ Γροιλανδία με τίς Σκανδιναυικὰς χώρας. Καὶ ἐνὸς τῆς Βρετανίας οἱ παγοὶ σπανίζουν, ὁ Καναδὰς εἶναι χώρα κατεψυγμένη συνήθως καὶ ἡ Γροιλανδία γῆ γεμάτη πάγους καὶ μὴ καλλιεργήσιμος ἐνῷ ἡ Σκανδιναυία ἔχει κλίμα ὥραιο. Ἡ ἴδια ἐπιρροὴ τοῦ Μεγάλου Ρεύματος, τοῦ θερμοῦ αὐτοῦ Γκόλφ-Στρήμ, στέλνει ὅλα τὰ παγοβόνια μακριὰ ἀπὸ τίς εὐρωπαϊκὰς ἀκτὲς, μέχρι τὸν παραλίον τῆς Νέας Ὑόρκης.

Τὸ φαινόμενον τῆς παλινδροσίας, τὸ ὁποῖον ἀποδίδουν εἰς τὴν ἔξιν τῶν σεληνιακῶν ἀκτίνων, παρουσιάζει ἐπίσης πλεῖστες ποικιλίας. Στὴν Γκρανβίλ τῆς Γαλλίας, φθάνει διαφορὰν 16 μέτρων, ἐνῷ εἰς τίς Ἀφρικανικὰς καὶ Ἀμερικανικὰς ἀκτὲς εἶναι ἀνεπαίσθητο. Ἐλάχιστο στὴν Ἀδριατικὴ, καθόλου στὴν Μεσόγειο. Κι' ἐνῷ ἀκόμη ἡ παλινδροσία αὕτη γίνεται δύο φορές καθὲ 24 ὥρες, εἰς τίς ἀκτὲς τοῦ Τονκίνου γίνεται μόνο μιά φορά κατὰ τὸ ἴδιο χρονικὸν διάστημα, εἰς τὴν Ταϊτή δὲ ἔχει καὶ ὀρισημένη ὥραν καθὲ μέρα, μεταξὺ τῆς 12ης καὶ 2 μετὰ τὸ μεσημέρι.

Καὶ τί νὰ πῇ κανεὶς ἀκόμη γιὰ τὸ ἄλυτο μυστήριον τοῦ ρεύματος τοῦ Εὐρώπου;

Καὶ τὸ βάθος τῆς θάλασσας ἔχει τόσες ἐναλλαγές. Μιά ἐπιστημονικὴ ἀποστολὴ τῆς Γερμανίας εὗρεκε ὅτι τὸ μεγαλύτερον βάθος ὑπάρχει εἰς τὰ νησιά τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, κοντὰ στὰ νησιά Ἀμοστερνταμ καὶ Ἅγιος Παῦλος καὶ στὴ Γαλλικὴ νησίδα Καργκουελέν. Ἐκεῖ τὸ βάθος φθάνει στὰ 9000 μέτρα δηλαδὴ μεγαλῦτερον ἀπὸ τὴν ὑψηλότερα κορυφὴ τοῦ Ἑβέρεστ καὶ Γουερσιανκά.

Εἶναι ἀποδεδειγμένο, πὼς ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ἔχει, κατὰ τὰ ἑκατομμύρια τῶν χρόνων πού πέρασαν, ἀλλάξει πολὺ.

Ἐκεῖ πού ὑπῆρχαν ποτὲ πλοῖσινα ἔδαρη σήμερα ὑπάρχουν παγοβούνια. Τὰ διάφορα μαμμοῦθ καὶ οἱ σκελετοὶ τῶν προουινίων ζώων μᾶς τὸ ἀποδεικνύουν καθὲ μέρα αὐτό. Ἡ ἔρημος Σαχάρα καὶ ἡ μεγάλῃ ἐρημὸς τῆς Ἀμερικής στίς ὁρτὲς τοῦ Σαχῶ δὲν ἦσαν ἄλλοτε παρά θάλασσες πού ἀποξηράνθηκαν καὶ ἀνέβηκαν κατόπισιν ἀπὸ τεραστίων φαινομένων σεισμικῶν. Ἐκτεταμένα μέρη ἔχουν σκεπασθῇ ἀπὸ τὰ νερά πάλιν, εἴτε ἑαφικά, εἴτε σιγά σιγά, καὶ ἐκυρσαν γιὰ πάντα τὸ μεγάλο μυστικὸν τῆς ὑπάρξεώς των ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς ἐπιστήμης. Στὰ μεγάλα αὐτὰ μυστηριώδη φαινόμενα, συμπεριλαμβάνονται: Τὸ ἄκρον τῆς Τενερίφης μετὰ τὴν περιεργὴν φυλὴ πού βρέθηκαν ἐκεῖ οἱ Ἰσπανοί, ἡ κορυφὴ τοῦ Φέρναν-Πῶ, τὸ σβυσμένο ἡφαίστειον τῶν Ἀζόρων, Σάν Μιγκουέλ, τὰ νησιά τοῦ Πράσινο, Ἀκρωτηρίου, ἡ Ἅγια Ἐλένη καὶ ἡ Ἀνάληψις στὸν Ἀτλαντικὸ καὶ ἡ θρυλικὴ Ἀτλαντὶς τὴν ὁποῖαν ἀναφέρουν ἀκόμα καὶ οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς.

Ἡ Μεσόγειος καὶ τὸ Αἰγαῖον παρουσιάζει μίαν γῆν κομματισμένην πού ἔμεινε μόνο σὲ κορυφές—νησιά σήμερα.

Ἐκεῖ ὅμως πού φαίνεται καθαρά ὁ χαρακτὴρ καὶ τὰ ἴχνη μιᾶς βυθισμένης Ἠπείρου εἶναι ὁ Εἰρηνικὸς Ὠκεανὸς μετὰ τὰ χίλια δυὸ νησιά του καὶ τὴν ζώνην τῆς Μαλασίας φυλῆς, πού τὸν περιβάλλει ἀπὸ τὴν Ἰαπωνία μέχρι τῆς Ἰάβας καὶ τῆς Χορᾶς τῆς Μαδαγασκάρης. Ἀκόμη δὲ ἡ ὑπαρξὶς τῆς νήσου τοῦ Πάσχα πού εἶναι ἀκατοίκητος καὶ ἀνεκαλύφθη πολὺ ἀργά, ἐπ' αὐτῇ στὴν ὁποῖα τὰ μονόλιθα τεράστια μνημεῖα μαρτυροῦν γιὰ ἕνα πολιτισμὸν μεγάλο πού προσηύχθη.

Ἐπίσης σὲ πολλὰ μέρη παρουσιάζονται ἐφήμερα νησιά, ἐξαφανιζόμενα ἀπότομα, γιὰ νὰ ἐπανεέλθουν πάλιν στὴν ἐπιφάνεια.

Ἡ θάλασσα ἔχει τοὺς θυμούς της. Τὰ κύματά της ὑψώνονται πολλὰς φορές τεραστίαν σὰν ἐρινυῖες. Στὸς μεγάλους Ὠκεανούς τοῦ Βορρᾶ καὶ τοῦ Νότου κατὰ τοὺς τρομακτικὸς τυφῶνας ἐσημειώθησαν κύματα ὕψους 18 μέτρων, μετὰ περιφέρειαν 400. Καὶ ὁμοῦ οἱ ναυτικοὶ προτιμοῦν αὐτὰς τίς καταιγίδες ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ σιωπηλὴν ὁμίχλην.

Οἱ κάτοικοι τῆς θάλασσας εἶναι πολυποίκιλοι. Διαφέρουν μετὰξὺ τους κατὰ ὄγκον, σχῆμα, ιδιότητες, ὅπως ἡ φάλαγγα, τὸ τεράστιον αὐτὸ μεγαθύριον διαφέρει ἀπὸ τὸ μικροσκοπικὸν πλαγκτὸν ἐνῷ εἶδος σκόνης ζωικῆς τοῦ νεροῦ. Πάντως ὑπάρχουν ὁργανισμοὶ τῶν βυθῶν πού φωτίζονται μετὰ δικά τους μέσα σὲ τρεῖς ἀποχρώσεις φωτός, ἀσπρο, κόκκινον, πράσινον, καὶ ὑπάρχουν ἀκόμη γίγαντες τῆς θαλάσσης γνωστοὶ καὶ ἀγνωστοὶ, θρυλικοὶ ὅπως τὸ θαλασσινὸ φεῖδι καὶ καθωρισμένοι ὅπως ἡ μάντα, καρχαρία—γίγας, τῶν τροπικῶν θαλασσῶν πού φθάνει πολλὰς φορές τὴν διάμετρον τῶν 12 μέτρων.

Ἡ θάλασσα, παρὰ τὴν λαϊκὴν γνώμην εἶναι τὸ στοιχεῖο, πού δὲν χωρίζει, ἀλλὰ ἐνώνει τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐχει ἕνα ἐλάχιστον μόνον: δὲν ἀφίνει ποτὲ ἐκεῖνον πού θὰ τὴν ἀγαπήσῃ νὰ φθάσῃ μακριὰ της. Τὸν κραταίει ἀλυσσοδεμένον εἰς τὰ θελήντρα καὶ στὰ μάγια της.

Μ.

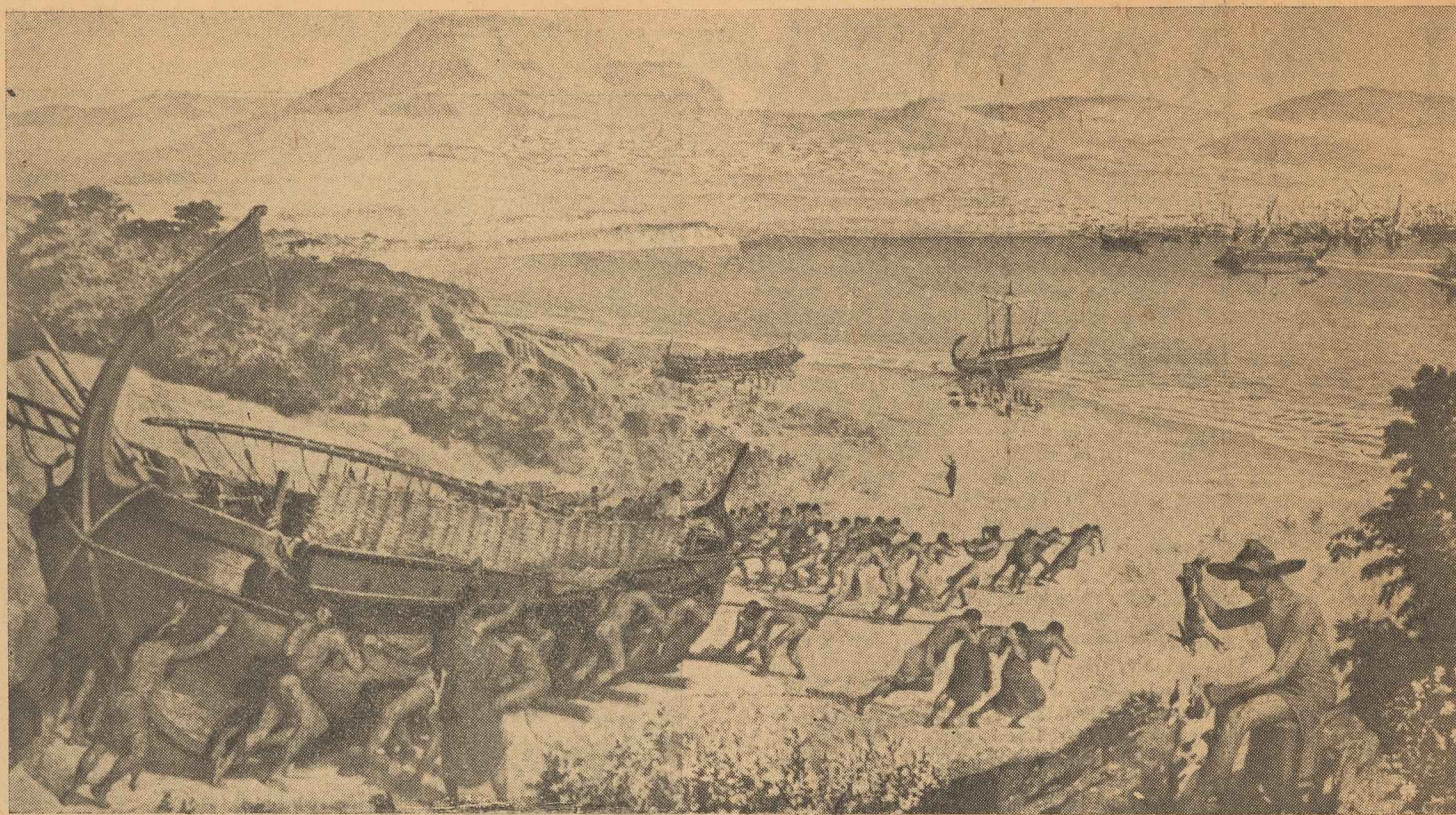
ΛΙΜΑΝΙΑ ΤΟΥ ΠΑΛΗΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

Ὅταν ἀκόμα ὁ ἀτμός καὶ ἡ μηχανὴ δὲν εἶχαν κατακτίσει τὴν θάλασσα, τὰ ἱστιοφόρα ὑψώναν τὰ κατάρτια τους πάνω ἀπὸ τὰ σπῖτια τῶν λιμανίων.... Τὸ βράδυ πού σταματοῦσε ἡ κίνησις κι' ἀνάβαν οἱ ἀσευτίνες, γιομίζαν τὰ κληλεῖα κι' οἱ ταβέρνες ἀπὸ θαλασσόλυκος ποδρχνονταν νὰ διηγηθοῦν παράξενες ναυτικὰς ἱστορίες γιὰ πειρατὲς καὶ «καράδια φαντάσματα». Ἐκεῖ, — τριγύρω στὰ ξύλινα τραπέζια, ἀνάμεσα σὲ δυὸ ποτήρια μπύρα, κάτω ἀπὸ τίς φανταστικὰς παρουσίες τῶν κουρούρων, ξαναμμένοι ἀπὸ τὸν πόθο τοῦ ἀγνώστου, — ξεκινούσαν οἱ νέοι γιὰ τίς πρώτες περιπέτειες.... Στὴν εἰκόνα: Ἐνα ὁμίχλιον βραδυνὸν σὲ λιμάνι τῆς Ἀγγλίας, ἐνῷ τὰ πληρώματα διασκεδάζουν στίς ταβέρνες καὶ κατάρτια καραβιῶν προμένουν καρτερικὰ τὸ σήκωμα τῶν πανιών.

Κι' ἀκόμα, τὴν παλὰ ἐποχὴ ὑπῆρχαν οἱ ἐρημικὲς ἀκτὲς, πού τίς νύχτες κάποιον κακὴ ἐστέλνε κρυφὰ μιά βάρκα στὴν ξερὰ, ὅπου τὴν πρόσμειναν ἀρματωμένοι, καὶ πού δειλὰ-δειλὰ ἕνα φανάρι ἔρχεον τὸ φῶς του πρὸς τὴ θάλασσα, πρὸς τὸ μέρος πού ξεφύρτωναν οἱ λαθρέμποροι.... Στὴν εἰκόνα: Μιά παραστατικὴ σκηνὴ ἀπὸ τὸ λαθρεμπόριον τοῦ ἀλκοόλ.

Ἡ διόλκωσις κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τριήρων εἰς τὸν Ἰσθμόν τῆς Κορίνθου ἀπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ εἰς τὸν Σαρωνικὸν καὶ τανάπαλιν, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ περίπλου τῆς Πελοποννήσου

Ο ΙΣΘΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΚΑΙ Ο ΑΡΧΑΙΟΣ "ΔΙΟΛΚΟΣ"

ΠΡΟ ΗΜΕΡΩΝ ἐτελείωσαν αἱ ἐργασίαι ἀποφράξεως τῆς Διόρυγος τῆς Κορίνθου καὶ ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τῆς παρουσίας Ἑλλήνων καὶ Ἀμερικανῶν ἐπισήμων. Ὡς γνωστὸν ἡ διόρυξ εἶχε καταστραφῇ κατὰ τὸν πόλεμον καὶ τὴν κατοχὴν. Σήμερα τὰ νερὰ τοῦ Σαρωνικοῦ κυλοῦν πάλιν ἀνάμεσά τῆς ἀδελφωμένης μετὰ τὰ νερὰ τοῦ Κορινθιακοῦ καὶ ἔτσι τὰ πλοῖα θὰ μποροῦν πάλιν νὰ συντομεύουν τὸ ταξίδι των, ἀποφεύγοντας τὸν ἐπικίνδυνον μέσσω Μαλέας περὶ πλοῦν τῆς Πελοποννήσου.

Ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων οἱ ἄνθρωποι προσεπάθον νὰ κόψουν τὸν Ἰσθμὸν καὶ νὰ δημιουργήσουν πέρασμα γιὰ τὰ πλοῖα ἀνάμεσά του. Ἀλλὰ, καθὼς δὲν εἶχαν τὰ κατάλληλα τεχνικὰ μέσα, δὲν τὸ κατόρθωσαν. Ὁ τύραννος τῆς Κορίνθου Περίανδρος, ὁ περίφημος Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς καὶ ὁ Ρωμαῖος Ἰούλιος Καίσαρ, εἶχαν σκεφθῇ τὴν ιδέαν, ἀλλὰ δὲν προχώρησαν σὲ ἔργα.

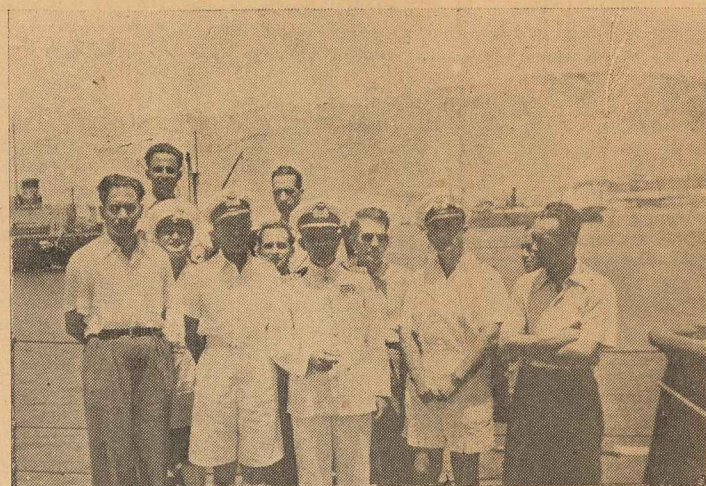
Ἡ πρώτη ἀπόπειρα εἰς τὴν πρᾶξιν ἐγένετο ἀπὸ τὸν Ρωμαῖον αὐτοκράτορα Νέρωνα, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἐπιχωρήσεως τὴν ἀνασκαφὴν εἰς μῆκος 3 1/2 χιλιομέτρων ἠναγκάσθη νὰ σταματήσει, ὁ δὲ Ἡρόδης ὁ Ἀττικὸς, ποὺν προσεπάθησε νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργο τοῦ Νέρωνος, δὲν στάθηκε τυχερώτερος. Τὰ ἔργα τῆς προσπάθειάς των ἐσώζοντο μέχρι τοῦ 1880, ὁπότε Γαλλικὴ ἐταιρεία ἀνέλαβε τὴν διάνοξιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ λόγω ἀνεπαρκῶν οικονομικῶν μέσων διελύθη μετὰ δεκαετίαν. Τέλος τὸ ἔτος 1893 τὸ προαίτιον ὄνειρον τῶν Ἑλλήνων ἐπραγματοποιήθη ἀπὸ ἑλληνικὴν ἐταιρίαν ἡ ὁποία ἐπεράτωσε τὴν διόρυγα τῆς ὁποίας αἱ διαστάσεις ἦσαν: μῆκος 6,3 χιλιόμετρα, πλάτος 24,6 μέτρα καὶ βάθος 8 μέτρα.

Μετὰ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν ἀξίζει νὰ θυμηθοῦμε καὶ τὸν πανάρχαιον τρόπον διαπεραιώσεως τῶν πλοίων ἀπὸ τῆς μᾶς πλευρᾶς εἰς τὴν ἄλλην καὶ ὁποῖος ἔμεινε εἰς τὴν ἱστορίαν μετὰ τὸ ὄνομα διόλκος. Διόλκος ἦτο ὁ διάδρομος εἰς τὸ στενότερον σημεῖον τοῦ Ἰσθμοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀνασκαφῇ, εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη, ἐν εἰδεί αὐλακος. Τὰ μικρὰ ἐμπορικὰ πλοῖα τῶν ἀρχαίων, ἀπὸ εἰς τὴν καρὲν ἀντοποθετοῦντο κυλινδρικὰ δοκάρια τὰ γνωστὰ σήμερον μετὰ τὸ ὄνομα φαλάγια, ἐδέοντο μετὰ σχοινὰ καὶ ἐσύροντο μετὰ τὴν μυϊκὴν δύναμιν ἀπὸ τοῦ Σαρωνικοῦ εἰς τὸν Κορινθιακὸν καὶ ἀντιστρόφως.

Ἀνωτέρω δημοσιεύομεν παραστατικὴν εἰκόνα εἰς τὴν ὁποίαν φαίνεται ἐν ἀρχαίῳ ἐμπορικῶν σκάφος τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἐσώρθη ἀπὸ τὸν λιμένα Σχοινοῦντος τοῦ Σαρωνικοῦ, νοτίως τοῦ σημερινοῦ Ἰσθμοῦ, φθάνει εἰς τὸν λιμένα Λέχαιον, ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ, νοτίως τοῦ σημερινοῦ Καλαμακίου. Ἀριστερὰ διακρίνεται ἡ πόλις τῆς Κορίνθου καὶ ἡ ὀχυρωμένη μετὰ τείχη Ἀκροκόρινθος.

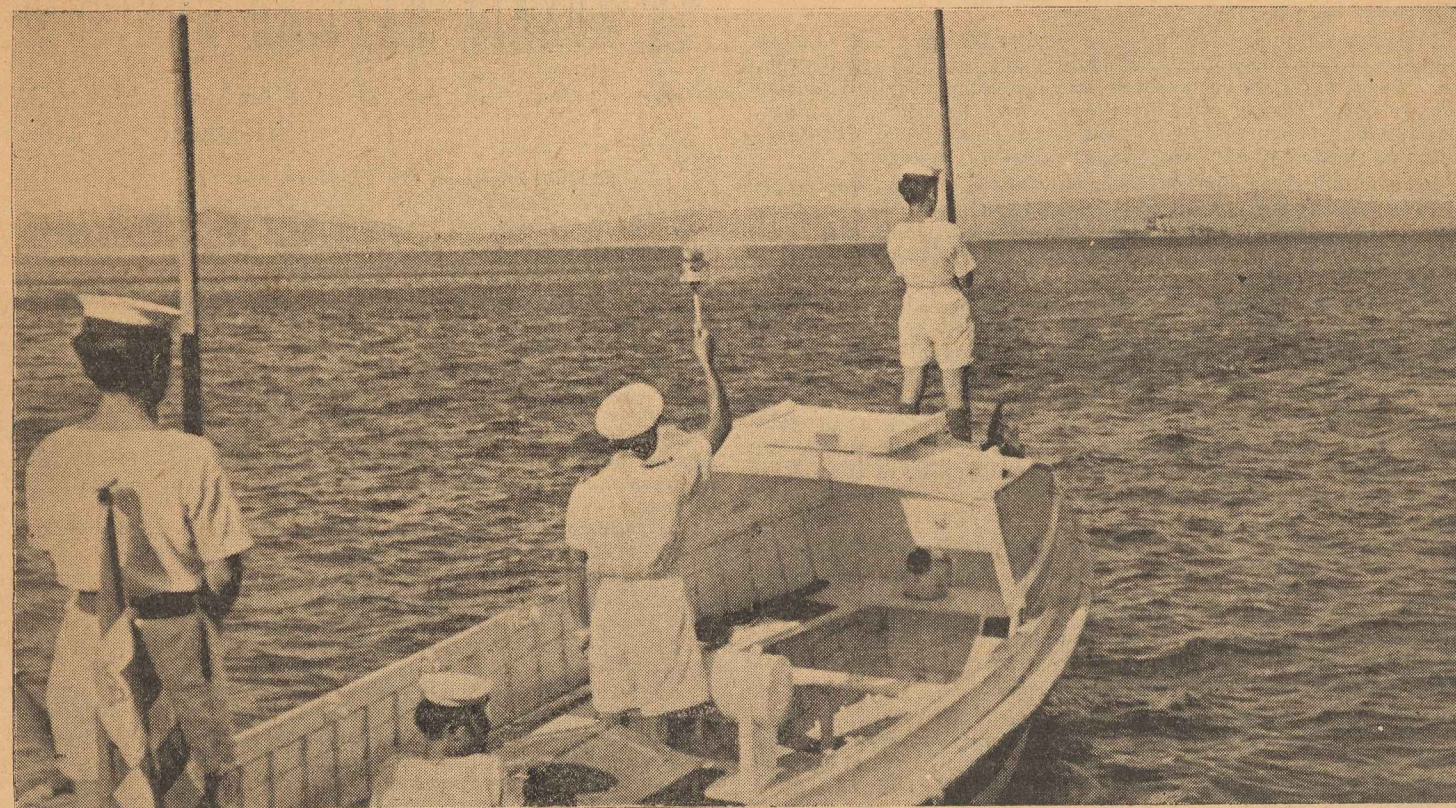
Εἶναι πράγματι ἀξία θαυμασμοῦ ἡ ἐπινοήσις αὐτὴ τῶν προγόνων μας. Δὲν εἶχαν τὰ μέσα νὰ περάσουν τὰ πλοῖα διὰ θαλάσσης; Τὰ περνοῦσαν ἀπὸ τὴν ξηρά!

N. Γ.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Στόλου κ. Κώνστας, ὁ Κυβερνήτης τῆς «Πύδου» ἀντιπλοίαρχος κ. Αὔγερης καὶ ὁ πλωτάρχης κ. Ἐγκολφόπουλος ἐν μέσῳ τοῦ διευθυντοῦ τῆς «Ναυτικῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ τύπου οἱ ὁποῖοι παρηκολούθησαν τὰ γυμνάσια

Ναυτικὴ Ἑλλάς

Ἀπὸ τὴν μεταφορὰν τῆς Ὀλυμπιακῆς φλόγας

Ἡ ὀλυμπιακὴ δᾶς μεταφέρεται διὰ βενζινακᾶτου ἀπὸ τοῦ Κατακώλου εἰς τὸν ἑλληνικὸν πολεμικὸν «Ἀστὶξ», τὸ ὁποῖον δὲ τὴν διαπεραιώσῃ εἰς Κέρκυραν

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ...

...ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

ΤΟΥ Δ. ΜΑΡΟΥΔΑ

ΕΙΣ τὰς 29 Ἰουλίου στὸ στάδιο Οὐέμπλεϊ στὸ Λονδίνον ἄρχισε ἡ 14ῃ σύγχρονη Ὀλυμπιάδα. Σ' αὐτὴν θὰ λάβουν μέρος 5.000 ἀθλητὲς ἀπ' ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου καὶ θὰ ἀγωνισθοῦν γιὰ τὴν μεγαλύτερη νίκη τοῦ ἀθλητισμοῦ, γιὰ τὸν τίτλο τοῦ Ὀλυμπιονίκου.

Ἡ ἱστορία τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων χάνεται μέσα στὶς πτυχές τοῦ χρόνου. Γι' αὐτὸ καὶ πότε ἀκριβῶς καθιερώθηκαν δὲν ξέρουμε. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες θεωροῦσαν γιὰ ἰδρυτὴ τους τὸν Ἡρακλῆ. Ἀργότερα, μετὰ τὴν κἀθοδο τῶν Δωριέων, ξέρουμε πὼς ἐπειδὴ ἐμάστιζαν τὴν Ἑλλάδα ἐσωτερικὲς ταραχές, ὁ Ἰφίτος, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἡλίδος, ῥώτησε τὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν καὶ αὐτὸ ἀπάντησε πὼς τότε μόνο θὰ σταματοῦσε τὸ κακὸ, ὅταν θὰ γινόταν ἀνασύστασις τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων.

Τὴν ἀνασύστασι φαίνεται πὼς τὴν ἔκαμε ὁ Ἰφίτος μαζί μετὰ τὸν Λυκούργου, καὶ αὐτὸ τὸ συμπέρανι ἀπὸ ὀρειγάλινου δίσκου ποὺ βρέθηκε στὸ Ἡραῖο. Ἐκεῖ πάνω εἶναι γραμμένοι οἱ κανονισμοὶ τῶν ἐορτῶν καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ Ἰφίτου καὶ τοῦ Λυκούργου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴ χρονολογία τῆς ἀνασύστασεως τῶν ἀγώνων, ἄλλοι νομίζουν ὅτι αὐτὸ ἐγένετο στὰ 884, ἄλλοι στὰ 828 καὶ ἄλλοι στὰ 778 π. Χ. Ἐκεῖνο ποὺ ξέρουμε ἀκριβῶς εἶναι ὅτι ἀπὸ τὸ 776 π. Χ. ἀρχίσαν νὰ γράφουν σὲ ἐπίσημο κατάλογο τὰ ὀνόματα τῶν νικητῶν· ἔτσι ἔχουμε τὸ πρῶτο γραπτὸ μνημεῖο ποὺ μᾶς συνδέει μετὰ τοὺς ἀγῶνες.

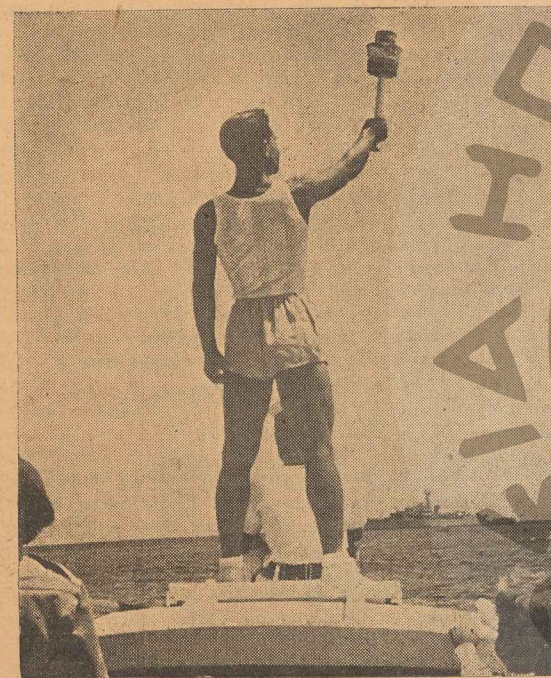
Μετὰ τὴν ἀνασύστασι τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων καθιερώθηκε καὶ ἡ ἱερὰ ἀνακωχή, — ἐκεχειρία, — πῶς τὴν ἔλεγαν. Οἱ Ἕλαιοι ἐκήρυτταν μετὰ ἐιδίκοις κήρυκες τὴν ἐκεχειρία. Ὅσο καιρὸ κρατοῦσαν οἱ ἀγῶνες σταματοῦσε κάθε πόλεμος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἡλῖδα καμμιὰ ἐνοπλὴ δύναμις δὲν μποροῦσε νὰ περάσῃ τὰ σύνορά της, χωρὶς νὰ θεωρηθῇ ἐνοχὴ ἱεροσυλίας. Ἐτσι δημιουργήθηκε τὸ ἀπαράβατο τῆς Ἡλίδος, τῆς ἱερῆς χώρας ποὺ γινόταν ἡ Πανελλήνια γιορτὴ. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο οἱ ἀγῶνες παίρνανε Πανελλαδικὸ χαρακτῆρα καὶ σημασία Ἑθνικῆς Γιορτῆς, καὶ ἔτσι φανερώσανε τὴν ἐσωτερικὴν ἐνότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ παρ' ὅλες τὶς διαφορὰς μετὰ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων.

Καμμιὰ χώρα δὲν τολμοῦσε νὰ παραβῇ τὴν ἐκεχειρία, γιατί εἶχε συνέπειες. Ἐτσι ἡ Σπάρτη ἀποκλείσθηκε ἀπὸ τὴν 90ῃ Ὀλυμπιάδῃ γιατί δὲν εἶχε πληρώσει τὸ πρόσκειμα ποὺ τῆς εἶχε ἐπιβληθῇ, γιὰ τὴν ἐπίδειξι ποὺ ἔκαμε στὸ Λέτεο, σ' ἐποχὴ Ὀλυμπιακῆς ἐκεχειρίας.

Οἱ ἀγῶνες γίνονταν κάθε 4 χρόνια, στὴν πρώτη πανσέληνον μετὰ τὴ θερινὴ τροπὴ τοῦ Ἡλίου καὶ πῆραν τὸ ὄνομα «Ὀλυμπιάδες».

Οἱ Ὀλυμπιάδες χρησιμοποιήθηκαν ἀπὸ πολλοὺς ἱστορικοὺς ὡς σταθερὴ χρονολογία, ἀπὸ οἱ πόλεις τῆς Ἀρχαιότητος εἶχαν διαφορετικὰ χρονολογικὰ συστήματα.

Μέχρι τῆς 7ης Ὀλυμπιάδος οἱ νικητὲς ἐπαίρναν χρηματικὴ ἀμοιβή. Ἀπὸ τὴν νίκη ὅμως τοῦ Μεσσηνίου Δαϊκλῆ στὴν 7ῃ Ὀλυμπιάδῃ, ὁ ἀγῶνας ἐγένετο στεφανίτης. Οἱ νικητὲς δηλ. ἐπαίρναν ἓνα στεφάνι ἀπὸ κλάδο ἐλάσης. Στεκόμαστε μ' εὐλάβεια μπροστὰ στὴν ἡθικὴ ἀνωτερότητα καὶ τὴν λεπτὴ εὐγένεια τῆς ψυχῆς τῶν προγόνων μας, ἱκανῶς νὰ δώσουν τόσο μεγάλῃ ἀξία σὲ μιὰ ἀπλὴ τιμητικὴ διάκρισι. Χαρακτηριστικὰ γράφει ὁ Ἡρόδοτος, τὴν ἀκόλουθη στιχομυθία μετὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἔξεο καὶ Ἀρκάδων αὐτομόλων: Οἱ πρῶτοι ῥώτησαν, μετὰ τὴν ἀσχολοῦνται οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ἀρκάδες ἀπάντησαν ὅτι ἀγωνίζονται στὴν Ὀλυμπία. «Καὶ γιὰτι ἀγωνίζονται;» ῥώτησαν πάλιν οἱ Πέρσες. «Διὰ στέφανον ἐλάσης» εἶπαν τὴν ἀπάντησι. Τότε ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀδελικοὺς γύμνοσε πρὸς τὸ Μαρδόνιο καὶ τοῦ εἶπε: «Ἀλλοίμονο Μαρδόνιε ἐναντίον

Ὁ τελευταῖος Ἕλληνας δρομεὺς μεταφέρει τὴν Ὀλυμπιακὴν φλόγα εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Πολεμικόν

Ναυτικὴ Ἑλλάς

ποιών ανθρώπων μᾶς ἔφερες νά πολεμήσουμε! Αὐτοί ἀγωνίζονται γιά τήν 'Αρετή καί ὄχι γιά χήματα».

Στούς ἀγῶνες παίρνουν μέρος μόνο γνήσιοι Ἕλληνες, ἐνῶ οἱ ξένοι (βάρβαροι), μόνο νά τοὺς παρακολουθήσουν μποροῦσαν. Οἱ γυναῖκες δὲν ἦταν δεκτές καί ὅποια θά τολμοῦσε νά παρακολουθήσει τήν ἐρίχναν ἀπὸ τὸ Τυπαῖον ὄρος. Ἐξαιρέσεις γίνονταν μόνο γιά τήν Ἱέρεια τῆς Δημήτρως, πού καθόταν σὲ βωμὸ μπροστὰ ἀπὸ τοὺς Ἑλλανοδίκες. Μόνο στίς ἀρματοδρομίες ἐπιτρέπανε νά κάθονται γυναῖκες πάνω στ' ἄρματα.

Ἕλληνες πού εἶχαν ἀσθεῖσαι πρὸς τὰ θεῖα ἢ πού δὲν εἶχαν πάρει μέρος σὲ κοινὲς ἐνέργειες γιὰ ζητήματα ζωτικῆς σημασίας, δὲν μποροῦσαν νά πάρουν μέρος στοὺς Ἀγῶνες. Παράδειγμα ὁ ἀποκλεισμός τοῦ Ἱερωνος, ἐπειδὴ δὲν εἶχε πολεμήσει μαζί με τοὺς ἄλλους Ἕλληνες ἐναντίον τῶν Περσῶν.

Ὁ ἑορτασμός τῶν Ὀλυμπιάδων χωρίζονταν σὲ δύο μέρη: στίς Ἱερὲς Τελετὲς καί στοὺς Ἀγῶνες. Στίς Ἱερὲς τελετὲς (θυσίαι, λιτανεῖες), παίρναν μέρος αἱ θεατὲς, οἱ Ὀλυμπιονίκες καί οἱ ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι.

Ὡς τὴν 14ῃ Ὀλυμπιάδα ἀγωνίζονταν μόνο σὲ δρόμο ἐνὸς Σταδίου. Ὑστερα κάνουν τὸν ἀγῶνα τοῦ διπλοῦ Σταδίου, τὸ «διάυλο» καί ἀπὸ τὸ 720 π.χ. καί τρίτο εἶδος δρόμου, τὸ «δόλιχο». Ἀπὸ τὴ 18ῃ Ὀλυμπιάδα καί πέρα μπήκε στὸ Πρόγραμμα ἡ πάλη καί τὸ Πένταθλο, (ἄλμα, δίσκος, δρόμος, Πάλη, καί ἀκόντιο) σιγά σιγά οἱ ἀρματοδρομίες, τὸ Παγκράτιο (πάλη καί πυγμή μαζί) οἱ ὑποδρομίες καί ὁ δρόμος ὀπλιτῶν καί οἱ ἀγῶνες παίδων.

Τὰ ἀγωνίσματα πολλαπλασιάζονται ἐφόσον αὐξάνει καί ἡ συμμετοχὴ Ἑλληνικῶν Πόλεων. Ἐνῶ μέχρι τὸ 720 π.χ. λαβαίνουν μέρος μόνο ἀθλητὲς τῶν γύρω πόλεων ἦτοι: Σπαρτιάτες, Μεσσηνιοί, Ἀρχαῖες, Τριφυλίοι, Ἡλείοι καί Ἀχαιοί, ἀπὸ τὸ 720 π.χ. καί ὕστερα παίρνουν μέρος ἀθλητὲς ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα (Κορίνθιοι, Βοιωτοί, Ἀθηναῖοι κ.τ.λ.), καθὼς καί ἀπὸ τίς ἑλληνικὲς πόλεις τῆς Ἀσίας καί τῆς Σικελίας. Ἔτσι οἱ ἀγῶνες ἀρχίζουν νά παίρνουν Πανελλήνια μορφή.

Μέχρι τὴν 77ῃ Ὀλυμπιάδα οἱ ἀγῶνες κρατοῦσαν μόνο μιὰ μέρα. Ἀπὸ τὸ 472 π.χ. ὅμως, ἀμέσως δηλαδὴ μετὰ τὸ θρίαμβο τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὸν Περσὸν, οἱ ἀγῶνες πῆραν πανηγυρικὴ χαρακτηριστὴ καί κρατοῦσαν 5 μέρες. Ἡ λαμπρότερη ἐποχὴ ὑπῆρξε μετὰ τῆς 60ῆς καί 90ῆς Ὀλυμπιάδος.

Ἡ διεξόδος τῶν ἀγῶνων βρισκόταν στὰ χέρια τῶν Ἑλλανοδικῶν πού ἦταν συγχρόνως καί ἡ ἀνώτερη πολιτικὴ ἀρχὴ τῆς Ἡλίδος. Ἡ προετοιμασία κρατοῦσε 10 μῆνες. Στὸ διάστημα αὐτὸ οἱ ἀθλητὲς γυμνάζονταν καί οἱ δέκα Ἑλλανοδίκες μαθαίνουν νά ἀνακηρύσσουν τοὺς νικητὲς, νά τηροῦν τοὺς νόμους τῶν ἀθλημάτων, καί νά κρίνουν τοὺς ἀγωνιζομένους. Ὅλοι οἱ ἀθλητὲς παίρνουν μέρος στούς προκριματικούς 30 μέρες νωρίτερα στὸ Γυμνάσιο τῆς Ἡλίδος. Πρὶν ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες οἱ ἀθλητὲς, οἱ πατέρες καί οἱ ἀδελφοὶ τοὺς, ὅπως ἐπίσης καί οἱ γυμναστές τοὺς ὀρκίζονται μπρὸς τὸν ἀγάλμα τοῦ Διὸς διὰ δὲν θὰ δι-πράξουν παραμυθία σχετικὴ με τοὺς ἀγῶνες. Πολὺ μεγάλη τιμὴ ἦταν γιά καθὲ πόλη ἡ νίκη στούς Ὀλυμπιακούς. Ὅταν οἱ Ὀλυμπιονίκες γυρίζαν, τοὺς ἐξέταναν μεγαλειώδη ὑποδοχὴ, καί πολλές φορές τοὺς χάριζαν τοὺς φόρους. Ἀπὸ τὴν 59ῃ Ὀλυμπιάδα ἀρχισαν νά στήνουν ἀνδριάντες τῶν νικητῶν.

Σιγά-σιγά οἱ Ὀλυμπιάδες πῆραν καί καλλιτεχνικὴ χαρακτηριστὴ. Πολλοὶ καλλιτέχνες ἀνοίγαν ἐκθεοὶ τῶν ἔργων τοὺς κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἀγῶνων. Περίφημοι ρήτορες, ὅπως ὁ Λυσίας καί ὁ Γοργίας ἀγόρευαν ἀπὸ τὸ ναὸ τοῦ Διὸς στούς πανηγυριστές. Στὴν 77ῃ Ὀλυμπιάδα χαιρέτισθηκε θριαμβευτικὰ ὁ Θεμιστοκλῆς ὡς ὁ ἥρωας τῆς Σαλαμῖνος. Ἐπίσης ἐτιμῆθη ἐδῶ καί ὁ Πλάτων.

Οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἐξακολουθοῦν καί στὴν ἐποχὴ τῶν Ρωμαίων ἀλλὰ γίνονται τὸ κύριος τους καί τὴν παλιὰ τους αἰγλή. Πολλὲς διατάξεις καταργοῦνται καί οἱ Ἕλληνες ἀρχίζουν νά ἀποσύρονται. Ἀκόμα καί ὁ στέφανος τοῦ νικητοῦ ἀτιμώθηκε ἀπὸ τὸ Νέρωνα πού στεφανώθηκε «ἡγετὴς».

Τὴν ἰδέα τῆς ἀνασυστάσεως τῶν ἀγῶνων στούς χρόνους μας εἶχε πρῶτος ὁ Γάλλος Βαρώνος Πιερ ντε Κουπερτέν. Στίς 25 Νοεμβρίου 1892 στὸ ἀμψιθέατρο τῆς παλιᾶς Σορβόννης στὸ Παρίσι, καί κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ εορτασμοῦ τῆς 5ῆς ἐπετείου τῆς ἐνώσεως τῶν Γαλλικῶν ἀθλητικῶν σωματείων, ὁ Βαρώνος ντε Κουπερτέν ἀνακοίνωσε τὴ σκέψιν του γιά τὴν ἀνασυστάσει τῶν ἀγῶνων. Τὸ ἐπόμενο ἔτος, ἡ ἐνωσις ἀποφάσισε νά συγκαλέσῃ τὸν Ἰούνιο τοῦ 1893 διεθνὲς ἀθλητικὸ συνέδριο. Γιά τὸ συνέδριο ἔλαβε πρόσκλησι καί ὁ Πανελλήνιος Γυμναστικός Σὺλλογος Ἀθηνῶν. Τὸν σὺλλογο ἀντιπροσώπευε ὁ Δ. Βικέλας. Σ' αὐτόν, τιμῆς ἐνεκεν, ἀναθέσανε τὴν προεδρία. Στὴν ἀρχὴ κράτησε ἡ σκέψιν, ὅπως οἱ πρῶτοι ἀγῶνες γίνοντο τὸ 1900 στὸ Παρίσι. Επειδὴ ὅμως ἡ προθεσμία θεωρήθηκε μεγάλη ἀποφασίσθηκε νά γίνουν τὸ 1896. Ὑστερα ἀπὸ πρότασι τοῦ Βικέλα, οἱ ἀγῶνες ὀρίσθηκαν νά γίνουν στὴν Ἀθήνα.

Γιά τὸν εορτασμό τῶν ἀγῶνων ἐξελέγη Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ με Πρόεδρο τὸν Δ. Βικέλα καί Γενικὸ Γραμματεῖα τὸν Βαρώνο Πιερ ντε Κουπερτέν.

Ἔτσι οἱ πρῶτοι ἀγῶνες ἐγιναν στὴν Ἀθήνα, ὅπου καί ἐσημείωσαν ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία. Οἱ ἀγῶνες τῆς 2ας Ὀλυμπιάδος ἐγιναν τὸ 1900 στὸ Παρίσι, τῆς 3ῆς τὸ 1904 στὸν Ἀγ. Λουδοβίκο, τῆς 4ῆς τὸ 1908 στὸ Λονδίνο καί τῆς 5ῆς τὸ 1912 στὴν Στοκχόλμη. Ἡ 6ῃ τὸ 1916 ἐπρόκειτο νά γίνη στὸ Βερολίνο, ἀλλὰ ματαιώθηκε ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου. Ἡ 7ῃ τὸ 1920 ἐγινε στὴν Ἀμβέρσα, ἡ 8ῃ τὸ 1924 στὸ Παρίσι, ἡ 9ῃ τὸ 1928 στὸ Ἀμστερνταμ, ἡ 10ῃ τὸ 1932 στὸ Λος Ἀντζελες καί ἡ 11ῃ τὸ 1936 στὸ Βερολίνο.

Στὴ φετινὴ Ὀλυμπιάδα οἱ Ὀλυμπιακοὶ τίτλοι φθάνουν τοὺς 136. Ἦναι οἱ περισσότεροὶ πού ὑπῆρξαν ποτὲ σὲ Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες.

ΔΗΜ. ΜΑΡΟΥΛΑΣ

ΕΝ' ΑΡΧΑΙΟ ΝΑΥΤΙΚΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

(Ἀπὸ τὸν ΗΡΟΔΟΤΟ:

«Πολύμνια», Ζ, 179-189)

Ξεφυλλίζουσα σήμερα τὸν Ἡρόδοτο, πού ἀπὸ φοιτήτρια εἶχα νά τὸν ἀνοίξω, διάβασα ἓνα μικρὸ ναυτικὸ ἐπεισόδιο τῶν μυθικῶν πολέμων, μιὰ μικρὴ ναυτικὴ τραγωδία τοῦ 480 π.Χ. Τὴν γράφω σύντομα, φανταζομένη πῶς σὲ πολλοὺς μὴ ναυτικούς ἀναγνώστας τῆς «Ναυτικῆς Ἑλλάδος», δὲν θὰναι γνωστὴ:

Ἐνδεκα μέρες, μετὰ τὸ φθάσιμο στὴς Θέρμες (δηλ. στὴν Σαλονίκη) τοῦ Ξέρξου καί τῶν στρατειῶν του, οἱ 1200 τριήρεις τοῦ στόλου του—χώρια τὰ βοηθητικὰ του—σαλπάρισαν γιά νά παρακολουθήσουν κόστα-κόστα τὸν στρατὸ τοῦ Μαρδονίου («τὸ Μυρὰ τῶν Περσῶν» ὅπως τὸν ἔλεγε ὁ Μεγ. Ναπολέων) καί τοῦ Μυσίου. Μά, λίγες μέρες πρὶν τοῦ ἀπόπλου των, στάλθηκαν δέκα φοινικινεὲς τριήρεις, γιά ν' ἀνιχνεύσουν τὸν Θερμαϊκὸ καί τὸ πέλαγος ὡς σὲ κανάλι τῶν Ὠρεῶν, γιὰτὶ εἶχαν οἱ Πέρσαι πληροφορηθῇ, πῶς οἱ Ἕλληνες ἦσαν συγκεντρωμένοι στὸ Ἀρτεμίσιο, δηλαδὴ ἀντικρὺ στὸ σημερινὸ Ποντικόννησο.

Περιπολοῦσαν τότε μπρὸς ἀπὸ τὴν Σκιάθου, ἀποσπασμένες ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ στόλο γιά πρόσκοπές του, τρεῖς τριήρεις: μιὰ τροιζηνία, ἄλλη αἰγινήτικη, καί ἡ τρίτη ἀθηναϊκή. Καί μάλιστα εἶδαν τίς διαλεκτὲς ἐκείνης φοινικινεὲς τοῦ περσικοῦ στόλου, ν' ἀρχοῦνται κατ' ἐπάνω τους μετὰ τὸ κοντιὰ «ἔρειδε!» καί τὸ πανὶ φουσκαιμένο, δοκίμασαν ἀμέσως τὴν σωτηρία τους στὸ γρήγορο φεγγὸ τους μὰ οἱ περσικὲς, ὅλο καί τίς κατέφθαναν...

Πρῶτη συνελήφθη ἡ τροιζηνία, τῆς ὁποίας ὁ τριηράρχης ὠνομάζονταν Πρῆξινος. Οἱ φοινικινεὲς τοὺς ἔδεσαν χειροπόδαρα, ἐκτός ἐνὸς ναύτου πού τὸν ἔλεγαν «Λέων» καί ἦταν τὸ ἀνδρείτερο καί τὸ ὠραιότερο παλληκάρι τοῦ πληρώματος: ἀλλὰ ὄχι ἀπὸ ἐκτίμησι πρὸς αὐτό, γι' αὐτὸ τὰ προσόντα του... Τὸ ἔσπραν στὴν πλώρη, τοῦβαλαν μπροῦντα τὸ κεφάλι στὴν κουπαστὴ καί, σὰν φαντασίον ὁπαδοὶ τοῦ Μολλῶχ, τοῦ τῶκοιραν μετὰ μὲ μὲ μάλταδῆ, γιὰ νὰ φέρῃ ὄγροι στὴν πολεμικὴ δόξαι τοῦ καραβιοῦ τους, τοῦ θύματος των τὸ ὄνομα.

Τὸ αἰχμαλωτισμὰ τῆς αἰγινήτικης, ἐκούρασε πολλὴ καί ἐβασάνισε τοὺς Φοινικινεὲς. Ὁ τριηράρχης τῆς Ἀσωνίδης, ἦταν ἀπὸ τοὺς πρῶτους πού πληρώθηκαν. Ὁ ὑπαρχος τῆς Πυθίας γυῖος τοῦ Ἰσχυένου, πῆρε τὴν κυβερνήσι τῆς, καί παράτεινε γιά πολλὰ ὧρα τὴν ἀπεγνωσμένη ἀντίστασι του, ἀν καί κατακρουεργημένος καί δταν ἀκόμα ἔπρεπε, παρεδόθη δὲ τότε καί ἡ τριήρης του, αὐτὸς ἐξακολουθοῦσε τὴν ἀντίστασι μόνος, ὥσπου ἐξαντλήθηκε. Ἀμα δὲ οἱ Φοινικινεὲς εἶδαν, πῶς δὲν εἶχε ξεφυγῆσαι ἀλλὰ ἀνάσαινε ἀκόμα («ἀλλ' ἦν ἔμπνοος»), περὶ πολλοῦ ἐθεώρησαν νά τὸν σώσουν γιά τὴν ἀνδρεία του, ν' ἐθεράπευαν τὰ τραύματά του μετὰ μὲ μὲρα καί πολὺτιμα βίλασμα, ἐιδέοντάς τα μετὰ λουρίδες πού τίς ἔκοβαν ἀπὸ πολὺτιμα σινδόνια ἀπὸ βύσσον. Ὅταν δὲ γύρισαν στὸ στρατόπεδο, γιά ν' ἀναφέρουν τίς πληροφορίες τους καί νὰ ξαναφύρουν γιά τὴν ἀνίχνευσί τους, ἀποταγμαζόμενος τὸν Πυθέα, ἐπεδείκνυναν στὰ στρατεύματα τὸν ὠραῖον, ἀνδρείον καί ἀθλητικὸν αὐτὸν αἰχμαλωτὸ τους, τὸν πολυσκεπασμένο μετὰ δόξα καί τραύματα.

Τῆς τρίτης ὅμως, τῆς ἀθηναϊκῆς, ὁ τριηράρχης Φόρμος, δταν πλέον ἀπελπίσθηκε γιά τὴ σωτηρία τῆς τριήρεώς του, βλέποντάς τὴν νά καταφθάνεται ὅλο-ἓνα ἀπὸ τίς ἐχθρικές πού τὴν κυνηγοῦσαν, ἔστρεψε ἀπτόμα δεξιᾷ, καί κάμνοντας «ἔρειδε» τὴν «ἔρειξε-ἔξω» στὸν Παταμῶνα, κοντὰ στίς ἐκβολὲς τοῦ Πηγεῖο. Οἱ περσὶ φοινικινεὲς κυρίευσαν τὸ σκάφος, πού δὲν πρόφθασαν οἱ Ἀθηναῖοι νὰ τὸ κάψουν: μὰ οὔτε ἓνα ναῦτη του ἐξώγησαν, γιὰτὶ ὁ Φόρμος τοὺς εἶχε πῆ, ἀμέσως μετὰ τὸ καθίσμα νά περῇσιν στὴν ξηρὰ, ν' ἀποτραβηχθῶν καί μάλιστα πρὸς τὰ μέσα, καί κεῖ νὰ συγκροτηθῶν σὲ λόχο. Κ' ἔτσι, μέσφ Θεσσαλίας καί Φθιώτιδος, ἔφθασαν στίς Ἀθήνας.

... Ὅταν ἀπὸ τῆς Σκιάθου τίς κορυφὰς, σημάνθηκε, στὸν ἀραγμένο στὸ Ἀρτεμίσιο ἑλληνικὸ στόλο, τὸ θλιβερὸ ἄγγελμα τοῦ περσικοῦ κατορθώματος, ὁ φόβος πού γεννήθηκε ἦταν τόσο, ὥστε νὰ πᾶν ὁ στόλος στὴ Χαλκίδα, γιά νὰ σταματήσῃ τὴν ἐχθρική ὁρμὴ στὸν Ἐγρεπο, ἀφοῦ ἄφνης σηματοῦρους «ἡμεροσκόπου», πού θὰ τοῦ μετεβίβῃσαν εἰδήσεις γιά τὰς κινήσεις τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

Μά, τὸ αἶμα τῆς σφαγῆς τοῦ Λέοντος δὲν ἔμεινε χωρίς ἐκδίκησι. Ἀπὸ τίς δέκα φοινικινεὲς τριήρεις πού ξαναβγήκαν γι' ἀνιχνεύσεις, τρεῖς τσανιστηκαν στὴν ὕφαλο Μύρμηξ, στὸν σημερινὸ μετὰξὺ Σκιάθου καί Προμνηροῦ μπάγκο «Λευθέρη». Οἱ ἄλλες 7, εἶχαν τὴν ἐμπνευσι νά λατομήσουν ἀπὸ τὴν ἀντικρὴν ἀκτὴ, τὸν σημερινὸ «Πλατανιά», μεγάλους ὀγκολίθους, νὰ τοὺς πελεκήσουν, καί νὰ μακάρουν τὴν ξηρὰ μετὰ τὴν κτιστὴ, γιά νὰ μὴν πᾶθουν τὰ ἴδια, καί ἄλλες τριήρεις τοῦ μεγάλου των στόλου, πού σιγονάτεβαν ἀπὸ τὴν Σαλονίκη.

Καί νὰ ἡ νύλα ποῦπαθε, ὁ ἀναρίθμητος ἐκεῖνος στόλος, πού βόηκε ν' ἀράξῃ στοῦ κάβου τῆς Σέπιας τὸν γιὰλὸ, ἐλασμένους ἀπὸ μπουνάτια ἀπατηλὴ τὴν ἄλλη τὸ πρῶτ. ἔσπασε ὁ «ἑλλησποντίας». Ὁ προστάτης δηλαδὴ τῶν Ἀθηναίων, ὁ βορρηῆς, πού τὸν θεωροῦσαν γαυροπὸ τους οἱ Ἀθηναῖοι, ἔνεκα τοῦ γάμου του μετὰ τὴν ἀθηναῖα κόρη, τὴν Ὠρεΐτιδα τοῦ Ἐρεχθίδος τὴν θυγατέρα... Τετρακόσιες τριήρεις ἐξάφηναν, μ' ὅλα τους τὰ πληρώματα. Πολύτιμα ἀπὸ χρυσάφι καὶ ὀσμία σερβίτσια, καί σωρὸ χρυσοῦς «δαρεῖκον» — τίς χρυσὲς «γυνέες» τῶν κυρτῶν ἐκείνων — γιά χρόνια ἐξέβαζε ἡ ἀναροῦσα, στῶν ἀνατολικῶν πρόδοιζαν τοῦ Πηλίου τ' ἀερογαλῖα τῆς «Ἀξέου» Ἀκτῆς.

... Αὐτὸς ὁ θορῆνος στὴν Σητιάδα, ἔγινε κοντὰ στὰ τέλη Ἀγροῦ-στοῦ τοῦ 480 π.Χ. Ἡ 19 Βοηδρομιῶνος, πού συμπίπτει μετὰ τὴν 29-9-480 π.Χ., δὲν ἦταν μακρὰ! Ἦταν ἡ μέρα τῆς Σαλαμῖνος!

23.6.48

Κα Φρ. Π Γρ.
Δρ τῆς Φιλολογίας

Ναυτικὴ Ἑλλάς

ΤΑ ΚΛΙΠΠΕΡΣ...

ΟΙ ΓΟΗΤΕΣ ΤΩΝ ΩΚΕΑΝΩΝ

Ἡ «ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ» πολλές φορές ἡσχολήθη μετὰ ἱστοφῶρα ναυτικῶν παλαιῶν ἐποχῶν καί πολλές φορές ἔχει δώσει τύποις καί μορφὲς τῆς ὁμωνυμικῆς ἐκείνης ἐποχῆς πού ἐσβυσε μὲ τὸ πανί. Ὑπάρχει ὅμως μιὰ ἰδιαίτερα κατηγορία ἱστοφῶρων πλοίων πού συναντᾶται εἰς τὴν διεθνή ναυτικὴν ὀνοματολογίαν μετὰ τὸ ὄνομα «Κλίππερς». Τὰ Κλίππερς αὐτὰ, μετὰ τὰ μεγάλα τετράγωνα πανιά καί τὸν ἰδιαίτερο τύπο τοῦ σκάφους των, κατὰ τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰῶνος ἦσαν τὰ ὠραιότερα καί ταχύτερα πλοῖα τῆς ἐποχῆς των. Πρῶτα εἰς τὴν μεταφορὰν ἐπιβατῶν πρὸς τὰς χρυσοφόρους περιοχάς, πρῶτα καί εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦ ταχυοῦ καί τοῦ ὀπίου πού ἤμαζε τότε μετὰ τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς. Σ' ὅλα τὰ λιμάνια τοῦ κόσμου τὰ Κλίππερς ὕψωναν τίς ὑπερήφανες καί κομψὲς σιλόνετες των, καί ἀποτελοῦσαν τὸ καύχημα τῶν ναυτικῶν τῆς ἐποχῆς των, ὅπως σήμερα τὰ μεγάλα ὑπερωκεάνεια τύπου «Βασιλίσσης Ἐλισάβετ» καί «Κοῦν Μάιρης». Ἡ Ἑλλάς δὲν εἶχε βέλαια ποτὲ Κλίππερς, ἀλλὰ οἱ Ἕλληνες ναυτικοὶ μετὰ τὴν τὸλμην των, καί οἱ Ἕλ-ληνες ναυπηγοὶ, παρὰ τὰ περιορισμένα μέσα πού διέθεταν εἰς τοὺς νη-αὐτικὸν ταρσανάδες των, κατόρθωσαν νὰ δώσουν καί τότε τιμητικὴ θέσι στὴν ἱστοφῶρον Ἑλληνικὴ ναυτιλία, μετὰ τὸ κομψὸ καί γοηγορὰ μπάγκα, μαρκομπετόνια, λόβερ, σκόνδρες κλπ. πού ναυπηγοῦσαν.

Εἰς τὸ σημερινὸ μας σημεῖωμα διδόμεν μιαν περιγραφὴν τῶν μεγάλων Κλίππερς τοῦ 19ου αἰ-
νος, πού ἐφθασαν εἰς τὸ ζενιθ τοῦ μεγέθους καί τοῦ ἀριθμοῦ των κατὰ τὸ 1850. Τὰ περισσότερα καί τὰ ταχύτερα ἀπ' αὐτὰ ἦσαν τὰ Ἀμερικανικά. Τὰ Κλίππερς δὲν ἐνεφανίσθησαν ἀμέσως ὑπὸ τὴν τελικὴν μορφήν των. Εἶ-
ναι ὁ συνδυασμός των τε-
λειότερων πλοίων τῆς ἐ-
ποχῆς. Οἱ πρῶτοι πρό-
δρομοὶ των ἦσαν τὰ πε-
ριήματα «καταδρομικὰ τοῦ πολέμου» τῆς ἐπαναστά-
σεως». Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἡ ταχύτης ἐγίνετο σπουδαιότερο προτέρη-
μα δι' ἓνα πλοῖο. Οἱ ἐπιβάται τὴν ζήτοῦσαν διότι συντόμεινε τὴν διά-
κειαντοῦ ταξιδίου. Τὸ ἴδιον συνέβαινε καί γιὰ τὸ ἐμπόριον, ἰδίως σὲ ὠρισμέ-
νους κλάδους ὅπου τὸ ἐμπόρευμα ἐ-
κινδύνευε νὰ ἀλλοιωθῇ ἀπὸ τὸ πολὺ μῆνο ταξίδι. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐφο-
πλιστὰι, συνβουλευθήσαν τοὺς ἐμπει-
ροτέρους ναυπηγούς καί τοὺς ναυο-
τέρους πλοίαρχους καί ἔτσι ἀπὸ τὴν συνδυασμένην πείρα αὐτῶν προσέκρινε τὸ καλύτερο δυνατό ἀποτελεσμα.

Ἐννοεῖται διὰ οἱ νεωτερισμοὶ ἐπὶ τοῦ σκάφους καί τῆς ἐξοπλισσεως των πλοίων συναντοῦσαν λυσσασμένην ἀντίδρασιν ἀπὸ τοὺς συντηρητικὸς ναυπηγούς. Ἐνα ἀπὸ τοὺς προδρό-
μους τοῦ Κλίππερς ἦταν καί τὸ λε-
γόμενον «Καταδρομικὸν τῆς Βιρτζί-
νια» (1782) πλοῖον μεγάλης ταχύτη-
τος καί μετὰ μὲν ἐχθρείαν χειρι-
σμών, ἀλλὰ μικρὰς χωρητικότητος. Ἀργότερα (1812) ὁ τύπος αὐτὸς ἐτελειοποιήθηκε. Κυρίως πρῆξθη ἡ χωρητικότης του καί ἔλαβε τὸ ὄνομα «Σκάφος τῆς Βαλτιμόρης».

Τὸ ἐμπόριον τῶν δούλων ἔδωσε νέαν ὥθισιν εἰς τὴν ναυσιπλοίαν καί ὁ τύπος ἐτελειοποιήθη καί ἀπέκτησε τε-
τράγωνα ἱστία. Ὁ ἴδιος τύπος ἐχρη-
σιμοποιήθη μετὰ ἐπιτυχίαν καί ὡς καταδρομικὸν, ὀνομαστὸ δὲ ἔμεινε τὸ πλοῖο «Πρίγκηψ τοῦ Νεφσατέλ». Λίγο ἀργότερα ἀρχισεν νὰ δίνεται στὸ πλοῖα καί ἡ ὀνομασία «Κλίππερ».

Σταθμὸς εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῶν Κλίππερς ὑπῆρξε καί ἡ ἐναρξίς τοῦ ἐμπορίου ὀπίου μετὰ τὴν Ἀνατολὴ

(1829). Τὰ πλοῖα αὐτὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι γρήγορα, διὰ νὰ ἀποφεύγουν τοὺς πειρατὲς, τὰ κυβερνητικὰ πλοῖα ἐλέγχου καί (τὸ σπουδαιότερον) διὰ νὰ κάμνουν περισσότερα ταξίδια κάθε χρόνο. Τὰ πανιὰ ἐγιναν περισσό-
τερα. Ἡ τελεσίτης των «Κλίππερς» ἐφθασε εἰς τὸ ζενιθ ἀπὸ τὸ 1846 ἕως τὸ 1854. Εἰς τὴν ἀκμὴν των συνετέλεσαν:

α) Τὸ ἐμπόριον μετὰ τὴν Κίνα (τοῖα καί μετὰξωτὰ).
β) Τὸ ἐμπόριον τῆς Καλλιφόρνιας (γενικὸν ἐμπόριον καί ἐπιβάται).
γ) Τὸ ἐμπόριον τῆς Αὐστραλίας (γενικὸν ἐμπόριον καί μετανάστες).
Ἡ ἀνακάλυψις χρυσοῦ (1848) εἰς τὴν Καλλιφορνίαν καί εἰς τὴν Αὐ-
στραλίαν (1851) ἐδημιούργησε τὰ μεγάλα ὠκεανοπόρα Κλίππερς. Ἀμέ-
τρητα πλήθη μεταναστῶν φλογισμένα ἀπὸ τὴν δίψαν τοῦ χρυσοῦ ἐσπευσαν εἰς τὰς χρυσοφόρους περιοχάς. Ἔτσι τὰ Κλίππερς μετὰ τὴν περιήρημα σκα-
ριά των καί τὰ μεγάλα πανιὰ διέσχιζαν τοὺς ὠκεανούς ἀπ' ἀκροῦ εἰς ἀκρον, γεμάτα ἀπὸ τὸ ἐμφυχον φορτὸν των χρυσοθητῶν.

Τὰ σπουδαιότερα πλεονεκτήματα τῶν Κλίππερς τῆς ἐποχῆς τῆς ἀ-
μῆς εἶναι: Ταχύτης. Ἀν-
δεκτικότης. Ἐδυστάθεια.
Μεγάλῃ χωρητικότης καί
Οἰκονομικότης.

Σήμερα ἡ ἐποχὴ τοῦ πανιοῦ ἐτέρασσε. Περίφη-
να τὰ μηχανοκίνητα ὑπε-
ρωκεάνεια διασχίζου-
ν τοὺς ὠκεανούς. Δὲν ἡμπο-
ρεῖ ὅμως νὰ μὴ θυμηθῇ
καεῖς χωρὶς νοσταλγίαν
τὴν ἐποχὴν πού τὰ κομψὰ
καί ταχύπλοα Κλίππερς
ἦσαν οἱ βασιλεῖς τῶν θα-
λασσῶν.

Ν. Γ.

«ΝΑΥΜΑΧΙΑ»

Μεμιάς ἀστράφτει καὶ βροντᾷ
κι' ἀγρία τὸ κύρι' ἀρπίζει
ἡ πλατεῖα ὁλόσασα στὰ δύο,
χωρῖται καὶ σκάζει
ἓνα ἐχθρὸν ἐπερβάλλει,
σημάνει, βοερίζει
τὸ κύρι' ὁλοῦθε πλημμυρᾷ,
ὁρᾷ κι' ἀναταράζει....

Μὰ οἱ θαλασσοῦκοι κρατοῦν
στὰ ἴσα τὸ τιμόνι
ἀτσάλινον τὸ χερί τους,
τὸ βλέμμα τους σιγῇ
μέσ τὸ πηχτὸ ἀνατάραμα,
τὸ ἐχθρὸν ζυγώνει
μὰ ζογισμένη κανονί,
τὸ στέλνει στὸ βυθό.

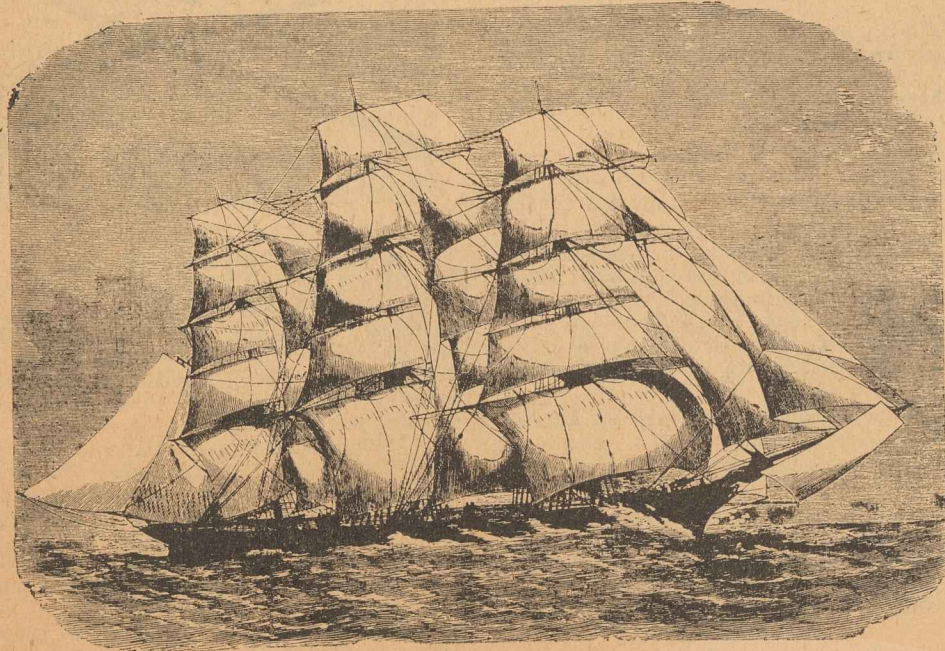
Δόξα στὸ ναῦτη Ἕλληνα,
στὸ ναυτικὸ κανόνι!
πὸ ἀντρείψιμον χέρι φάει,
στὸ κύρι' τὸ γλῶσσό.
Δόξα στίς νέους «Καναρήδες»,
στὸν θρυλικὸ «Κατάνη»,
στὴν «Ὀλγα», τὴ Βασιλίσσα,
κι' ὅποιον πολεμικό....

Τὰ κόμματα ἀνδᾶ γίνονται,
καὶ ὁδὰ ὕψη τους στρώση
σ' ὅσους μπεύσαν. Κι' ὅσοι ζοῦν
τὸ λαβάρο κρατοῦνε
γαλῖνια τὴ σπινθίδα
νοιάθουν, πῶς ἔχουν δώσει
γιὰ τὴν πατρίδα, διὰ ἐκλεκτό,
μ' αὐτὴ τὴν χαιρέτουνα.

Ὁ θαυμασμός ὅμως τῆς γῆς,
μετὰ τὸν κλονάρι
σὲ χαιρετὰ ἀθάνατο
κανόνι ἑλληνικὸ
ἀρπῆρη μὲς τὴ φωτιά,
σὲ κόμματα κουράρα!

Δόξα σὲ Σὲ περφόνο,
γενναῖο ναυτικό!

ΑΘΗΝΑ ΡΟΥΣΣΑΚΗ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

Τὸ κλίπερ «Πρίγκηψ Νεφσατέλ».

Μιά φιγούρα καραβιού που... ναυάγησε!

Από μιὰ Θαλασσινή Ιστορία
του ANPY NTE MONΦΡΕΝΤ

ΝΟΣΤΑΛΓΗΣΑ τη Φραγκή, τη γή που γεννήθηκα, την άμμουδιά απ' όπου εξώρμησα πάνω στην τόσο βαθυγάλαξη θάλασσα του κόλπου του Λεοντος, την απόρητη ακτή του Κάβου Λευκάτα. Αυτό το πλάτωμα του Λευκάτα, σαν ένα νησάκι που προβάλλει ανάμεσα στις χαμηλές ακτές του μέρους αυτού σχηματίζει μια χερσόνησο περιτριγυρισμένη από θάλασσες και έλη. Η παραδοσις θέλει τ' όνομά του δόσμενο από ναυαγούς έλληνες εξ αιτίας της όμοιότητος που έχει με τον άπορογά βράχο του Λευκάτα ή Καβου της Κυρῆς. Λέγουν ακόμη ότι ο σύγχρονος πληθυσμός του μικρού συνοικισμού που είναι εκεί κατάγεται από μιὰ άρχαία ελληνική άποικία που ξεφύτρωσε σ' αυτή τη γωνιά του Κόλπου του Λεοντος ύστερα από ένα νανάγιο. Κ' είναι αλήθεια ότι ακόμα και σήμερα ο τύπος της μορφῆς των γυναικών σ' αυτή τη γωνιά διατηρεί με το εϋθύγραμμα «προφίλ» του μιὰ ανάμνησι της άρχαίας ελληνικής κατατομῆς της άποικίας αυτής.

Η Φραγκή είναι στη βόρεια πλευρά της χερσονήσου και άντεκρύζει το μικρό παραλιακό χωριό. Είναι μιὰ μοναδική δαση στη μέση μιᾶς χώρας άμπελωναν και άμυγδαλεώνων, άντίκρου στη γαλάζια άπλωσιὰ του Κόλπου του Λεοντος.

Σ' αυτή τη θαλασσινή έρημιὰ πρωτογνώρισα τόν κόσμο, και ή θάλασσα που κυριαρχεί παντού μου φάνηκε μιὰ αυτοκρατορία. Άλλοτε άκτινοβολώντας μέσα στις δόλωπτες μπουνάτσες της, άλλοτε φοβερή με τὰ κύματα της τις μέρες του Λεβάντε, θυμάμαι πώς πλημύριζε με τούς άφρούς της τις άμμουδιές, κατέκλυζε τις λιμνοδίες και τὰ έλη του άκρογυαλιού, σειούσε την άπότομη ακτή και γέμισε το διάστημα με το βογγητό της.

Στό θαμπό φῶς των ήμερων του χειμῶνα, την εποχή των δυνατών ανέμων, την άκουγα να βοιίζει τόσο που όλη ή άλλη φύση μου φαινότανε τρεμερά σισπηλή μπροστά στη μανιασμένη αυτή αυτοκρατορία!

Κάθε χειμῶνα, τότε, οί γονεῖς μου έφευγαν μακριὰ σέ μιὰ πόλι παραμυθένια γιά μένα, στο Παρίσι. Έμενα τότε μονάχος με τόν ποππό και την γιαγιά στά πλατιά κίτρια των άδειων άποθηκών, μέσα στο πενκοδόσο όπου ο άγέρας σφύριζε, και θυμάμαι πώς τις μέρες που σφύριζε δυνατά μέσα στο δάσο το μαίστραλί, ή θάλασσα έπαιρνε ένα χρώμα βαθυγάλαζο.

★

Ο παππούς μου εῖτανε ένας άντρας πενήντα άπάνου κάτω τότε χρονών. Γαλιτικός τύπος, με γαλάζια μάτια και μουστάκια κατεβασμένα. Η φάτσα του εῖτανε φοβερή κάτω από το πολεμικό του καπέλλο και πάντα, με το ντουφεκι κρεμασμένο στον όμο έδιδε και στούς πιό άθώους περπατόους του ένα ύφος άρειμάνιο και παθητικό. Αυτό το άγριο ύφος του δεν τρώαζε όμως κανένα, ούτε αυτών τόν ήλιοκαμμένο άνθρωπάκο το σβαρνιάρη και τόν μουντζουρωμένο πάντα, που εῖμουνα τότε εγώ.

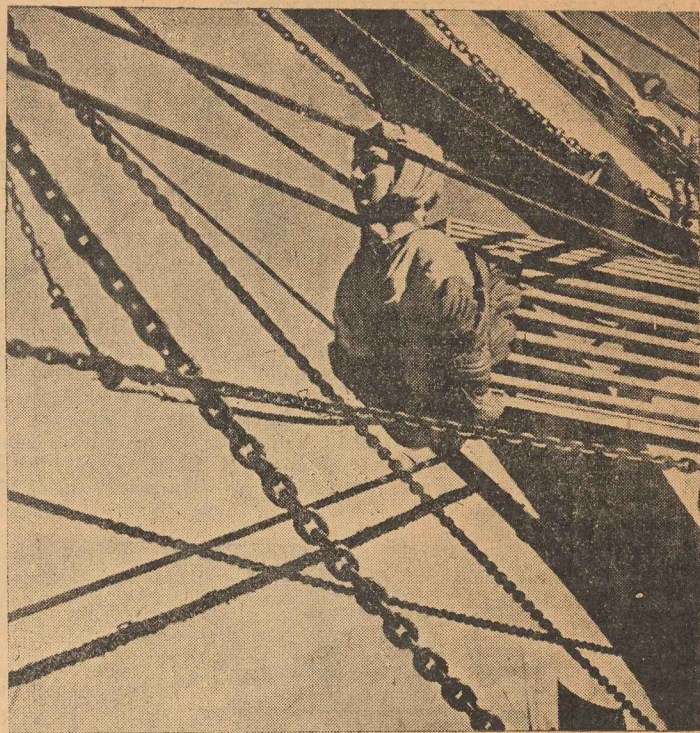
Όταν άποφασίζοταν νά βάλουμε πουλι στο τσουκάλι ο παππούς μου έξερεμόους το ντουφεκι του με ένα ύφος συνομώτου, έβραζε μιὰ σφυριζιά του κυνηγετικού του σκύλου και δεν ξαναγυρονοσε πιά, παρὰ άφου σκότανε κάποιον πετούμενο.

Η γιαγιά μου εῖτανε σχεδόν της ίδιας ήλικίας. Μικρόσωμη, με τετραγωνική φάτσα, πλατύ μέτωπο, ήμερο μάτι, πολύ γλυκό και βαθύ όσως οί σκέψεις της. Ένα μάτι που ήξερε νά βλέπει νά δικαίει και νά κλεινῇ σιγά σιγά με έπιεικεια. Η γαλήνια και διάφανη θέλησί της, ο μετριασμένος της λόγος κοντραστάριζαν συχνά με την ψυχή του χαϊδεμένου της έγγονου και με τις άνυπόφορες κραυγές του... φοβερού της συζύγου! Κι' ο ένας όμως κι' ο άλλος μ' άγαποσαν και καθένας με μεταχειριζότανε με το δικό του τρόπο. Δεν ήταν τότε όλοι αυτοί καμωμένοι γιά τη χαρά μου, γιά τη δική μου παιδική χαρά;

★

Πέρασε από τότε πολλές καιρός!

Ξαναβρισκοντας τώρα τόν άγαπημένο αυτών τόπο, όπου πέρασα τὰ παιδικά μου χρόνια, είδα τις έλλείδες μου νά διαφεύδωνται από τὰ νέα αἰσθήματα που μου γεννήθηκαν στο άντίκρουμά του. Τό κάθε τι μου ήταν πιά ξένο. Όλοι άγνοούσαν εκεί τούς θησαυρούς των γλυκών παλιών άναμνήσεων που έκρυβα βαθειά στη μνήμη μου. Μέσα στο δάσος μονάχα κάμποσα άγρια γέρικα δέντρα μου φάνηκαν σά να σ' άναγνώριζαν. Μονάχα εγώ ήξερα την Ιστορία τους ανάμεσα στα νέα που ξεφύτρωναν δόλυνρά τους όπου κι' αυτὰ επέθαιναν λησμονημένα. Και τώρα, ενώ κρατούσε ακόμα αυτό το μελαγχολικό προσκύνημα στά μέρη που γεννήθηκα ανακάλυψα έξαφνα ένα παλιό ξύλινο άγαλμα, τη φιγούρα της πλώρης ενός καραβιού, ένα σπύτημα που το είχαν στήσει εδώ γιά στολισμα. Άλλά κανείς από τούς σημερινούς κατοίκους δεν ήξερε τώρα, πώς αυτή ή δρυϊνή γυναίκα ήρθε κάποτε ν' άράξει σ' αυτό τ' άκρογυαλι. Θυμήθηκα την Ιστορία της, και στάθηκα μπροστά της συλλογισμένος, με τὰ μάτια κλειστά ενώ τὰ φαντάσματα των περασμένων σηκώνονταν μέσα μου όρμητικά, και μολι βρονάφοναν στη μνήμη την Ιστορία της!

Βρισκόμαστε στις τελευταῖες μέρες του φθινοπώρου. Όλα ήταν ύγρο. Ο άγέρας φυσούσε από το πέλαγος. Η θάλασσα φούσκωνε διαρκῶς τρεις μέρες τώρα, κάτω απ' τόν ουρανό τόν συννεφιασμένο. Τὰ κύματα έφταναν όρμητικά απ' το βάθος του όριζοντος, εκεί βαθειά, και σπούσαν άφρισμένα στην ακτή, ανακατώνοντας τούς άφρούς τους. Όλη ή παραλία πλημμυρισμένη από τὰ κύματα αυτά έμοιαζε σαν ένα άπέραντο λευκό τραπεζομάνηλο με τούς άφρούς της, που εῖχε μιὰ μεγαλοπρέπεια ύπεροχη.

Έκανα μιὰ βόλτα στην ακτή, όπου ή προσοχή μου σταματούσε σέ χίλια - δυό πράματα που ξερονοσε ή θάλασσα και που φαινόταν σαν νάχαν όλο το μυστήριο του ύποβρυχίου κόσμου. Προχωρούσα από ευρημα σέ ευρημα. Ποτέ στη ζωή μου, καμμιά έντύπωσι δεν ύπήρξε τόσο ζωηρή, όσο ή έντύπωσι που δοκίμαζα αυτές τις μέρες της τρικυμίας, όπου οί άναμνήσεις της παιδικῆς μου φαντασίας έκαναν νά παρουσιάζεται πάλι δλοζώντανη μπροστά μου με τὰ μυστηρία της όλη αυτή ή θάλασσα.

Άρχισα νά τραγουδῶ, ή μάλλον νά ούρλιάζω μέσα σ' αυτό το βογγητό του κύματος, και αἰσθανόμουνα τόν έαυτό μου σαν ζαλισμένο από τη θέα και τη βουή των κυμάτων, που το σπάσιμό τους μου έφερνε μιὰ παρόξενη παραισθησι, ώστε νά νομίζω από στιγμή σέ στιγμή ότι όλη ή θάλασσα με όλα τὰ κύματά της ερχόντανε βουερή και όρμητική κατεπάνω μου.

Άξαφνα, ενώ στεκόμουνα μιὰ στιγμή με τὰ μάτια καρφωμένα στον όρίζοντα, βλέπω μέσα στη θολούρα του πέλαγος νά ξεχωρίζει μιὰ σκιά καραβιού. Άλλοτε γανότανε καθ' όλοκληρίαν και άλλοτε ξεπηδούσε στην κορφή των πελαγίων κυμάτων. Ο άέρας εῖχε κοπή και το καράβι με το σάλο των κυμάτων κυλούσε γυαλό - γυαλό, ενώ στο βάθος του όριζοντα προβάλλονταν τὰ κατάρτια του και τὰ κρεμασμένα πανιά του, που χτυπούσαν σά σπασμένες φτερούγες! Ήταν φανερό ότι παραλανημένο απ' την όμίχλη βρέθηκε πολύ κοντά στην ακτή τη στιγμή που ο άνεμος το εῖχε προδοσει. Ο σάλος των κυμάτων και τὰ ρεμάτα το έφεραν προς τὰ έξω. Όλο το πλήρωμα άγωνιζότανε σκληρά νά σώσει το καράβι και με τη βάρκα που είχαν ρίξει στη θάλασσα προσπαθοσαν νά το σύρουν άνοιχτά, μακριὰ απ' τούς επικινδυνούς βράχους. Ένα πουσι έπεσε εν τῷ μεταξύ και το δραμα του κινδυνεύοντος καραβιού έξηφανισθη πάλι απ' τὰ μάτια μου μιὰ στιγμή. Σέ λίγο γύρισα στο σπίτι του παππού σέ κακά χίλια, βρεγμένος απ' το κεφάλι ως τὰ πόδια, και ή γιαγιά μου, όπως με είδε έτσι, με μάλωσε, μου έδωσε νά φάω και μ' έχωσε σ' ένα ζεστό κρεββάτι γιά νά κοιμηθῶ.

Θυμάμαι ότι εῖμουν τόσο ένκευρισμένος, που δεν μπορούσα νά κλείσω μάτι. Μου φαινόταν ακόμα κ' εκεί μες το κρεββάτι μου ότι ξανάβλεπα την τρικυμισμένη θάλασσα και το καράβι νά το δέρονται τὰ κύματα. «Τί νάκανε τώρα!... — συλλογίζόμουν — μέσα σ' αυτή την μαύρη νύχτα!»

Άξαφνα άκούω ένα κούφιο κρότο. Εῖταν ή κανονιά του κινδύνου. Η τελευταία πρόσκλησις του κινδυνεύοντος καραβιού προς βοήθειαν. Καμμιά έπιχειρησις κωδωνοκρουσία δεν είναι τόσο δυσοίωνα όσο μου φάνηκε ή κανονιά αυτή. Εϋθύς άμέσως άκουσα φωνές κάτω από το παράθυρό μου κι' ύστερα βιαστικά βήματα έξω στο διάδρομο. Κατάλαβα ότι συνέβαινε κάτι έξαιρετικό. Σηκώθηκα και ή γιαγιά μου, πάντοτε σκλάβια των ιδιοτροπιών μου, μου ξαναφώσε τὰ ρούχα. Βγήκα έξω. Ο Κοραντέν ο λουτράσης, ο γείτονάς μας εῖχε φθάσει λαχανιασμένος, τρομαγμένος και διηγούντανε στην κουζίνα ότι ένα καράβι εῖχε πέσει έξω στην άμμουδιά. Άκούγονταν μέσα στο σκοτάδι φωνές και ή θάλασσα, όπως μάθαινε, εῖχε βγάλει άρχετὰ πτώματα.

Κείνη τη στιγμή ο παππούς μου κατέβηκε μισοντυμένος, με έκφρασι τραγική, άναψε ένα φανόρι και βγήκε έξω άκολουθώντας τόν Κοραντέν, ενώ ή γιαγιά μου άναβε φωτιά κ' έβραζε νερό γιά νά ζεσταθῇ. Δεν πέρασε πολλή ώρα και ή πόρτα μας ξινάνοιγε με δυνατή όρμη, αφήνοντας (Συνέχεια εῖς την 20ήν σελίδα)

ΠΩΣ ΕΚΤΥΠΗΘΗ ΤΟ «ΤΙΡΠΙΤΣ», ΣΤΑ ΝΟΡΒΗΓΙΚΑ ΦΙΟΡΑ...

ΧΤΥΠΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥΣ ΜΕ ΤΙΣ ΤΟΡΠΙΛΛΕΣ

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ
«ΣΑΛΜΟΝ», «ΣΠΛΕΝΤΙΝΤ», «Χ6», & «Χ7»

1. Το «Σάλμον»
ΕΝΑ από τὰ ένδοξότερα Άγγλικά πολεμικά είναι και το ύποβρυχιον «Σάλμον». Εῖς μιάν περιπολίαν ο κυβερνήτης του άνέμενε 4 1/2 λεπτά δια νά εϋρεθῇ εῖς κατάλληλον θέσιν ώστε νά επιτύχη τόν στόχον του, ένα Γερμανικόν ύποβρύχιον. Τέλος έξεσφενδόνισε την τορπίλλην και έπληξε το έχθρικόν ύποβρύχιον, και έπειτα άνήλθεν εῖς την επιφάνειαν δια νά περιουλλέξη τυχόν ναυαγούς. Άλλά μόνον πετρελαιο, τεμάχια ναυαγίων, σωσίβια και το πτώμα ενός Γερμανοῦ επέπλεαν.

Άργότερα συνήντησε το μεγάλο Γερμανικόν έπιβατικόν «Βρέμη» καύχημα της έπιβατικής ναυτιλίας των Ναζί. Μολονότι οί Γερμανοί έβύθιζον άνευ εἰδοποιήσεως έμπορικά πλοία, ο κυβερνήτης του ύποβρυχίου έσεβάσθη το Διεθνῆς δικαίον και το διέταξε άπλως νά σταματήσει. Έν τῷ μεταξύ όμως Γερμανικά άεροπλάνα ένήργησαν έπίθεσιν έναντίον του και ήναγκάσθη νά καταδυθῇ.

Την έπομένην ήμέραν εῖχε την τύχην νά συναντήσῃ τὰ Γερμανικά θωρηκτά μάχη «Σάρνχορστ» και «Γκναίξενόου», ένα θωρηκτόν «σέπτης» και 3 καταδρομικά. Άψηφών τόν κίνδυνον ο κυβερνήτης έπέτεθῃ και έορψε 6 τορπίλλες. Η πρώτη κτύπησε το καταδρομικόν «Λειψία» και δύο άλλες τὰ ύπόλοιπα 2 καταδρομικά. Ο πλοίαρχος δεν μπόρεσε νά δῇ περισσότερα διότι ύπέστη έπίθεσιν άντιτορπιλικῶν και κατεδύθη. Άλλά ή έπιτυχια αυτή, νά άχρηστεύσῃ με μιάν όμορφη, τία 3 βαρέα έχθρικά πολεμικά, καθώς και ή προηγούμενη δράσις του έκαμαν το Άγγλικόν ναυαρχεῖον νά τόν παρασημοφορήσῃ και νά τόν προαγάγῃ κατ' έκλογήν, από ύποπλοίαρχον εῖς πλωτάρχην.

2. Το «Σπλέντιντ»

Αυτό έδρασε εῖς τήν Μεσόγειον. Έτορπίλλισε τὰ Ιταλικά πολεμικά μάχη εῖς τήν Νεάπολιν, με άγνωστα άποτελέσματα. Άργότερα, όταν οί Άγγλοι στην Αίγυπτο έκινδύνευαν, ο κυβερνήτης του άπεφάσισε νά μή σπαταλᾷ τορπίλλες δι' άσημάντους στόχους. Όταν λοιπόν συνήντησε μιὰ γολέττα άνθυποβρυχιακή, άνήλθε εῖς την επιφάνειαν και την έβύθισε με το πολυβόλον του. Έτορπίλλισε κατόπιν, αλλά χωρίς έπιτυχίαν ένα Γερμανικόν ύποβρύχιον. Μία τορπίλλη έμενε μόνον, όταν έθεάθη νηοπομπή από 2 έμπορικά και 2 άντιτορπιλικά. Ο κυβερνήτης έσκόπευσε τότε το «περισσότερον άξιον λόγου» άντιτορπιλικόν και το έστειλε άμέσως στον βυθό. Χωρίς τορπίλλες πλέον διεταχθή νά επιστρέψῃ εῖς τήν βάση. Εῖς τόν γυρισμόν άπετελείωσε ένα έμπορικόν (με το πυροβόλον του) που εῖχε κινητοποιηθῇ από ένα άεροπλάνον «Ουέλιγκτον». Εῖς τήν δευτέραν περιπολίαν του έβύθισε ένα άντιτορπιλικόν και εῖς τήν τρίτην έμπορικά πλοία 8.000 τόνων και 2 άνθυποβρυχιακά. Εῖς τήν έπομένην, παρὰ τήν ισχυράν συνοδείαν των νηοπομπών, έβύθισε ακόμη πλοία 11.000 τόνων.

Η έποποιία του όμως δεν σταματᾷ εδώ. Ένα πετρελαιοφόρον 10.000 τόνων εῖχε την άτυχία νά συναντηθῇ μαζί του εῖς το στεγνό της Μεσοήνης. 3 τορπίλλες του «Σπλέντιντ» το έβύθισαν σέ ελάχιστα λεπτά. Τήν ίδια τύχη εῖχε τήν άλλη μέρα και ένα πετρελαιοφόρο 3.000 τόνων.

Το ένδοξον ύποβρύχιον δεν έπέστρεψεν από τήν έπομένην άποστολήν του. Άλλά δεν χάθηκε άδίκως. Εῖς το διάστημα της δράσεώς του εῖχε βυθίσει 3 πετρελαιοφόρα 17.900 τόνων, σκάφη άνεφοδιασμοῦ 24.000, 2 άντιτορπιλικά και 3 άνθυποβρυχιακά σκάφη.

3. Η έπίθεσις κατά του «Τίρπιτς»

Ένα βράδυ του Οκτωβρίου 1943, το άνακινωθέν του Βρετανικου Ναυαρχείου άνήγγειλε μιάν «πολύ τοληράν έπιχειρήσιν» κατά τήν όποιαν το Γερμανικόν πλοίον μάχη «Τίρπιτς» ύπέστη μεγάλας βλάβας εῖς το άγκυροβόλιόν του, εῖς έν Νορβηγικόν Φιόρδ, από έπίθεσιν μέσων μεγέθους ύποβρυχιών. Ήτο ή πρώτη φορὰ που ή ύπαρξις των ύποβρυχιών αυτών του Β. Ν. εγνωσθη εῖς τὸ κοινόν.

Από τόν Ιανουάριον 1942 το «Τίρπιτς» και άλλαι μεγάλαι μονάδες του Γερμανικου στόλου ένήδρευον εῖς τὰ Φιόρδ της Νορβηγίας, πότε εῖς το Νάρβικ, πότε εῖς το Τρονχάιμ και πότε εῖς το Άλτεν Φιόρδ, 250 μίλια από τόν Πολικόν Κύκλον. Σπανίως άπέπλεον εῖς τήν άνοικτὴν θάλασσαν, και ποτέ έπί τόν χρόνον ώστε νά τὰ προ-

φθάσουν τὰ Βρετανικά πολεμικά. Η θέσις των εῖς τὰ πλάγια των νηοπομπών μας, άπετέλει διαρκή άπειλήν δια τόν μέσω του Άρκτικού Όκεανού έφοδιασμόν της Ρωσίας.

Η έπίθεσις κατά του «Τίρπιτς» εγένετο κατόπιν πολυμήνου προπαρασκευῆς και έκγυμνάσεως. Τὰ πληρώματα και οί αξιωματικοί έξελέγησαν μεταξύ έδελοντών δι' «ειδικήν και επικινδύνον ύπηρεσίαν», μερικοί δέ εῖς αυτών δεν εῖχον προϋπηρεσίαν εῖς ύποβρύχια.

Τήν παραμονήν της άναχωρήσεως, όταν έφθασαν εῖς το άνώτατον σημείον Ικανότητος και ένδυσιασμοῦ, τὰ πληρώματα έδέχθησαν τήν έπίσκεψιν του Άντιναύαρχου Διοικητοῦ Υποβρυχιών κ. Μπέρρυ, ο όποιος τούς ένεψύχωσε με όλίγα έμπνευσμένα λόγια.

Τήν 22αν Σβρίου 1943 ο άντικειμενικός σκοπός έπετεύχθη. Η έπίθεσις έξετελέσθη και σοβαρά βλάβαι έπληγέθησαν εῖς τὰ ύφالا του «Τίρπιτς». Άλλά και τὰ βρετανικά ύποβρύχια έχον άπωλείας. 3 ύποβρυχια δεν έπέστρεψαν. Οί κυβερνήται των δύο εῖς αυτών, οί όποιοι συνελήφθησαν αιχμάλωτοι, έτιμήθησαν δια του «Σταυροῦ της Βικτωρίας». Το άνακινωθέν άνέφερε: «Τὸ θάρρος, ή καρτερία και ή εσχάτη περιφρόνησις του κινδύνου ένώπιον του έχθρου, αἱ έπιδειχθεῖσαι υπό των αξιωματικῶν αυτών κατά τήν έπιτυχή ταύτην ένεργειαν, ύπῆρξαν άπαράμυλτα».

Τὰ ύποβρύχια εἰσέδυσαν εῖς το έχθρικόν ναρκοπέδιον και ήνωξαν διόδον εῖς το φιόρδ, παρὰ τούς Γερμανικούς σταθμούς άκροάσεως, τὰ δίκτυα και τὰς άμυντικάς εγκαταστάσεις. Έφθασαν εῖς το άγκυροβόλιον του έχθρικου στόλου και διηλθον το στενωπότερον άνθυποβρυχιακόν φράγμα, 200 γιάρδες μόνον μακριὰ από το «Τίρπιτς». Απ' εκεί λοιπόν εξαπέλυσαν τήν άποφασιστικήν έπίθεσιν. Τελικῶς εν από τὰ ύποβρύχια εγένετο άντιληπτόν τόνσον κοντά εῖς το «Τίρπιτς» ώστε οί άνδρες από το κατάρτιον του πολεμικου έβαλον έναντίον του με άτομικά όπλα.

Τὸ ύποβρύχιον έξηφανισθη και όλίγον άργότερα μιὰ τρομερά έκρηξις άνύψωσε τήν όγκώδη πρῶραν του «Τίρπιτς» μερικους πόδας ύψηλότερα. Όταν ο σάλαγος εκόπασεν, το «Τίρπιτς» δεν ήτο πλέον αξιόμαχον σκάφος.

Επὶ του έχθρικου σκάφους έξεδηλώθη έντονος δραστηριότης. Οί κωδωνες συναγερμοῦ άντήχουν, διαταγαί διεστανοδόντο, τὰ όπλα έβαλλον και βόμβαι βυθοῦ εξαπέλυντο. Οί κυβερνήται των ύποβρυχιών, εφ' όσον ή διαφυγή ήτο άδύνατος, έβύθισαν τὰ σκάφη των, δια νά μή πέσουν εῖς χείρας του έχθρου. Πρὸ αὐτοῦ όμως έλαβον όλα τὰ μέτρα προς διάσωση των πληρωμάτων.

Η έπιχειρήσις αυτή, δια τήν τόλμην και τήν καρτερίαν μεθ' ής διεξήχθη, είναι μοναδική, ακόμη και δια τὰ χρονικά του Βρετανικου Ναυτικου.

Ν. Γ.

Ένα από τὰ ύποβρύχια που έξετέλεσαν τήν έπιτυχή έπίθεσιν κατά του θωρηκτοῦ «Τίρπιτς».

Τορπίλλη τήν ώρα που φεύγει από τόν τορπιλλοβλητικό σκώληρα

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ

ΣΤΟΝ καιρό της «γίγαντομαχίας» ο Ζεύς, έρριξε και έβούλιαξε στον δυσμικώτερο βυθό του Ιονίου, έναν από τους γίγαντες, τον Έγκέλαδο· κι' αφού τον καταπλάκωσε με την Σικελία, και πρόσθεσε μάλιστα πάνω της για παραπάνω σιγουράδα ένα μικρό βουρδάκι την Αίτνα, δεν του άφισε για να πέρνη την ανάσα του, παρά μόνον από ένα κρατήρα, στην Θέρμεσα (ταν. Βουλκάνο) στην Αιολία (ταν. Στρόμπολι) και την Αίτνα: 'Από τους κρατήρας αυτούς σε κάθε του έκπνοη ξεφυρνούσε, ο γίγας αυτός, λάβα καπνό και φλόγες· κι' όταν τίναζε τα μέλη του για να τα ξαμουδιάσει, ετάραζαν όλες τις στερεές που τον πλάκωναν, σεισμοί τρομεροί.

Φαίνεται όμως, πως με τον καιρό και, λίγο, λίγο, κατάφερε ο Έγκέλαδος να βολεψή καλλίτερα κάπως· να γυρίση τα πόδια του προς τα κατά μιάς Ιόνιο, του οποίου ο βυθός θα τα πείζε ελαφρότερα, παρά τα πουπουλένια έδεδωκεν της Σικελίας με την Αίτνα της και τον Λιπάρων νήσων. Κάπως έτσι, φαντάζομαι, θα έξηγούσε η μυθολογία, βλέποντας να ξεχνούν τις λάβες τους και τους μύθους τους του καλού καιρού όπως πάντα, τους δέ σεισμούς να είναι άραιοι και ήμεροι προς τα μέρη εκείνα, καταστρεπτικοί δε στο Ιόνιο, του οποίου ο βυθός ανέλαβε να πατάει του Έγκελάδου τα στήθη και το κορμί· πάλλωμα ελαφρότερο παρά πρώτα, που γι' αυτό και τ' άποτινάζαν ευκολότερα, οι σπασμωδικές κινήσεις των γονάτων του γίγαντος.

Δεν θυμίζομαι τουλάχιστον να είχα ακούσει, για άλλους σεισμούς στη Σικελία από αιώνας, εκτός από τους σεισμούς της Κατάνης και ιδίως της Μεσσήνης, στα τέλη του 1908... Ήταν οι τρομεροί σεισμοί, που γέμισαν τις δυο μὲν αυτές πόλεις και τα όρτια παρλίας σικελικά χωριονάκια, με σκοτωμένους και τραυματίες, τα δέ στήθη των αξιοματικών υπαξιωματικών και πολλών ναυτών της «Σφραγισίας», καθώς και αξιοματικών του μηχανικού και γραφών που είχαν επιβή στο καράβι αυτό, με διαφόρων διαβαθμίσεων «μετάλλια διασώσεως» για τη βοήθεια που είχε πραγματικά προσφέρει το καράβι αυτό με τα καλά οργανωμένα νοσοκομειακά συνεργεία του, πρώτο ξενικό που είχε καταπλεύσει, στον τόπο του δράματος... Είχε μάλιστα άπονημνη ένα τέτοιο μεγάλο κι' όλο-χρυσό μετάλλιο, και στο Έλληνικό Ναυτικό, συνωδευμένο με διάπλωμα γεμάτο τιμητικότητες εκφράσεις ευγνωμοσύνης: το έβαλε το υπουργείο σε όραιο πασ - παρτού με κορνίζα και τζάμι, όπου ίσως ακόμα στολίζει το γραφείο του υπασπιστού, για να το καμαρώνη ο κοσμάκης· που άλληλοσπρόχνηται έχει «κατά τας κεκανονισμένας ώρας», γυρεύοντας κάθε λογής ρουσφετάκια. 'Αδιάφορο, αν το μετάλλιο του δεν ήταν πλεία το αρχικό, έπειδή, όπως αποκαλύφθηκε μετά τέσσερα πέντε - χρόνια, κάποιος ναύτης, που έξυπνηρετούσε την κοινωνία πρό της στρατεύσεώς του, ως παραχαράκτης διαρρήκτης και δεινός κηδηλοποιός, το είχε αντικαταστήσει με άλλο δικής του τεχνοτροπίας, έντελως απαράλλακτο, και μάλιστα, από μέταλλο δικής του συνθέσεως, πολύ πλείο δυσκολοκατέγραστο παρά το χρυσόφι...

Μά με τι βολή ρυθμού είχε μάθει να πέρνη τις άνασάνες του ο Έγκελάδος! Θυμίζομαι, από τα τρία ταξείδια μου του περίπου της Σικελίας, με το εκπαιδευτικό των Δοκιμών, άτμομυδορόμωνα «Άγελδος», πως όταν το Στρόμπολι και το Βουλκάνο ήταν στις φούριες τους, η Αίτνα είχε πεπό· και αντίστροφος. Μας έλεγαν δε οι έντοπιοι, πως όταν και τα τρία ήφαιστεια εκάπνιζαν (μόλις δηλαδή, όταν ο μυθολογούμενος γίγαντας άνάσανε με δυσφορία, που τον έκανε να τινάζει τα μέλη του), έπακολουθούσαν σεισμοί, αίσθητοίτεροι στο Ιόνιο και άδυνατότεροι στο Σικελικό πελάγος: επί τρεις δε ήμέρες πριν από τον καταστρεπτικό σεισμό της Μεσσήνης, που είχε άντικτυπο στην Πάτρα τη Ζάκυνθο και την Κεφαλλονία, κανένα από τα τρία έκείνα ήφαιστεια, δεν είχε βάλει πλππα στο στόμα του.

...Αυτά μούφερε στο νοῦ, ή θλιβερή είδησις των, έδω και είκοσι μέρες, καταστρεπτικών σεισμών της Λευκάδος, αλλά και τέσσερα περιστατικά, σχετικά με πλουτώνειες έπεξεργασίες που είχαν συμβή στο Ιόνιο, όχι πρό πολλών χρόνων.

* Η Μεγάλη Βρετανία, υπό την προστασίαν της οποίας διετελούσε ή Τόνιος Πολιτεία, είχε μεριμνήσει, από του 1822 έως το 1859, για την τοποθέτησι φάρων και ναυτικών φανών λιμένος, στα έπικαιρότερα σημεία των Ιονίων νήσων.

Μεταξύ των φάρων αυτών ήτο κ' ένας μικρούλης, έκτης τάξεως, στο λιμένα Λευκάδος πού, όπως φαίνεται από ζωγραφία του στο χάρτη του λιμανιού έκδόσεως 1864, ήταν άπάνω σε κυλινδρικό κτιστό πύργο, ύψους 8 μέτρων περίπου, και στην άκρη του μώλου την δεξιά για τον εισπλέοντα. Πότε ιδρύθηκε αυτός ο φάρος, δεν προκύπτει από το άρχείο των φάρων μας. 'Οπωσδήποτε όμως είχε ιδρυθή πρό του 1847, αφού το «List of Lights» (ο άγγλικός φ α ρ ο δ ε ι κ τ η ς) του έτους εκείνου, τον άναφέρει λειτουργούντα.

Πάντως, από μίαν παλιά σημείωσι με μολύβι στη στήλη «παρατηρήσεις» ενός παλμού φαροδείκτη, είδα πως ήταν γραμμένη γι' αυτόν τον φάρο, ή μνεία: «στα έξε χρόνια από την παραλαβή του σεισμός δυνατός κρεπάρησε το κεφάλι του μώλου και ο φάρος μαζί πού ο πύργος του χώθηκε στο βούρκο κάμπουσα ποδάρια και στάθηκε δοθός μόνο με το φωτιστάσιο έξω από το νερό επί 7 μήνες»... 'Αφού λοιπόν ή ένωσις της Έπτανήσου έγινε το 1863, πρόκειται περί σεισμού που έγινε στα 1869, αρκετά δυνατού φαίνεται, ο οποίος ίσως να είχε κάνει και άλλες καταστροφές στην πόλι της Άγίας Μαύρας.

...Στα 1822 πάλι, στους γκρεμούς της Λάκκας της βορείας άκτής των Παξών, είχε άνεγρει ή Άγγλική κυβέρνησις φάρο, που ή κατοικία των φυλάκων του και ο πύργος του είχαν στερεότητα φρουρίου. Αυτό το ίδιο κτίριο βαστούσε άριστα και έχρησιμοποίητο μέχρι της 10]23 Μαρ-

Τού συνεργάτου μας κ. ΣΤΥΛ. ΕΜΜ. ΛΥΚΟΥΔΗ
'Αντιναυάρχου έ.δ. - 'Ακαδημαϊκού

τίου 1913... Ήταν από δύο μέρες ζέστη άσφυκτική και όγρη, που κορυφώθηκε την έπομένη (11]24). Γι' αυτό οι τρεις φαροφύλακες και οι οικογένειες τους έγεννιάζαν κάτω από τα κοντά στον φάρο έλαιόδενδρα, όλο δε τα κατοικιδιά τους και αυτές οι γάτες κι' οι κόττες άκόμα, έγκατέλιπαν τον φάρο και σκόρπισαν κατά τις έλές. Μά λίγο μετά το μεσημέρι, μ' ένα σεισμό έλαφρό, άκριβώς στη θέσι των κτιρίων του φάρου, άνοιχθηκε χαράδρα 200 μέτρα σε μήκος και 27 σε πλάτος, στο βάθος της οποίας κατέπεσε το κτίριο μά γλυκα-γλυκά χωρίς να γκρεμισθή, διότι τα χώματα που κατακυλούσαν από τις παρειές της, ύποστηρίζαν από τα πλάγια τις πλευρές του, ώσπου στο τέλος το κατάχλωσαν.

Όταν μετά δυο μήνες, πήγαν επί τόπου ο τότε άρχιμηχανουργός και τώρα ύποναύρχος κ. Θεοδ. Γ. Δανιήλ με τον νορμηχανικό Κερκύρας, διεπιστώσαν και άλλες ύποπτες ρωγμές, όπου θα μεταβάλλονταν σε χαράδρες με τον πρώτο σεισμό, όπως και έγινε μετά λίγους μήνες· έτσι ο νέος φάρος έκτίσθηκε σε άλλη θέσι, που ονομάζεται Κουέρα. Θελήσαντες δε από περιέργειαν να δούν τι άπέγεινε ο καταχωμένος φάρος, έκαναν μικρή άνασκαφή και σε 2 μέτρα είδαν το άλεξικέραυνό του κατακόρυφο, που σημαίνει αυτό, ότι ο άγγλικός πύργος του φάρου ήταν τόσο γερός, ώστε να μη καταρρέυσθ· τα κρύσταλλα του κλωβοῦ είχαν φυσικά σπάσει μα μόρρεσαν να βγάλουν και να διασώσουν το όπτικόν του, όλίγο βλαμμένο, που διορθώθηκε και χρησιμοποιήθηκε για άλλον φάρο.

...Στα 1887, κατόπιν από σφοδρό σεισμό, που έκανε βλάβες στην Κεφαλλονία και στη Ζάκυνθο, διακόπηκε και ή τηλεγραφική μας συγκοινωνία με την Εύρωπη. Το ύποβρυχιο καλώδιο «Zante-Otranto» της εταιρίας «Eastern Telegraph Co Ltd» το όποτον άνασταύονταν εις τον θαλάσσιον βυθόν, είχε κοπή σ' ένα σημείο 7 μιλ. Ν. ΝΑ του άκρωτηρίου Κερί, ΝΑ έσχατιάς της Ζακύνθου, σε βάθος 1287 όργων, δηλ. 2369 μέτρων περίπου. Και το μὲν καλώδιον ψαρεύθηκε, ματίστηκε και ξαναγραφικόν άτμόπλοιό της «Levant»· αλλά τον ίδιο έκεينو καιρό και από τον ίδιο έκεينو σεισμό, συνέβη και κάτι άλλο παράδοξο, που για μένα, όπως ίσως πώ στην Άκαδημία, έχει μεγάλη αξία, για την έξακρίβωσι κάποιας γεωγραφικής ταυτότητος.

...Για όσους τυχόν δεν τ' έξέρουν, σε 27 μιλ. νοτίως της ΝΑ άκρης της Ζακύνθου Γεράκι και εις 28 μιλ. πέρ· μαίστερο από το νησί της Πυλίας Πρώτη, εύρίσκονται δίπλα - δίπλα δυο νησάκια πολύ χαμηλά (11 μέτρα) τα Στροφάδια. Το μεγαλύτερο, Σταφράνι ονομαζόμενον, έχει μοναστήρι πολιοιότατον, της «Παναγίας των Πάντων χαράς» και του «Άγίου Διονυσίου», αυτό στο όποτον έμόνασε «της Ζακύνθου» ο γόνος και Αιγίνης ο πρόεδρος, ο φρουρός Μονής των Στροφάδων—όπως λέει το άπολυτικιον του—Άγιος Διονύσιος.

Μόνοι κάτοικοι του—το δεύτερο νησάκι, είναι άκατοίκητο—είναι οι 4 φαροφύλακες του έκει φάρου και οι καλόγηροι του μοναστηριού. Σ' αυτό δε το νησί εύρισκαν άνεκαθεν καταφύγιον άνάπαυλας, κάθε είδους άποδημητικά πουλιά, από τρυγία και όρνθκια, μέχρι των κάθε λογής «παύδρων σχιζοπόδων». Διψασμένα αυτά, πηγαίναν να ποτισθούν, σ' ένα μεγάλο «κεφάλι» («άρεθούσας» εκ του «άρεθω», έλεγαν αυτά τα κεφάλια οι άρχαιοι)· κι' έκει τα σκότωναν άθρόα οι καλόγηροι, με δυο τρεις πρωτόγονες τσάγκρες, που τις είχαν έντοιχισμένες κτιστά, για να είναι μόνιμα σκοπευμένες άπάνω στην πηγή. Μά δεν πρόκειται περί αυτού.

Πρώτοι, έφ' όσον ξέρω, οι περιηγηταί του 17ου αιώνος Σπόν και Βήλερ άναφέρουν, ότι από αυτήν την πηγή έβγαιναν, με το όρμητικό άνάβλυσμα του νερού της, φύλλα πλατάνου. Αυτό το έβεβαίωσαν και άλλοι περιηγηταί, μόνος δε ο Αυστριακός άμβούργος Άρχιδούξ του Σαλβατώρ—δ ναύτης, ο περιηγητής, ο σοφός, ο συγγραφεύς—δεν το παραδέχονταν. Τό είχα ακούσει κ' έγω έπειδή δε μου χροιάζεται αυτή ή έξακρίβωσις, άπετάθη εις τον έν Ζακύνθω (Κήποι) εύγενέστατον κύριον Φωκίωνα Λογοθέτην, ο όποιος εύρε γέροντας μοναχούς των Στροφάδων που έβεβαίωσαν «επί τη ίερωσύνη» των το πράγμα έγγράφως.

Τό πράγμα είναι έξαιρετικά παράδοξο· διότι πλατάνοι δεν ύπάρχουν παρά σε καμιά έξηνταριά χιλιόμετρα οι κοντινότεροι, που βρίσκονται στις «καταβόθρες» του διοκοπτομένου Κάτω - Άλφειού, τον όποιον από αυτές ονομάζουν «Ρουφιάν». Θα έπρεπε λοιπόν να παραδεχθή κανείς, ότι τα φύλλα αυτά, έπεφταν σε καταβόθρα του Άλφειού, έβρισκαν ύποχθόνιο ρεύμα, ότι αυτό θα περνούσε κάτω από τον πυθμένα του Ιονίου, όπου τα βάρη είναι γύρω στα χίλια μέτρα, για να τα ξαναβάλει στο φώς το νερό, από το κεφάλι του μοναστηριού.

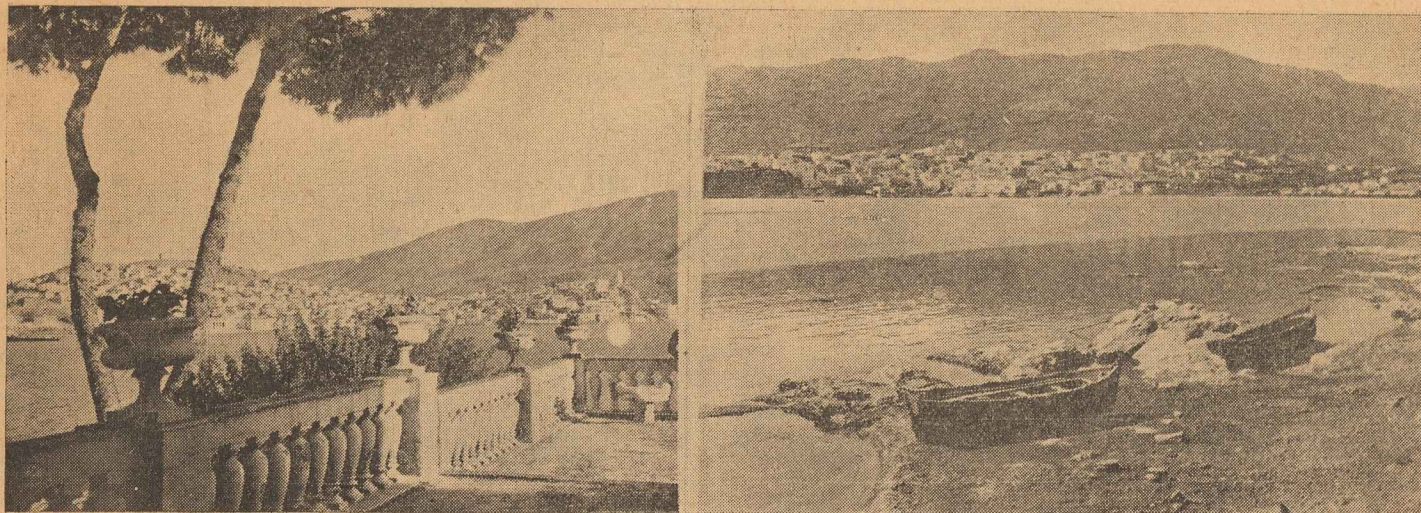
Έβεβαιώθηκα άκόμη, ότι πλατανόφυλλα έβγαίνουν και στη Ζάκυνθο, στην Μονή του βουνοῦ Σκοπού, ένθ δεν ύπάρχουν πλατάνια ούτε έκει. Τό πράγμα είναι παράδοξον, αλλά όχι πρωτάκουστον.

Δυστυχώς τα πράγματα έπαισαν, ως προς το φαινόμενον αυτό· 'Από τους σεισμούς του 1887, αυτούς που έκοψαν το καλώδιο της «Ώστερν, και το νερό του κεφαλαριού έλαττώθηκε σημαντικώτατα, και φύλλα πλατάνου δεν ξαναφαίνονται πλεία. Φαίνεται, πως οι σεισμοί αυτοί έλάττωσαν την διατομή του ύποπυθμινίου τοῦνελ, και το νερό της πηγής, που για μένα είναι νερό του Άλφειού, δεν έρχεται πλεία με όρμη, καλή ώρα όπως το παθαίνομε με το νερό της Ούδεν το καλοκαίρι. Γι' αυτό έπέμενα να έχω στοιχία άποδεικνύοντα, πως πραγματικά έβγαίνουν στα Στροφάδια φύλλα πλατάνου, πριν από τους σεισμούς του 1887 που είχαν ξαναταράξει και τότε το Ιόνιον.

20.7.48

ΣΤΥΛ. ΕΜΜ. ΛΥΚΟΥΔΗΣ

Ναυτική Έλλάς

ΠΟΡΟΣ

(Φωτ. κ. Α. Οικονομίδη)

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ, ο μήνας του υπαίθρου, της ακρογιαλίας και της βαρκάδας εις τα καταγάλανα νερά των Έλληνικών θαλασσών. Είναι ή εποχή που οι κάτοικοι των πόλεων, ζεματισμένοι από την λαύρα του καντεροῦ ήλιου ξεχώνονται εις τις γαλάζιες παραλίες των γραφικών μας νησιών και ζητούν όλίγον ξεκούρασμα και δροσιά εις την μωρμένην άτμόσφαιράν των. Αί φυσικαί καλλοναί που εύρσκει κανείς εις το Αιγαίον είναι τώσον έλκυστικά ώστε

ΥΔΡΑ

(Φωτ. κ. Α. Οικονομίδη)

ΑΝΔΡΟΣ

(Φωτ. κ. Α. Οικονομίδη)

ή τουριστική κίνησις της καλοκαιρινής σαζόν, δεν περιλαμβάνει μόνον τους ντόπιους, αλλά και όμογενείς από τον έξω Έλληνισμόν και όχι όλίγους ξένους.

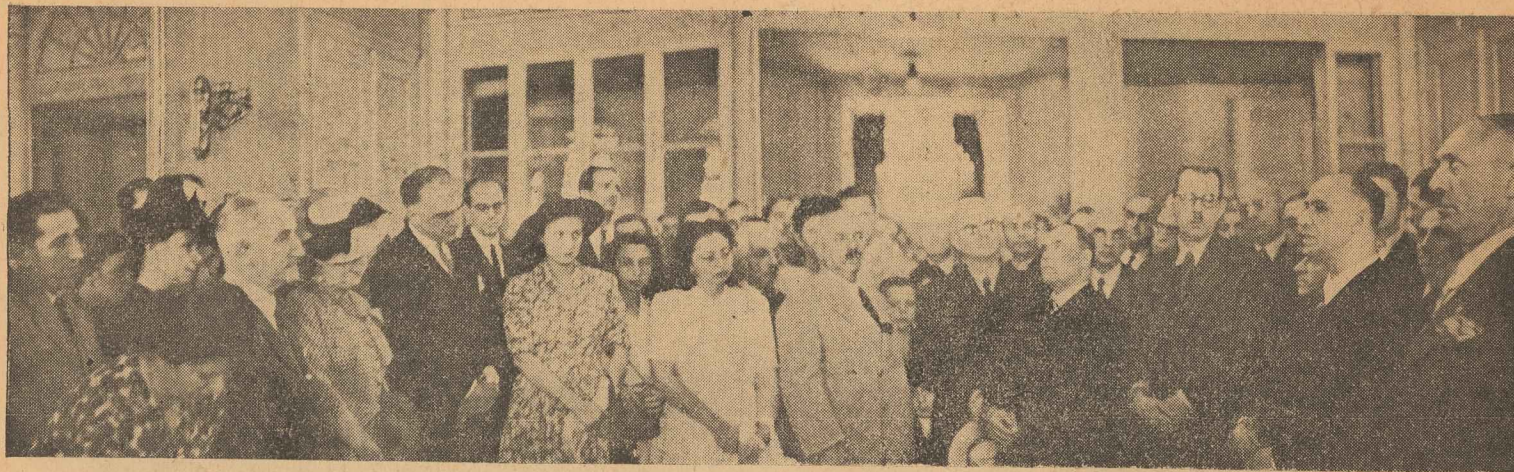
Αί φωτογραφίαί αυτές δείχνουν μερικά γραφικά τοπία από τα νησιά μας του Αιγαίου που εκτός από τις ωμορφίες τους ψημίζονται διά την παροιμιώδη φιλοξενία των κατοίκων των.

ΙΟΣ

(Φωτ. κ. Α. Οικονομίδη)

ΣΥΜΗ

(Φωτ. Δίδος Μ. Χρονισάκη)

Από τὸν Ἑλληνισμόν τῆς Κωνσταντινουπόλεως :

Ο Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐνώσεως κ. Ν. Κάναος (δεύτερος ἐκ δεξιῶν), προσφωνῶν τὸν Πρέσβην κ. ΣΚΕΦΕΡΗΝ, ἐν μέσῳ τῆς Ἑλληνικῆς Παροικίας, εἰς τὴν αἰθουσαν δεξιώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ δορτῇ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ΠΑΥΛΟΥ. — Ἐκτός τοῦ Πρεσβυτέρου καὶ τῆς κ. Σκέρρη, διακρίνονται ὁ Γενικὸς Πρόξενος κ. ΜΕΛΑΣ μετὰ τῆς κ. Μελά καὶ ὁ Πρόξενος Κωνσταντινουπόλεως κ. ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

ΤΟ ΓΑΛΛΙΚΟ ΗΜΙΤΡΙΚΡΟΤΟ “ΒΟΥΚΕΝΤΑΥΡΟΣ”,

Τὸ προηγούμενο τεύχος τῆς «Ναυτικῆς Ἑλλάδος» γράφει γιὰ τὸν Βενεταϊνικὸ «Βουκένταυρο». Ὁμῶς, μὲ τὸ ἴδιο ὄνομα ὑπῆρξε καὶ ἄλλο πλοιο, πολεμικὸ αὐτὸ καὶ ἄξιο τῆς μνήμης τῆς ἱστορίας. Ἦταν τὸ γαλλικὸ ἡμιτρίκροτο «Bucentaure» ναυαρχὸς τοῦ ναυάρχου Latouche—Treville τὸν ὁποῖον ὁ Ναπολεὼν εἰχε διαλέξει γιὰ τὴν ἐκτέλεσι τοῦ μεγαλεπήδου σχεδίου τοῦ μὲ ἀντικαιμενικὸ σκοπὸ τὴν ἀπόδοσιν στὴν Ἀγγλίαν, μὲ τὸ ὁποῖον ἀνέβαλε λόγῳ τοῦ θανάτου τοῦ ναυάρχου (20 Αὐγούστου 1804) μέσα στὴ ναυαρχίδα του.

Σ' αὐτὸ τὸ ἡμιτρίκροτο τότε σήκωσε τὸ σῆμα τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἡνωμένου γαλλοῖσπανικοῦ στόλου ὁ διάδογός του Silvestre Villeneuve τῆς ναυμαχίας τοῦ Τράφαλγκαρ.

Στὴν ἀρχὴ τῆς ναυμαχίας, τὸ μεσημέρι τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1805, εἶχε ὁ «Βουκένταυρος» προπλέον τὸ ισπανικὸν τρίκροτο «Ναντίμα Τρινιτάδ» μὲ τὸ σῆμα τοῦ ἀντιναυάρχου δὸν Φεδερικό Γραβίνα (τοῦ ὑποκύφαντος κατόπιν εἰς τὰ τραύματα τοῦ) καὶ ἐπιπλέον τὸ γαλλικὸν δίκροτο τὸν 74 «Ρεντουτάμπλ» μὲ κυβερνήτην τὸν Λυκάς, τὸν ὁποῖον μερικὸί πιστεύουν ἑλληνικῆς καταγωγῆς. Τὸ σχέδιον τοῦ Νέλσωνος ἦτο νὰ κόψῃ τὴν γαλλοῖσπανικὴν γραμμὴν, ἀλλὰ τὸ ἐμπόδιον ἦ παρρησιολογία τοῦ «Ρεντουτάμπλ» τὸ ὁποῖον ἠναγκάσθη νὰ ἐμβολήσῃ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποῖου τὸ θωράκισον ἐδέχθη ὁ Νέλσον τὸν θανατηφόρο τραυματισμὸ ἀπὸ τοφεϊκὰ θωρακίτου.

Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως, πρὶν ἀπὸ τὴν ἐμβολή, βρήκε τὴν εὐκαιρίαν τὸ «Βίκτορι», περνώντας εἰς ἀπόστασιν βολῆς πιστολίου ἀπὸ τὴν πρῶμην τοῦ «Βουκένταυρου», νὰ τοῦ ἀδειάσῃ κατ' ἐπανάληψιν δημοβροντίας 50 κανονίων γεμισμένων μὲ σφαῖρας ἄλυσοδεμένες τρεῖς—τρεῖς, οἱ ὁποῖες περνώντας τὴς μπουκαπόρτες τῆς γαλλικῆς ναυρχίδος, θέρισαν πυροβολητὰς καὶ ἀποξάρμωσαν κανόνια, ἐνὼ τὰ δύο κατάρτια τῆς εἶχαν πέσει, σκεπάζοντας μὲ τὰ πανιά τους τὰ κανόνια καὶ ἐμποδίζοντας τοὺς χειρισμοὺς.

Εἶχε προφτάσει ὅμως, σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ διαλύθηκε κάπως ὁ καπνὸς νὰ ὑψώσῃ ὁ «Βουκένταυρος» τὸ τελευταῖον τοῦ σῆμα, στὸν γαλλοῖσπανικὸν στόλο: «κανένα πλοιο ποὺ δὲν μάχεται, δὲν θὰ εἶναι στὴ θέσι του καὶ πρέπει ἀμέσως νὰ εἰσὴ τὴ θέσι του μέσα στὸ πῦρ». Ἀπὸ τότε πλεῖα, δὲν εἶχε μέρος στὴ ναυμαχία ὁ «Βουκένταυρος» ὡς ναυαρχὴς, παρὰ μόνον ὡς ἀνδροειδέστατος πολέμιος καράβι. Μὰ σὲ λίγο κόπηκε καὶ τὸ ἄλλο κατάρτι: καὶ ὁ Βιλλνέβ ἐλέπησε τὴ ναυαρχίδα του ποντόνι, εἰπε: «Ὁ προορισμὸς τοῦ «Βουκένταυρου» ἐτελείωσε. Μὰ ἔχι καὶ ὁ δικός μου. Τοιμᾶστε μου δάρκα, γιὰ νὰ σηκώσω τὸ σῆμα μου σ' ὅποιον καράβι μὰς εἰσὼ μερσάτ μου». Μὰ καμμιά δὲν δρέθηκε γερή.

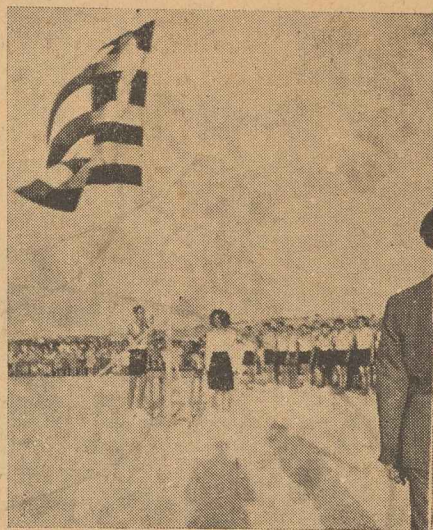
Ἀμέσως τοῖπσαν ἀπὸ κοντά, τὸ τρίκροτο «Νέπσιον» (Ποσειδῶν) τὸν 98, «Δεδιάδαν» καὶ «Κούκερ» τὸν 74, καὶ «Ἀφρικα» τὸν 64. Μὲ 209 νεκροὺς καὶ ἀποθνήσκοντας, μὲ τὸ σκάφος κατατρυπημένον ἀπὸ σφαῖρας τῶν κανονίων, μὲ τὰ κα-

νόνια σκεπασμένα ἀπὸ τὰ πανιά καὶ τὴν ἐξαρτία τῶν καταρτίων ποὺ εἶχαν καταπέσει, ὥστε νὰ μὴ μποροῦν νὰ γεμίζωνται, παρεδόθη μετὰ σκληρὸν ἀγῶνα τρεισήμιου ὥρων, στὸ «Κόνκερον» ποὺ τὸ ἐπάνδρωσε, καὶ στὸ λοχαγὸ τῶν πεζοναυτῶν τοῦ ὁποῖου, Atcherley, ὁ αὐτοὺς Βιλλνέβ παρεδόθη.

Ἀπὸ τὸ κρεββάτι τοῦ πόνου του ἄκουσε ὁ Νέλσον ζητωκραυγές, καὶ φώναξε τὸν Haŕdy τὸν κυβερνήτη τῆς σημαίας του νὰ ρωτήσῃ τὴν αἰτία. Ὅταν δὲ ἔμαθε τὴν αἰτία, τὴν παράδοσιν τοῦ «Βουκένταυρου», ὅρῃς τῇ δυνάμει νὰ τοῦ ἐκμυστηρευθῇ: «Χάρντι, εἰμαι ἕνας πεθαμένος! Νοιώθω τὴ ζωὴ νὰ μοῦ φύγῃ. Ἀκόμα λίγα λεπτά καὶ ὅλα τελεσιώνουν...». Ἐλα πλεῖα κοντά μου... Ὅταν θὰ παύσω νὰ ἐπάρχω, κόψτε μου τὰ μαλλιά μου, καὶ θάστε τα στὴν ἀγαπημένη μου λαϊδὴ Ἀμιλτον! Καὶ μὴ ρίξετε τὸ φτωχὸ μου κορμὶ στὴ θάλασσα! Ὁ Χάρντι ἐσφίξε μὲ συγκίνηση τὸ χέρι τοῦ ναυάρχου του καὶ ἔσπευσε ν' ἀνέβῃ στὸ κατάρτιμα, γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὴ μάχην.

Μὰ στὴς 28 Ὀκτωβρίου, σ' ἕνα παροξυσμὸ ἀνδρείας τὴν ὁποῖαν ἔπρεπε κανεὶς νὰ περιμένῃ ἀπὸ τὸν Cosmao—Kerjulen, τὸν κυβερνήτη τοῦ δίκροτου «Πλούτων», ἐπατέθη ἔξω ἀπὸ τοὺς ἀνδολοισιανούς ὑφάλους Santi Petri, μὲ 4 σκακατεμένα δίκροτα, 6 φρεγάδες, καὶ 2 βρίκια, ἐπατέθη κατὰ μοίρας τοῦ στόλου τῇ Κόλινγουντ ποὺ ρυμουλκοῦσε τὰ πολύτιμα λάφυρα τῆς νίκης στὴν Ἀγγλία, καὶ μπόρεσε νὰ ξαναπάρῃ τὰ περισσότερα. Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο καὶ ὁ «Βουκένταυρος» μὰ ἀκυβέρνητος καθὼς ἦταν, δὲν μπόρεσε νὰ ἐμπῇ ρυμουλκιστὴν στὸν λιμένα τοῦ Κάδιξ, καὶ ἔγινε κομμάτι στὴν ὑφαλο Puercos μπρὸς στὸ στόμιον τοῦ λιμανοῦ.

D. d. t.

Ἡ ἑπάρσις τῆς Σημαίας κατὰ τοὺς Σχολικοὺς Ἀγῶνας εἰς Σαλαμίνα

ΕΝΑ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΤΟΥ ΚΑΝΑΡΗ

Όταν ὁ Κανάρης ἐγύριζεν ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν του εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἀρμένιζε πρὸς τὴν Ἑλλάδα εἰς κακὴν κατάστασιν χωρεῖς ψωμί καὶ χωρεῖς νερό.

Σαφινά, ἕνα καράβι ἐμπορικὸ ἐφάνηκε εἰς τὸν δρίζοντα. Ὁ Κανάρης τὸ ἐπλησίασε καὶ τὸ διέταξε νὰ σταθῇ. Ἐκεῖνο ὑπάκουσε. Ἀμέσως, ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν πολεμικὸν ἀπεσπάσθη μιὰ βάρκα εἰς τὴν ὁποίαν ἐπέβαιναν ὁ ἴδιος ὁ Κανάρης μὲ μερικὸν ἀπὸ τὸ πλήρωμά του. Σὲ λίγο ἡ βάρκα ἐπληρώθηκε τὸ ἐμπορικὸν κί' ὁ Κανάρης μὲ τοὺς ἀνδρες του ἀνέβηκε. Τὸ σκάφος ἦτο Αὐστριακὸν καὶ ὁ πλοίαρχός του τοὺς ὑπεδέχθη λέγοντας:

—Τί θέτε καπετάνιε;
—Θέλουμε, ἀπάντησεν ὁ Κανάρης, νὰ μᾶς δώσῃς ψωμί, τυρὶ, νερὸ καὶ ὅτι ἄλλο ἔχεις γιὰτὶ ψωφῶμε τῆς πείνας καὶ τῆς δίψας!...
—Νὰ σὰς δώσω καπετάνιε...

Καὶ διέταξε τοὺς ναῦτες του νὰ κατεβῶσιν εἰς τὴν βάρκαν τοῦ Κανάρη ἀρκετὰ καβέλια ψωμί, μπόλικο τυρὶ, σαρόδελες παστῆς καὶ μερικὰ βαρέλια νερό.

Όταν ἡ μεταφορὰ τῶν τροφίμων ἐτελείωσε, γυρίζει ὁ Κανάρης καὶ λέει εἰς τὸν Αὐστριακὸν πλοίαρχον:

—Ἄκου δῶ, ἐπειδὴ δὲν ἔχω λεφτὰ νὰ σὲ πληρώσω, γράψε σ' ἕνα χαρτί πόσο κᾶνονν καὶ φέρετο νὰ στὸ ὑπογράψω.

—Δὲν κάνουν τίποτα, καπετάνιε, εἶπε δειλὰ ὁ πλοίαρχος.

—Βρε κάμε δὲ σου λέω! Γράψε δὺο χιλιάδες γρόσια! Τὸ ἔθνος μου θὰ σὲ πληρώσῃ!

—Μὰ σείς... δὲν ἔχετε ἔθνος... ψέλλισε ὁ πλοίαρχος.

—Σὰν δὲν ἔχουμε, βρε, θὰ κάμουμε!

Τότε ὁ πλοίαρχος φοβισμένος, ἔκαμε τὴν ἀπόδειξιν καὶ ὁ Κανάρης τὴν ὑπέγραψε.

Πέρασαν χρόνια, πολλὰ χρόνια. Ἡ Ἑλλὰς ἔγινεν ἀνεξάρτητον Κράτος καὶ ὁ Κανάρης ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν.

Μίαν ἡμέραν ἕνας ἀπὸ τοὺς ναῦτας τοῦ Κανάρη συνήντησεν εἰς τὸν Πειραιᾶ τὸν Αὐστριακὸν πλοίαρχον ποὺ εἶχεν ἔλθῃ μὲ ἐμπορεύματα ἀπ' τὴν Τεργέστην καὶ τὸν ἐγνώρισε. Τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε:

—Δὲν μοῦ λές, καπετάνιε, τὰ πῆρες ἐκεῖνα τὰ γρόσια γιὰ τὰ τρόφιμα ποὺ μᾶς εἶχες δώσει;

—Τώρα πιά... ψιθύρισε ὁ πλοίαρχος.

—Γιὰτὶ τώρα πιά; Ἐλα νὰ πᾶμε στὴν Ἀθήνα νὰ πληρωθῇς.

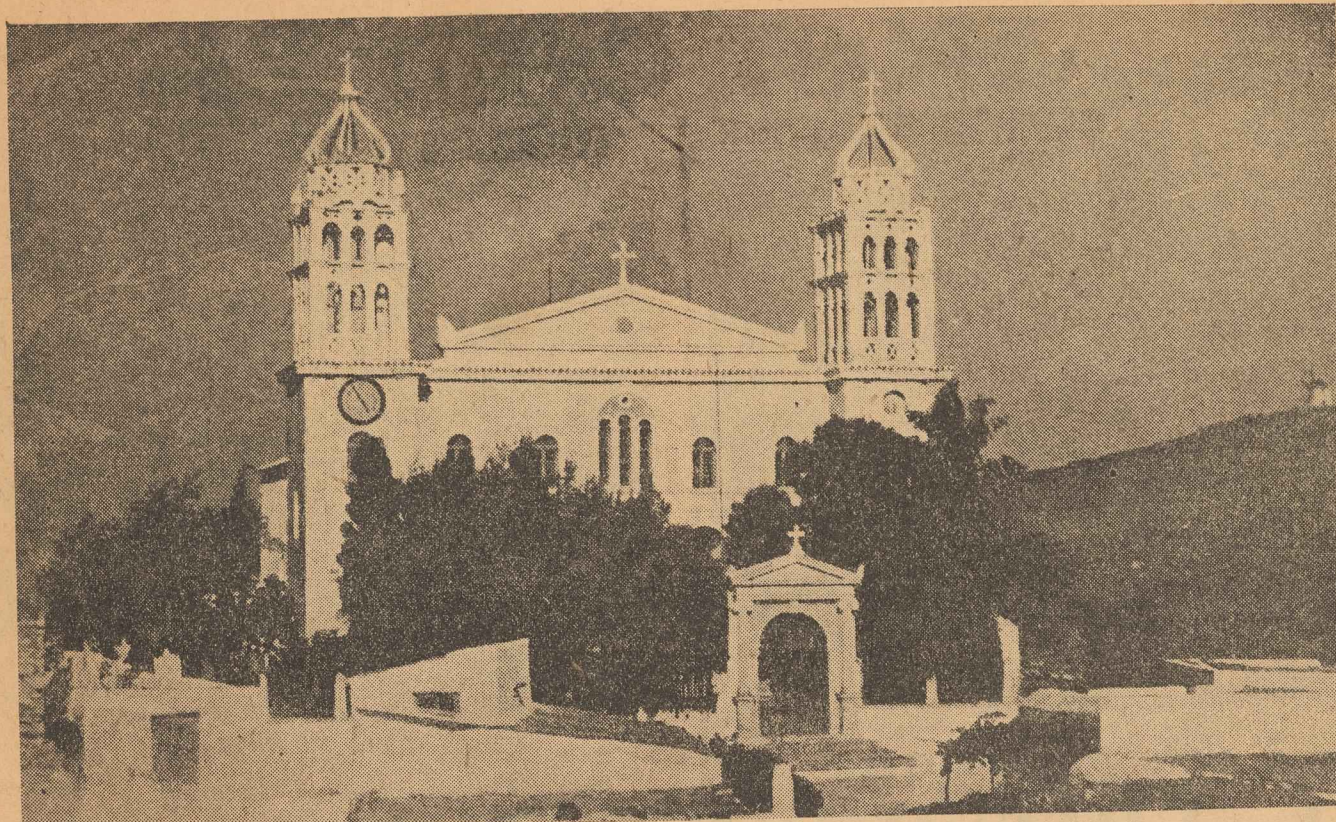
Καὶ τὸν ἐπῆρε, τὸν ἐφερεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν καὶ τὸν παρουσάσεν εἰς τὸν Κανάρη.

Ὁ Φαριανὸς ἦρως ἐπῆρε τὴν ἀπόδειξιν ὑπέγραψε τὸ σχετικὸν ἔνταλμα καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν ἐμποροπλοίαρχον λέγοντας:

—Βλέπεις, καπετάνιε, ποὺ εἶχες ἄδικο ν' ἀμφισβῆλλῃς γιὰ τὸ ἔθνος μας; Νὰ ποὺ γινήκαμε κράτος καὶ εἰμαστε σὲ θέση νὰ πληρώνομε τὰ χρεῖς μας!

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

Ναυτικὴ Ἑλλάς

Καμάρι καὶ σόλιομα τῶν ἑλληνικῶν νησιῶν εἶναι οἱ ἐκκλησίαι τους. Πάλλευκες, μὲ λιτὲς κ' ἀρμονικὰς γραμμές, ὑψώνουν τοὺς τοῦόλλους καὶ τὰ καμπαναριά τους στὸν γαλάζιο οὐρανὸ κί' ἀποτελοῦν δείγματα τοῦ πόσο βαθιὰ κατέχει τοὺς νησιώτες τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα.

Ἀπὸ τὴν ζωὴν στὰ φορτηγά μας

ΧΡΥΣΟΘΗΡΑΙ GOLD-COAST

ΤΟΥ Γ. ΖΙΡΩ

ΧΡΥΣΑΦΙ! Νὰ μία λέξις ποὺ ἀναμφιβόλως στάς σημερινὰς συνθήκας ζωῆς, προσελκύει κάθε ἀνθρώπο πάσης τάξεως καὶ φύλου.

Φυσικὰ καὶ ἐμεῖς σὰν κοινοὶ θνητοὶ δὲν μπορούσαμε ν' ἀποτελέσουμε ἐξαίρεσι τοῦ κανόνος αὐτοῦ μέχρι πρό τινος, δηλαδὴ μέχρι ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου. Μὰ καλλίτερον ἂς ἔλθουμε σὲ πρόσωπα καὶ πράγματα. Εἶχαμε φθάσει μὲ ἕνα ἑλληνικὸ «Λίμπερτυ» στὴν Gold-Coast (Χρυσὴ Ἀκτὴ), ἀποικία τῆς Ἀγγλίας στὴ Δυτικὴ Ἰσημερινή Ἀφρικὴ γιὰ νὰ φορτώσουμε μετάλλευμα ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Takoradi. Ἀγκυροβόλησαμε ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι καὶ περιμέναμε σειρὰ γιὰ φόρτωσι. Οἱ πρῶτοι ἐπισκέπτες μετὰ τὴν τυπικὴ ἐπίσκεψιν τοῦ «Γιουγκρέσσον» καὶ τοῦ ὕγειονομοῦ, ἦσαν πολυάριθμα μονόφυλα, γεμάτα δόλογμα ἀρακάκια, ποὺ βουτούσανε καὶ πᾶσαν τῆς πέννης ποὺ τοὺς πετούσαμε ἀπὸ τὸ πλοιο.

Τὴν ἐπομένην τὸ πρῶτὸ παρατηρήθη κάποια ἀσυνήθης κίνησις στοὺς «ἀλουέδες» (διαδρόμους) τοῦ πλοίου. Ὁ ἀσυρματιστὴς κατεβαίνοντας παίρνει τὸ μάτι του, στὸ δωμάτιον τοῦ Α' μηχανικοῦ δὺο ἀραπάδες (πρῶτο μολὶ) ποὺ συζητοῦσαν χαμηλόφωνα μὲ τὸν πρῶτον μηχανικόν.

Στὴν τραπεζαρία ἔρχεται ὁ «τοῖφ στοῦαρτ» καὶ λέγει στὸν ἀσυρματιστή:

—Θέλεις νὰ πάρῃς χρυσάφι «ἀτόφιο» κλεμμένο ἀπὸ τὴς μίνες τοῦ τόπου;

—Ρωτᾷς κί' ὅλας; Ποῦ; πῶς;

Καὶ ὁ στοῦαρτ ἐξηγεῖ ὅτι: Οἱ δύο ἀραπάδες ποὺ εἶναι στὸ δωμάτιον τοῦ πρῶτου μηχανικοῦ πούλανε μικρὰς βέργες χρυσοῦ λαθραῖα, καὶ κρυφὰ ἀπὸ τὴς τοπικὰς ἀρχές, πρὸς δέκα λίρας τὴν καθὲ βέργα. Μπῆκε τότε ὁ πειρασμὸς στὸν ἀσυρματιστὴ καὶ ζήτησε νὰ ἔλθῃ σὲ ἐπαφὴ μὲ τοὺς δύο μαύρους... μαυραγορίτες (δῶμα καὶ πρῶγμα). Πράγματι ἐγίνε τὸ παζάρι, καὶ κατέληξαν σὲ 30 δολάρια τὴ μία, τεμάχια τρία παρακαλῶ!! Κατόπιν αὐτοῦ ἡσύχασεν ὁ ἀνθρώπος, καὶ εἶχε τὴν συνειδησὴν τοῦ ἐν τάξει, ὅτι δὲν «κλώτσησε τὴν τύχην του».

Ἐνας θερμιστὴς — Συριακάνι — δείχνοντας τὴν βέργα στὸν ἀσυρματιστὴ ποὺ μόλις τὴν εἶχε ἀγοράσει τοῦ εἶπε:

—Ἄν εἶναι ἀλήθεια «Μαρκόνι» σωθήκαμε, θὰ κτίσω ἕνα σπιτάκι στὴν Δελαγρατσα καὶ θὰ πᾶω νὰ κάσω με τὴ Μαριῶ μου καὶ τὸν Φραντζέσκο μου.

Στὸ βάθος τοῦ διαδρόμου ἄλλη σκηνή. Ἐνας Καρδαμῆλιτης, Καμαρωτὸς λέγει:

—Ἐγὼ δὲ θῶ ἄλλα. Ἀμα πάω στὴ Χιδῶ θὰ ξαργυρώσω τὸ μάλαμα νὰ πούλῳ κάρβουνα μὲ τὸν ἀραπά.

Στὴν κουβέρτα εἶχε σχηματισθῇ ἕνας κύκλος γύρω ἀπὸ τὸν μαρκακὸ τοῦ πλοιοῦ, ποὺ μὲ τὸ χεῖρ τρέμοντας ἀπὸ τὴν συγκίνησιν ἐβγάσε σιγὰ—σιγὰ τὴν βέργα καὶ τὴν ἔδειχνε σ' ἐκείνους ποὺ δὲν εἶχαν προφτάσει νὰ πάρουν «πράμα».

Ἐν τῷ μεταξύ εἰς ἐνέργειαν ὅλα τὰ μέσα, γιὰ νὰ ἐξετάσουμε τὸ ἀτόφιο τοῦ χρυσοῦ. Ὁ Α' μηχανικὸς στὸ χημεῖο τοῦ πλοίου, ἔκαμε μὲ τὰ φάρμακα τῶν νεφρῶν γιὰ τὰ καζάνια, διάφορα πειράματα, γιὰ νὰ ἰδῇ ἂν ὁ χρυσοὺς μαυρίζῃ. Ὁ ἀσυρματιστὴς ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ, εἶχε ἐπιστρατεύσει ἕνα φυτζανάκι τοῦ καφέ, τὸ εἶχε γεμίσει μὲ ὑγρὸ ἀπὸ τὴς μπαταρίας τοῦ ἀσυρμάτου, καὶ εἶχε βουτήξῃ μέσα μία βέργα γιὰ νὰ ἰδῇ καὶ αὐτὸς τὸ ἀποτέλεσμα. Τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς γνησιότητος... ἐφάνηκαν τὴν ἄλλην μέρα τὸ πρῶτ. Πίσσα ἡ ράβδος τοῦ ἀσυρματιστῆ. Γενικὴ κλῆσις τότε πληρώματος στὸ 4 Νούμερο ἀμπάρι καὶ ἀναφορά... οὐρακῶ. Ἐκλέγονται ὡς δημογέροντες καὶ παθόντες... ὁ ἀσυρματιστὴς, καὶ ἕνας Γ' μηχανικὸς νὰ πᾶνε ἔξω καὶ νὰ ἐξετάσουν τὸ μάλαμα.

Πήγανε, ἀλλὰ μόλις τὰ εἶδε ἕνας σαράφης ἀράπης, μᾶς ἀπάντησε μονολεκτικὰ καὶ λακωνικὰ:

—Brass (Μπρούντζος).

Στὸ πλοιο ἡ ἔδωσις ἔπρεπε σὰν ἀτομοβόμβα. Μὲ ὕψος «τεθλιμμένου συγγενοῦς» οἱ δημογέροντες ἀνῆγγεγλαν τὸ γεγονός στὸ πλήρωμα:

—Παιδιά ψυχραῖα. Σὲ μᾶς ἔλαχε ὁ κλῆρος νὰ σὰς ποῖμε ὅτι τὸ χρυσάφι μὰς εἶναι... Κουλουριώτικο.

Τὸ τί ἐγίνε ἔπειτα ἀπ' αὐτὸ εἶναι ἄλλο πράγμα. Ἡ νίλα ἔδωσε καὶ πῆρε.

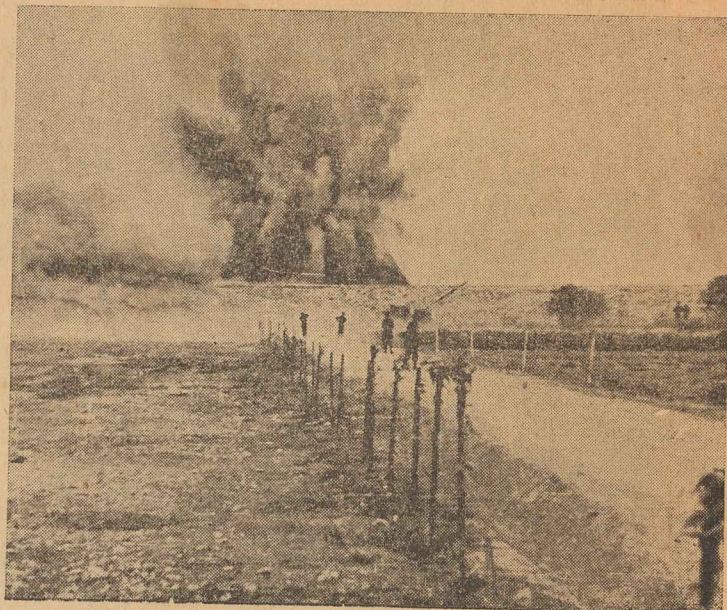
Ὁ Α' μηχανικὸς στοῖκα ἐδῶλωσε: «Θὰ τὸ χρησιμοποιοῦν γιὰ τὰ ἀρσενία μου». (Ὅποια κατὰπτωσις ν' αὐτοῦς ποὺ πούλανε ἕνα «πρῶτον» καὶ ἕνα «δευτερον»). Τὸ χρυσάφι ἀρσενὶ γιὰ ψάρεμα!!). Οἱ λοιποὶ τὸ ρίξαμε στὸ καλαμποῦρι. Γεγονὸς εἶναι ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη στοίχισε στὸ πλήρωμα, οὐκ ὀλίγα δολλαριάκια. Νὰ ὁ λόγος, γιὰτὶ τοῦ λοιποῦ ἐμεῖς θὰ ἀποτελοῦμε ἐξαίρεσι τοῦ κανόνος καὶ δὲν θὰ μᾶς συγκινήῃ ἡ λέξις χρυσοῦ. Τώρα τὸ πῶς τὴν «πατήσαμε» ἡ ἀπάντησις ἔρχεται ἀπὸ τὸ Συριακάνι τὸν θερμιστὴ ποὺ φεύγοντας γιὰ τὴν πρῶμην ἀκούστηκε νὰ λέγῃ:

—Ε! ῥὲ Gold Coast μᾶς ἔφαγες μὲ τὴν ὀνομασίαν σου «Χρυσὴ Ἀκτὴ».

Γ. ΖΙΡΩ, Ραδιοηλεγραφεὺς Ε. Ν.

Τὸ ἀματαιαγόν «Χιὸς»

Είκονες από το μέτωπο

Αριστερά: Περιμένοντας το σύνθημα της εξομήσεως. Δεξιά: Το πρωί ή αποθήκη των συμμαχικών ανετινάχθη

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΦΡΟΥΡΩΝ ΜΑΣ

"ΘΑ ΕΠΙΤΕΘΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΥΓΗ!"

ΠΡΟΣΜΟΝΗ της μάχης είναι μία μεγάλη στιγμή. Η μάχη δεν είναι τίποτα. Είναι ένα γοργό κύλισμα της ώρας, που συνοδεύεται από κρότους, από βόλια που σπέρνουν το θάνατο. Ποιος μίλησε για θάνατο την ώρα της μάχης; Άλλο τίποτα από τη νίκη δεν ακούστηκε. Άλλο τίποτα από μία παλληκαρία εξομής τα μάτια μας δεν είδανε.

Τόσος καιρός είναι, που πολεμάμε τον ύπουλο έχθρο. "Αν ήταν κι' αυτός πατριώτης θα χτυπούσε αντίκρια. Στήθος με στήθος.

Άλλα μονάχα τόν είδανε να χτυπάει τις φούστες των παλληκαριών, τ' ανυπεράσπιστα χωριουδάκια, τ' απομακρυσμένα φυλάκια.

Ποιος είπε πως δε νοιώσαμε φόβο; Άμα δε φοβηθής δεν μπορείς να γίνης γενναίος. Αυτό θα πη παλληκάρι, να νικήσης το φόβο σου. Το φόβο σου: μήπως σε πάρη το έχθρικό βόλι πριν γιομίσης τα χέρια σου μπαρούτι, πριν οι κάλυκες πέσουν άδεια στο χώμα, πριν οι προδότες σκορπίσουν κυνηγημένοι στις χαράδρες ή σηκώσουν τα ματωμένα χέρια τους και παραδοθούν....

Πριν παραδοθούν στα παιδιά της Ελλάδος, που μαζεύτηκαν απ' όλα τα μέρη της μικράς γης μας, για να σταματήσουν το κατέβασμα των σλαύων....

Η προσμονή της μάχης είναι μία μεγάλη στιγμή. Τυχαίνει νάναι μερικοί, που για πρώτη θα βρεθούν στο πανηγύρι του πολέμου. Κι' άλλοι, που προσμένουν άμεριμνα, καπνίζοντας, χωρίς να κρύβουν κανένα φουρτούνιασμα ψυχής, χωρίς να σκέφτονται κανένα άγαπημένο πρόσωπο....

Σαπλώσαμε στ' ανέβασμα της κορφής.

Τα πρωινά μας ήταν εύκολο να προσδιορίζουμε τις κορφές του Σμόλικα. Τον προφήτη Ήλια, τη Γκορίτσα, τον Πύργο, το Χαρδάρι και το Σταυρό. Τώρα μία βαθεία σκοτεινιά έχει ξαπλώσει ανάμεσά μας. Σιγοκουβεντιάσουμε.

Τί ώρα έχεις; με ρωτάει ο λοχίας.

Κουράζομαι να κατορθώσω να διακρίνω τους λεπτοδείχτες.

Τρεις και είκοσι, του λέω.

Πηγαίνω μπρός.... Από τότε, που πήρα το ρολόι μου πήγαινε μπρός.... Έτσι μοδερνεται να το πετάξω....

Σιγά-σιγά και προσεχτικά, κάτω από τη σκέπη του κράνους, ανάβω να τόν ανετήρα μου ένα τσιγάρο.

Θά μās δούν.... είπε κάποια φωνή.

ΠΡΟΣΜΕΝΟΝΤΑΣ ΝΑ ΦΑΝΗ Η ΠΡΑΣΙΝΗ ΦΩΤΟΒΟΛΙΔΑ

Τη γνώρισα. Ήταν του «καινούριου». (Άρνιόταν με πείσμα ν' ανάψη τρίτος από το ίδιο σπύργο. Είναι, λέει, μία ιστορία που βγήκε από τον περασμένο πόλεμο, τον πρώτο παγκόσμιο.

— Ήταν τρεις στρατιώτες σ' ένα χαράκιμα, που άναψαν τα τσιγάρα τους από το ίδιο σπύργο. Ο τρίτος δεν πρόλαβε. Ήρθε μία σφαίρα και τόν βρήκε στον κεφάλι.

— Καλά τούκανε, του λέγαμε. Άς προφυλαγόταν.

— Ποιος ξέρει; Ίσως και το δικό μου νάναι το τελευταίο.

Οι ρουφηξιές γίνονται άργες, ρουφηγμένες με πόθο, με τόν πόθο της ζωής.)

— Όμορφη νύχτα, κάνει ο Λοχίας.... "Όλο βροχές και όμίχλες μάς είχανε στερήσει από τούτες τις νυχτιάτικες μαγειές!....

— Πόσο καιρό έχω να πάω έκδρομή.... του λέω άστεία. Μιά έκδρομή, που θα σταθώ εκεί που θα θελήσω, που θα ξαπλώσω χωρίς να με σηκώση ή σάλπιγγα, που θα κοιμηθώ χωρίς να με ξυπνήσουν για να παραλάβω σκοπός!....

Ο διπλάνος μου κάτι μασσοούλιζε.

— Έχεις νερό; με ρώτησε σάν τελείωσε.

(Έχω μιά δεν του δίνω για να τόν πειράξω.)

— Έχει στα ίσια θα βρής την πηγή! Ίσως να βρής και συμμορίτες να πιάσης κουβέντα μαζί τους. Πήγαινε....

Δέ μιλάει. Σίγουρα τó ξέχασε. Του τó θυμίζω πάλι:

— Πάρε τó παγούρι μου να πής.

— Άλήθεια, μου κάνει σήμερα δεν είχαμε ταχυδρομείο. Τί διάβολο συμβαίνει;

Δένει τα χέρια πίσω απ' τó κεφάλι του και ξαπλώνεται.

— Τί νάνι με τούς άγδνες ποδοσφαιρού; ξαναρωτάει, και θυδίζεται στη σιωπή του.

Κάποιος έρχεται κοντά μας. Κάποιον ψάχνει να βρής.

— «Χρήστος!»... Πού είσαι Χρήστο; ψιθυρίζει.

Δέν απαντάει κανένας.

— Ρέ Χρήστο, δέ μιλάς; ψηλώνει τη φωνή του.

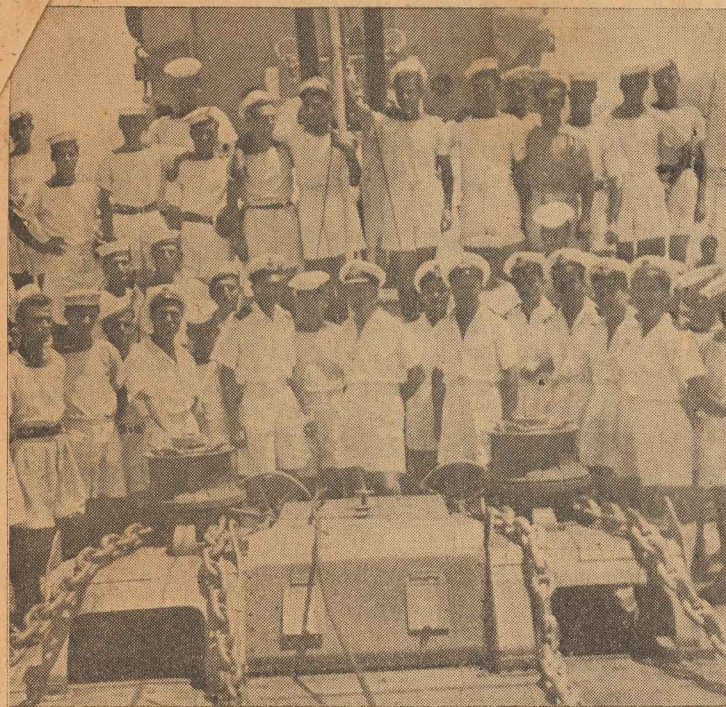
— Σας.... κάνει ο «καινούριος». Θά μās ακούσουν!....

Ο Χρήστος δεν πρόκειται ν' ά-

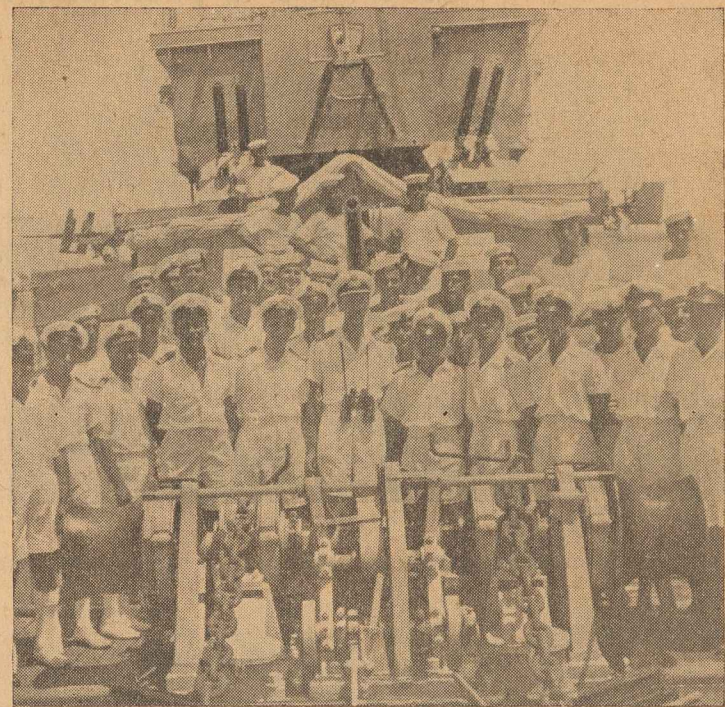
Από τις μάχες του Γράμμου

Προσεχτικά και γρήγορα τó πιά μεταφέρεται στην πρώτη γραμμή του πυρός

Τό πλήρωμα τού «Αδρία» με τόν κυβερνήτην του Άντιπλοίαρχον κ. Φοίφαν

(Αί φωτογραφίαι ελήφθησαν χάριν τού περιοδικού υπό τού παρακολουθήσαντος τά γυμνάσια φωτορέπορτερ της «Ν. Ελλάδος» κ. Μελησιόδη)

Τό πλήρωμα τού «Πυρπολητού» με τόν κυβερνήτην του Πλωτάρχην κ. Σούτσον

κούση. Τώχει ρίξει στον ύπνο, Σάν ή πράσινη φωτοβολίδα σκίση τά πέπλα της νύχτας, θά τόν σκουτήσουν να σηκωθή, να πάρη τ' όλοπολυ-βόλο στα χέρια και να τραβήξη μπροστά....

Γιά τούτον ή προσμονή της μάχης ξεπεράστηκε. Μήνες δολόκληρους κοιμήθηκε στο χαράκιμα με τó χέρι στη σκανδάλη. Τόσες φορές δοκιμάστηκε σε τούτον τόν άγωνα. Κι' ή συχνή δοκιμασία με τó τραγούδι της σφαίρας και με τή μυρουδιά τού μπαρουτιού, σού γίνονται συνήθεια, ένα επικίνδυνο παιχνίδι, που τó πιθυμάς, γιατί τ' άποτελέσματά του βαρύνουν, κι' ή σημασία τους ξεπερνά τά στενά όρια τών βουνών μας....

— Τί ώρα είναι; με ρωτάει ο Λοχίας.

Φέγγω με τή λάμψη τού τσιγάρου. Τέσσαρες παρά είκοσι πέντε.. Περνούν μερικές στιγμές σιωπής.

— Κι' όμως πηγαίνω μπροστά, μου λέει.

Ο Χρήστος τεντώθηκε. Άπλωσε τα χέρια του και χασμουρήθηκε.

— Άκόμα; Άντε να τελειώνουμε καμιά φορά με τούς κατασπλιάδες. Μ' έπιασε νύστα.

Σφυρίζει.

— Σιγά!.... κάνει ο «καινούριος».

Δέν τού μιλάμε. Έτσι καθένας τήν πρώτη φορά καθόταν άνησυχος. Ένα σπορό έρωτήματα τριγυρίζανε στο μυαλό του. Θά στρώση κι' αυτός. Είναι ή φλόγα, τó δίχτυ, ο άγδνας, τέτοιος που σε ρίχνει στη φωτιά ψυχωμένο.

Τ' είναι ή μάχη; Ένα γοργό κύλισμα της ώρας.

Η προσμονή της, όμως, είναι μία μεγάλη στιγμή. Μιά στιγμή, που δέν σ' άφήνει να σκεφτής, γιατί έχεις τόσα και τόσα πράγματα να φέρης μπρός στα μάτια σου. Κυτάζω ψηλά στον ουρανό. Άπό μία στιγμή στην άλλη μία πράσινη φωτοβολίδα θά σκίση τά σκοτάδια και θά ψηλώση τó κορμί της, όλόρθο στα πέπλα της νύχτας.

Άπό μία στιγμή στην άλλη οι φωτιές θ' αϋλακώσουν τη σκοτεινιά, και τά παιδιά της Ελλάδος θά σηκώσουν τó κορμί τους μπροστά στις σκοτεινές δυνάμεις τού σλαυισμού....

— Νυστάζω, λέω τού Λοχία. Δέν πρόλαβα να κοιμηθώ άπόψε καλά.

Ποιος ξέρει και τί ώρα θά τελειώσουμε;

Μου πιάνει κουβέντα να μή κοιμηθώ.

— Ξέρεις, σάν πάρω καμιά ά-

δειούλα και πάω στην Άθήνα θά τ' αλλάξω τó ρολόι. Πηγαίνει μπροστά....

Σκέφτομαι για μία στιγμή τή μάχη. Γιά κύτταξε, λέω, σε λίγο ξεκινάμε για πόλεμο κι' έμεις κουβεντιάσουμε τόσο άδιάφορα πράγματα!....

Θυμήθηκα τήν κουβέντα μου μ' έναν αλμάλωτο συμμορίτη. Μου μιλούσε γι' αυτή τήν προσμονή. Γιά τó χτυποκάρδι, γιά τά χέρια του, που τρέμανε, γιά τήν άγωνία που τού δημιουργούσε ένα σωρό όπτασιές και γιά τόν κόμπο, που τού σφιγγε τó λαιμό και τού τσάκιζε τά νεύρα του.

— Ήτανε κι' ο καπετάνιος άρματομένος, που μίλαγε: Χτυπήστε τούς φασίστες. Τσακίστε τους! Αυτός όμως δέν άκλούθαγε. Γύρναγε πίσω και πρόσμενε να τού φέρουν μαντάτα. Και τά μαντάτα ήτανε κάθε φορά τά ρούχα τών σκοτωμένων κι' οι φορτωμένοι τραυματίες. Κι' αυτός πρώτα διάλεγε τó πλιάτσικο και τις γυναίκες, κι' ύστερα έβγαζε τó λόγο και ξανάφηνε πιο πίσω. "Όσο μπορούσε πιο άσφάλεια....

Φώναζε τόν «καινούριο».

— Φοβάσαι; τόν ρώτησα.

— Όχι, δέ φοβάμαι. Γνωρίζω κάτι για πρώτη φορά. Αυτό είναι!....

— Σάν να γνωρίζης για πρώτη φορά μία γυναίκα και δέν έχεις πολύ θάρρος να τής πάρης τόν άέρα. Έτσι είναι. Μα, σάν ή φωτοβολίδα θά φανή— πάλι. Άπό κείνη τή στιγμή όλα θά ξεχαστούν. Τότε τó μυαλό σου, άλλα πράγματα θά σκέφτεται....

Ο Χρήστος έπεσε από τ' άλλο πλευρό να κοιμηθώ.

— Τί ώρα έχεις; μās έκοψε ο λοχίας.

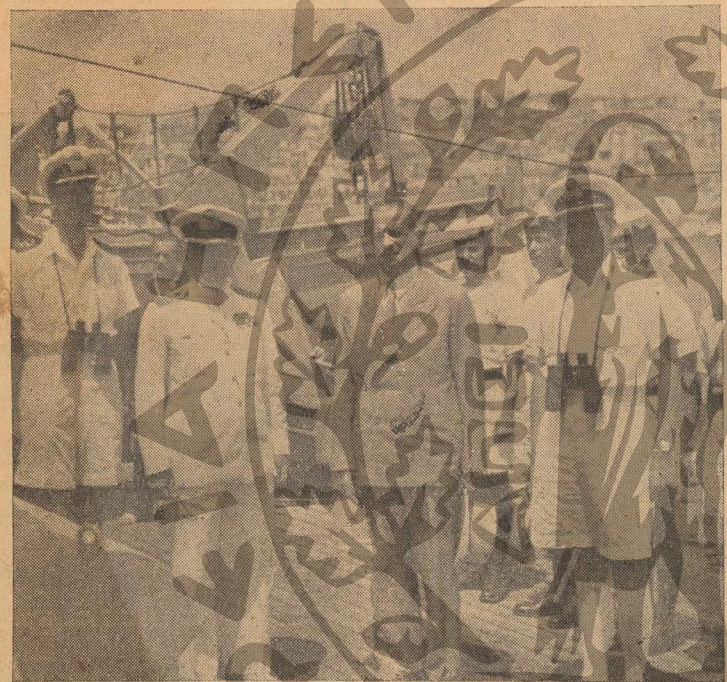
Η πράσινη φωτοβολίδα τινάχτηκε μ' όρμη ψηλά για να μās δώση τó σύνθημα. Πήραμε τά τουφέκια μας και άκροβαλισμένοι πτάσαμε στην κορφή. Ένα δροσερό άερακι κατέβαινε κι' ή σκοτεινιά έδινε τή θέση της στο πρωινό πούσι.

Τίποτα δέν σκεφτόμαστε. Μιά δίψη ξεπηδούσε απ' τις καρδιές. Μιά δίψη, που κόρωνα καθώς, από τ' όλοπολυβολό τού Χρήστου, φεύγαμε πυρίνες γλώσσες ίσα στο άπέναντι ψηλώμα.

Ο Λοχίας βρόθηκε δίπλα μου.

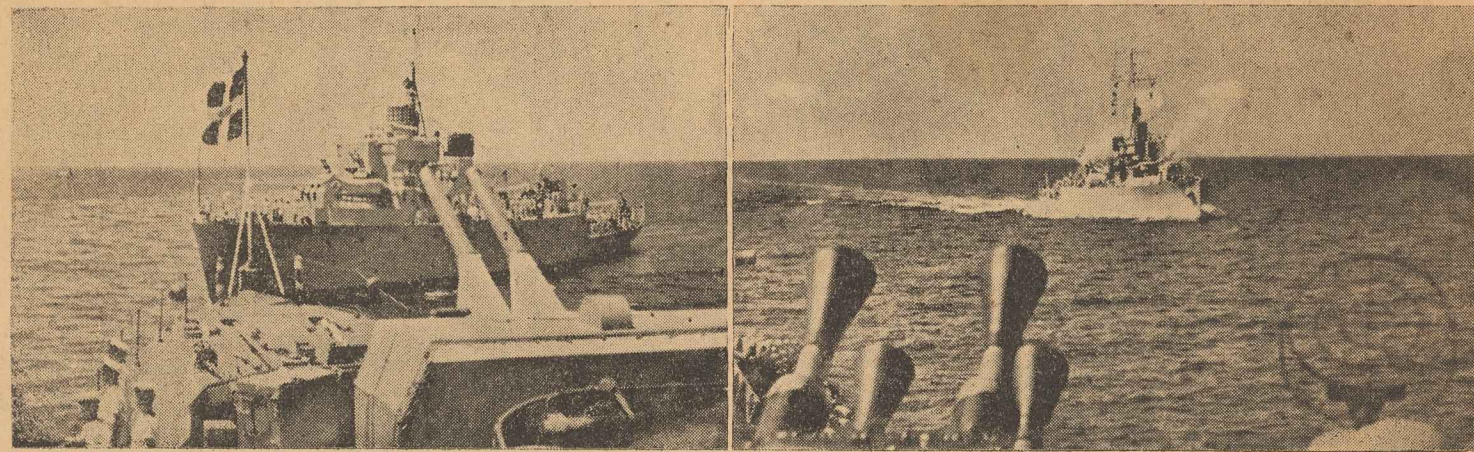
— Τί ώρα έχεις; Ξέρεις τó ρολόι μου πηγαίνει άκόμα μπρός....

Η μεγάλη στιγμή της προσμονής είχε περάσει κι' ή αυγή μās έβρισκε πάνω στην επίθεση.

Ο Υπουργός τών Ναυτικών κ. Σακελλαρίου μετά τού άρχηγού τού Στόλου κ. Κώνστα, τού διοικητού τών υποβρυχίων κ. Λάππα και τού κυβερνήτη τού περιπολικού «Πυρπολητής» πλωτάρχου κ. Σούτσου κατά τήν επίθεώρησιν τού Στόλου εις Φάληρον

ΑΠΟ ΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΜΑΣ

Τό αντιτορπιλικόν «Αδρία» καί τό περιπολικόν «Πυρπολητής» ενώ αποπλέουν έκ Φαλήρου διά τά γυμνάσια

Τήν 10ην παρελθόντος μηνός ὁ Ὑπουργός τῶν Ναυτικῶν ναύαρχος κ. Σακελλαρίου συνδεδεμένος ὑπό τοῦ ὑπαρχηγοῦ τοῦ πλωτάρχου κ. Γιώτα κατέβη εἰς Φάληρον καί ἐπεδωρήσε τμήμα τοῦ Στόλου, συγείμενον ἐκ τῶν αντιτορπιλικῶν «Αδρία» καί «Πίνδος» τοῦ περιπολικῶν «Πυρπολητής» τῶν ἀρματαγωγῶν «Χίος» καί «Στρυμὼν» καί τῶν ὑποβρυχίων «Αργοναύτης» καί «Πιπίνος».

Μετά τήν ἐπιθεώρησιν τὰ σκάφη ἐξῆλθον εἰς τὸ πέλαγος, καὶ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἐποπτεῖν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Στόλου πλωτάρχου κ. Κώνστα ἐξετέλεσαν σειράν ἐνδιαφερόντων γυμνασίων. Τὰ γυμνάσια περιελάμβανον τορπιλικὰς ἐπιθέσεις ὑποβρυχίων κατὰ νηοπομπῆς, ἀνιχνεύσει· σκαφῶν ἐπιφανείας πρὸς ἀνακάλυψιν ὑποβρυχίων, ἐπιθέσεις ἀντιτορπιλικῶν κατὰ ὑποβρυχίων διὰ βουβῶν βυθῶν, σχηματισμὸν προπετάσματος καπνοῦ, ἐλιγμούς, ἀπεβατικὰς ἀσκήσεις κλπ. Τὰ γυμνάσια

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Στόλου πλωτάρχος κ. Κώνστας ἐνῶ παρακολουθεῖ τὰς ἀσκήσεις ἀπὸ τῆς γεφύρας τοῦ ἀντιτορπιλικῶν «Πίνδος»

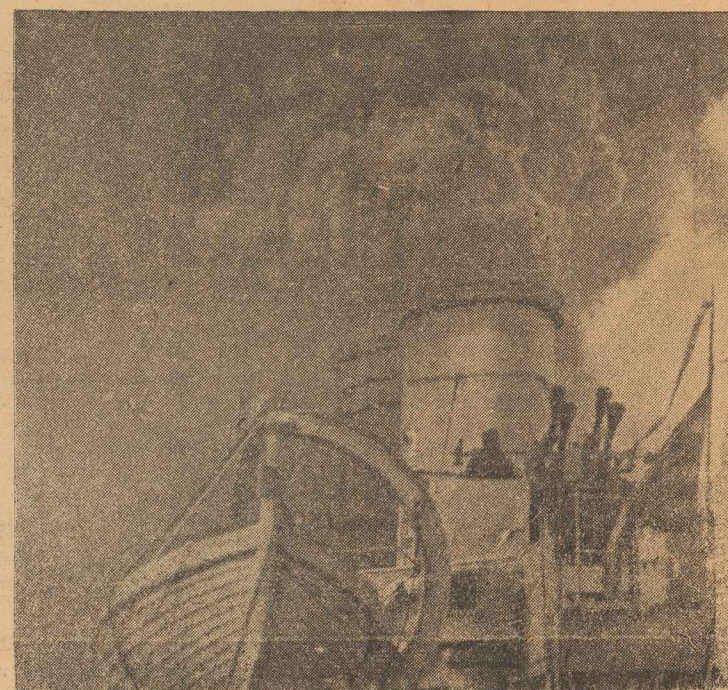
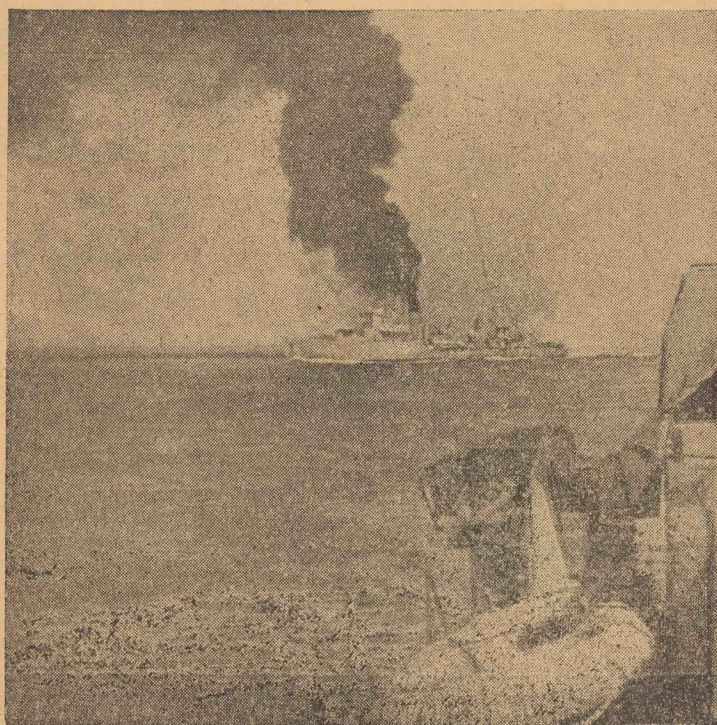
διήρκεσαν ἐπὶ ὁλόκληρον 24ωρον ἕνευ τῆς ἐλαχίστης ἀναπαύσεως διὰ τοὺς κληβερνήτας, τὰ ἐπιτελεῖα καὶ τὰ πληρώματα τῶν πολεμικῶν σκαφῶν.

Μετά τὸ πέρας τῶν γυμνασίων ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Στόλου κ. Κώνστας ἐδήλωσεν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Γύπου τὰ ἑξῆς:

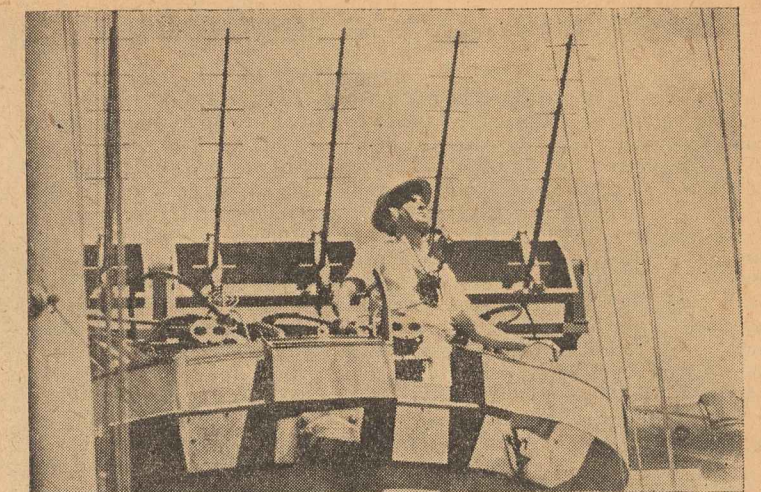
«Εἶναι ἕνα ἀρχαῖον ρητόν: Ἐάν ἐπιθυμῇς τὴν εἰρήνην νὰ ἐτοιμάσῃς πρὸς πόλεμον. Ἡ ἑλλάς ἐπιθυμεῖ καὶ εὐχεται διὰ τὴν Εἰρήνην, ὁ Στόλος τῆς ὁμοῦ ὁσάνης τοῦ μένει λίγος καιρὸς ἀπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκπαιδεύεται εἰς τὰ σύγχρονα πολεμικὰ ὅπλα.

Ἐμμεῖς εὐχόμεθα μὲν ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀσκήσεων καὶ ἀπὸ τῆς ἱκανότητος τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ πληρωμάτων μας. Δύνασθε νὰ διαβεβαιώσῃτε τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ὅτι «Ὁπλὰ τοῦ τὰ ἱερὰ οὐ καταισχύνουσιν».

Ἡ φωτογραφία παρουσιάζει μερικὰς ἐνδιαφερούσας φάσεις ἀπὸ τὰ ἐκτελεσθέντα Ναυτικά γυμνάσια.

Δύο εἰκόνες ἀπὸ τὴν ἐξαπόλυσιν καπνοφράγματος πρὸς κάλυψιν τῆς ὑποχωρήσεως τῶν σκαφῶν μετὰ τὴν τορπιλικὴν προσβολὴν τῆς νηοπομπῆς

Οἱ ὀπτῆρες γεφύρας ἐρευνοῦν τὸ πέλαγος καὶ τὸν οὐρανὸν διὰ τὴν ἀνακάλυψιν ἐχθρικοῦ σκάφους ἢ ἀεροσκάφους

Τὰ ὑποβρύχια «Αργοναύτης» καὶ «Πιπίνος», τὰ ὅποια ἔλαβον μέρος εἰς τὰς ἀσκήσεις

Μετά 24ωρον συνεχὴ βάρδια τὰ ἐπιτελεῖα καὶ τὰ πληρώματα ἀναπαύονται

Μιά φιγούρα καραβιού...

(Συνέχεια εκ της 10ης σελίδος)

νά περάσει μέσα όλη ή βουή της τρικυμίας. Είδα τον παππού μου στο άνοιγμά της με τὰ ρούχα βρεγμένα, άνω κάτω, τὸ φανάρι σβησμένο. Τόσο άγριευμένο ποτέ δέν τον είχα ιδεί

—Περάστε... νά ζεσταθῆτε... εἶπε γυρίζοντας τὸ κεφάλι του πρὸς τὰ πίσω, ἐνὸ σκούπιζε ἀπὸ πάνω του τὰ νερά.

Δυὸ ἀποκαμωμένοι ἄνθρωποι τὸν ἀκολούθησαν. Ἦταν ναυαγοί. Ευπρόλυτοι, τὰ πουκάμισά τους βρεγμένα κολλοῦσαν στὸ μελαφρὸ δέρμα τους, κι' ἀπ' τὰ κουρελιασμένα πανταλόνια τους ξεπρόβαλλαν τὰ τριχωτά τους γυμνά πόδια. Μπήκαν μέσα θλιμμένα, καὶ χαϊρέτησαν δειλά. Ἦταν σὰ δυὸ γλάροι πληγωμένοι πὺν πέφτουν στὴ στεριά μετὰ κακὸ καιρὸ τοῦ πελάγου. Ἦ γιὰγιά μου τοὺς ἔδωκε ἀμέσως ρούχα, ὁ παππὸς τοῦ, ἔδωκε καπνὸ καὶ κάθισε κοντὰ τους στὴ φωτιά προσπαθώντας μετὰ τὴ φιλικὴ συμπεριφορὰ του νὰ τοὺς πᾶν νὰ ξεχνοῦν τίς ὥρες ποὺ πέρασαν. Ἦ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο.

Οἱ δυὸ ναυαγοὶ φαίνονταν σὰ νάχαν βγῆ ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο. Κοίταζαν γύρω τους σὰ νάθελαν νὰ ἐπαλέθουν στὴν πραγματικότητα, κι' ὁ ἕνας ἄρχισε ν' ἀφηγεῖται τίς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σιωποῦσε συλλογισμένος. Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο. Οἱ δυὸ ναυαγοὶ φαίνονταν σὰ νάχαν βγῆ ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο. Κοίταζαν γύρω τους σὰ νάθελαν νὰ ἐπαλέθουν στὴν πραγματικότητα, κι' ὁ ἕνας ἄρχισε ν' ἀφηγεῖται τίς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σιωποῦσε συλλογισμένος. Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο.

Οἱ δυὸ ναυαγοὶ φαίνονταν σὰ νάχαν βγῆ ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο. Κοίταζαν γύρω τους σὰ νάθελαν νὰ ἐπαλέθουν στὴν πραγματικότητα, κι' ὁ ἕνας ἄρχισε ν' ἀφηγεῖται τίς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σιωποῦσε συλλογισμένος. Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο. Οἱ δυὸ ναυαγοὶ φαίνονταν σὰ νάχαν βγῆ ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο. Κοίταζαν γύρω τους σὰ νάθελαν νὰ ἐπαλέθουν στὴν πραγματικότητα, κι' ὁ ἕνας ἄρχισε ν' ἀφηγεῖται τίς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σιωποῦσε συλλογισμένος. Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο.

Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο. Οἱ δυὸ ναυαγοὶ φαίνονταν σὰ νάχαν βγῆ ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο. Κοίταζαν γύρω τους σὰ νάθελαν νὰ ἐπαλέθουν στὴν πραγματικότητα, κι' ὁ ἕνας ἄρχισε ν' ἀφηγεῖται τίς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σιωποῦσε συλλογισμένος. Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο.

Οἱ δυὸ ναυαγοὶ φαίνονταν σὰ νάχαν βγῆ ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο. Κοίταζαν γύρω τους σὰ νάθελαν νὰ ἐπαλέθουν στὴν πραγματικότητα, κι' ὁ ἕνας ἄρχισε ν' ἀφηγεῖται τίς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σιωποῦσε συλλογισμένος. Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο.

Οἱ δυὸ ναυαγοὶ φαίνονταν σὰ νάχαν βγῆ ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο. Κοίταζαν γύρω τους σὰ νάθελαν νὰ ἐπαλέθουν στὴν πραγματικότητα, κι' ὁ ἕνας ἄρχισε ν' ἀφηγεῖται τίς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σιωποῦσε συλλογισμένος. Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο. Οἱ δυὸ ναυαγοὶ φαίνονταν σὰ νάχαν βγῆ ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο. Κοίταζαν γύρω τους σὰ νάθελαν νὰ ἐπαλέθουν στὴν πραγματικότητα, κι' ὁ ἕνας ἄρχισε ν' ἀφηγεῖται τίς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σιωποῦσε συλλογισμένος. Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο.

Οἱ δυὸ ναυαγοὶ φαίνονταν σὰ νάχαν βγῆ ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο. Κοίταζαν γύρω τους σὰ νάθελαν νὰ ἐπαλέθουν στὴν πραγματικότητα, κι' ὁ ἕνας ἄρχισε ν' ἀφηγεῖται τίς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σιωποῦσε συλλογισμένος. Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο. Οἱ δυὸ ναυαγοὶ φαίνονταν σὰ νάχαν βγῆ ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο. Κοίταζαν γύρω τους σὰ νάθελαν νὰ ἐπαλέθουν στὴν πραγματικότητα, κι' ὁ ἕνας ἄρχισε ν' ἀφηγεῖται τίς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σιωποῦσε συλλογισμένος. Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο.

Οἱ δυὸ ναυαγοὶ φαίνονταν σὰ νάχαν βγῆ ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο. Κοίταζαν γύρω τους σὰ νάθελαν νὰ ἐπαλέθουν στὴν πραγματικότητα, κι' ὁ ἕνας ἄρχισε ν' ἀφηγεῖται τίς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σιωποῦσε συλλογισμένος. Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο. Οἱ δυὸ ναυαγοὶ φαίνονταν σὰ νάχαν βγῆ ἀπὸ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο. Κοίταζαν γύρω τους σὰ νάθελαν νὰ ἐπαλέθουν στὴν πραγματικότητα, κι' ὁ ἕνας ἄρχισε ν' ἀφηγεῖται τίς λεπτομέρειες τοῦ ναυαγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σιωποῦσε συλλογισμένος. Εἶχαν σωθῇ μαζί ἐκ τῆς χάριτος ἡ γιὰγιά μου τοὺς ἔφερε φαγητὸ κι' ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτᾷ γιὰ τὸ ναυάγιο.

ΑΝΡΥ ΝΤΕ ΜΟΝΦΡΕΝΤ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Σ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ
ἈΠΟΘΗΚΗ ΕΙΔΩΝ ἈΛΕΙΞΑΣ
ΑΚΤΗ ΜΙΑΟΥΛΗ 1 - Τηλ. 43.319 - ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Παραγάδια βαμβακερά, κανάβινα. Παράμολα Ὑδρας, Νήματα τράτις, ἀγκίστρια ὁλων τῶν εἰδῶν, Μεσινέζες νάβλιν, ἀλογό-
τριχα, Φελλά, Κιούρτα, Πανέρι, Καλάμα κλπ.

Ἡ πλουσιωτέρα συλλογὴ εἰς Παράκιά - Ζόνες καὶ κουταλάκια.
Προσφέρουμε τὰ εἶδη μας πάντοτε σὲς καλύτερες ποιότητες καὶ
ΤΙΜΑΣ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΥΣ

Πώλησις χονδρική καὶ λιανική

Λόγω πληθώρας ὕλης η συνέχεια

Γιὰ τὸν ἐρασιτέχνη ἀλιέα

ἀναβάλεται διὰ τὸ ἐπόμενον τεῦχος.

“ Δ Ι Α Ν Ἀ , ,

ΤΟ
ΚΑΛΥΤΕΡΟΝ & ΠΟΛΥΤΕΛΕΣΤΕΡΟΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΤΟΥ ΠΑΣΑΛΙΜΑΝΙΟΥ
ΟΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΝΑ ΠΕΡΑΣΗ
ΤΙΣ ΩΡΕΣ ΤΟΥ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ
ΜΕ ΠΟΚΙΛΙΑΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ
& ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΓΝΙΩΝ

Διὰ νὰ περάσετε μερικὲς εὐχάριστες ὥρες

ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ

τὸ ἐπὶ τῆς οδοῦ Μαυρομματαίων
(Πεδίον Ἄρεως ἔναντι ἀγάλματος Βασ. Κωνσταντίνου)

ΘΕΡΙΝΟΝ “ΜΑΖΙΚ-ΣΙΤΥ,”
(Π Α Ρ Κ)

τὸ ὁποῖον, ὅπως πάντοτε, πολυτελέστατον καὶ τε-
λειώως ἀνακαινισθέν, εἶναι τὸ ἐντευκτήριον ὅλου
τοῦ καλοῦ κόσμου τῶν Ἀθηνῶν.

Εἰς τὸ

ΘΕΡΙΝΟΝ “ΜΑΖΙΚ-ΣΙΤΥ”
θὰ εὑρετε πρωτότυπα καὶ πολυποίκιλα τεχνικὰ
παίγνια (Μπιλλιάρδα — Πίγκ - Πόγκ κλπ.)

Καθὼς καὶ

ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΟΝ ΜΠΑΡ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1918

ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΙΧΑΗΛ Β. ΠΑΠΑΣΟΓΛΟΥ

ὁδὸς Τσώρτσιλ 43 — τηλ. 24.297 & 23.431

ΑΤΜΟΠΛΟΙΚΑ — ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΑ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ : ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ — ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ & ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΙΣ - ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΙΣ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΩΝ

Ζητεῖτε τὸ μηνιαῖον δρομολόγιον ἐξωτερικοῦ.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΙΣ & ΡΩΜΑΪΤ'ΚΗ ΛΟΞΑ

“ΕΝΑ ΚΑΠΕΛΛΟ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ!”

ΜΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΣΣΑ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΕΙΟ

ΤΟΥ ΧΑΡΗ ΕΙΡΗΝΙΚΟΥ

ΓΙΑ πρώτη φορά περνοῦσα τὸν Ἀτλαντικὸ κι' ἐρχόμου στὴν Εὐρώπη! Πρώτη φορά, ποὺ δὲν μ' ἐνδιέφεραν τὰ μετεωρολογικὰ δελτία καὶ τὰ γενικὰ σήματα. Καὶ νὰ ἐξηγουμὲν καλύτερα: ἦταν ἡ πρώτη φορά ποὺ ταξίδευα τὸν Ὀκεανὸ μὲ ὑπερωκεάνειο! Ἐναν Ὀκεανὸ, ποὺ τόσες φορές μ' ἔκανε νὰ χασμουρηθῶ, βλέποντάς τον....

Τώρα ὅμως τὰ πράγματα ἦταν διαφορετικὰ. Πέταξα τὴ ναυτικὴ στολή μου καὶ ἀνακατεύτηκα μαζί με τοὺς ἐπιβάτες, — ἐπιβάτης κι' ἐγώ, ἕνας ἀνίδεος — σὰν κι' αὐτοὺς — τῶν.... μυστικῶν τῆς θάλασσας!

Τὴν πρώτη μέρα ἀνεδοκατέδρακα τὸ πλοῖο, ἔπαιξα «σούφλ-μπόρντ» «ντέκ-τέννης», ξαπλώθηκα σ' ἕνα «πλιάν» τοῦ καταστρώματος κι' ἔκανα τίς γνωριμίες μου.

Στὸ «τὴ-τάμ» γνωρίστηκα μ' ἕνα ζεῦγος Ὀλλανδῶν, ποὺ γύριζε στὴν πατρίδα τους, ἐνῶ ἀπὸ νορὶς εἶχα πλησιάζει ὅλους τοὺς Ἕλληνας ἐπιβάτες. Ὁ κεντρικὸς τύπος, κάποιος καθηγητὴς τῆς γεωλογίας, μιλοῦσε διαρκῶς γιὰ τίς ἀπαιτήσεις τοῦ στῆν Ἀμερικὴ, γιὰ τίς διαλέξεις του, γιὰ τὴ «διάπλαση» τῆς λιθοσφαιράς καὶ γιὰ τὰ «παλαιozoϊκὰ πετρώματα» καὶ κατὰ τέτοια, ποὺ τὰ θαρρίμουνα. Ἐνας ἄλλος Ἀθηναῖος βιομήχανος μετὰ τὴν γυναικα του ἦθελε διαρκῶς νὰ ἐπιβάλλει τίς ἀμπόλλες.... ναυτικὰς γνώσεις του, καὶ τέλος τὸ κατάφερε, γιὰτὶ ἐγὼ προτίμησα νὰ φύγω παρὰ ν' ἀνοίξω τὸ στόμα μου!...

Μ' ἔκρινον ὅμως, ποὺ ταίριαξα, ἦταν ἕνας ὁμορφος γάλλος μηχανικός, καὶ γρήγορα γίναμε φίλοι ἀχώριστοι. Μαζὺ μετὰ τὸν Ἀρμάνδο ἐπρόκειτο νὰ περάσουμε μιά μυστηριώδη περιπέτεια, ποὺ ὁμορφηνε τὸ μονότονο ταξίδι μας, καὶ μᾶς ἔφερε γρηγορώτερα ἀπ' ὅσο θέλαμε στὸν προορισμὸ μας.

Τὸ δεύτερο θράδυ καθὼς ἀπολαμβάναμε τὸ φεγγάρι, στὸ κατάστρωμα ἐνοίωσα τὸν Ἀρμάνδο νὰ μοῦ σφίγγει τὸ μπράτσο. Γύρισα καὶ κῦτταξα. Μιά γυναίκα σιλουέττα περπατοῦσε νοθελακὰ πλάι στὰ παραπέτα.

Καθὼς βγήκα ἀπ' τὴ σκά, διακρίναμε πῶς εἶχε ἕνα δροσερὸ κουκλι-
στικο πρόσωπο μετὰ ζωντανὴ ἔκφραση. Πέρασε δίπλα μας, χωρὶς νὰ κνττάξῃ, κι' ὕστερα χάθηκε στὸ δάθος.

—Νὰ ἡ παρέα ποὺ γυροῦμαι! εἶπε ὁ Ἀρμάνδος, —πῶς δὲν τὴν εἶχαμε δεῖ!...

Κι' ἀφοῦ κουβεντιάσαμε γιὰ λίγο πήραμε ἀπόφαση νὰ κάνουμε τὴ γνω-
ριμία της. Προχωρήσαμε πρὸς τὸ μέρος ποὺ πήγαινε, μὰ δὲν τὴν συναντήσα-
με. «Κάπου θὰ κάθισε», σκεφτήκαμε κι' ἄρχισαμε νὰ ψάχνουμε στοὺς ξαπλωμένους. Ὅστε κι' ἐκεῖ τὴ θρήκαμε. Κατεβήκαμε στὸ καπνιστήριο. Ὁ καθηγητὴς μὲ μίσε μούγνεψε μετὰ τὸ χέρι.

—«Ελᾶτε, ἡ κουβέντα μας ἔχει ἐνδιαφέρον, θὰ μιλήσω γιὰ τὸν μεσο-
ζωϊκὸν αἰῶνα!...»

Εἶπα πῶς θὰ πήγαινα καὶ τῶσκασα. Ψάξαμε μὰ δὲν τὴν ἀνακαλύψαμε. Πήγαμε στὸ μπάρ νὰ δροσιστοῦμε μετὰ κατὰ καὶ γιὰ νὰ κάνουμε χίλιες-δυὸ σκέψεις. Γιατὶ δὲν τὴν συναντήσαμε χτές; Γιατὶ δὲν φαίνονταν στὴν τραπέζα-
ρία; Γιατὶ δὲν ἐρχόταν στὸ ντέκ τῶν παιγνιδιῶν; Μήπως ταξίδευε μόνη της; Μήπως ἔτρωγε στὴν καμπίνα της; Μήπως ἦταν ἄρρωστη;...

Κι' ὁ δὲς αὐτὲς τίς κουβέντες, τ' ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ σηκωθοῦμε ἀργὰ τὴν ἄλλη μέρα, καὶ νὰ πάρουμε τὸ πρωῒνὸ μοναχοί μας.

—Ἀλλὰ, τώρα τόχαμε βάλει πείσμα ν' ἀνακαλύψουμε τὴν ὁμορφὴ συν-
ταξιδιώτισσά μας. Κι' εἵμαστε τυχεροί.

Τὴν εἶδαμε νὰ κάνει τὴν ἐμφάνισή της στὸ ντέκ τῶν παιγνιδιῶν. Ἐνα χάρμα ὁμορφιάς καὶ ντυσίματος. Φοροῦσε ἕνα περίεργο καπέλλο κι' ἔκανε ὅλες τίς γυναίκες νὰ παρατήσουν τὸ παιγνίδι τους κι' ὅλους τοὺς ἄντρες νὰ γκρινιάζουν.

Ἡ «ἄγνωστη», πέρασε, μιά βόλτα μετὰ τὸ σερπετὸ θηματάκι της, καὶ κίνησε νὰ φύγῃ.

Ὁ Ἀρμάνδος μετὰ τράβηξε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν πήραμε ἀπὸ πίσω. Αὐτὴ ὅμως, δὲν ἔδωσε καμμιά σημασία καὶ ἐξακολούθησε τὸ δρόμο της, ἀργά-ἀργά, κνττάζοντας τοὺς ταξιδιώτες μ' ἕνα βλέμμα σὰν νὰ ἦθελε νὰ τοὺς πῇ νὰ κνττάξουν τὸ καπέλλο της!

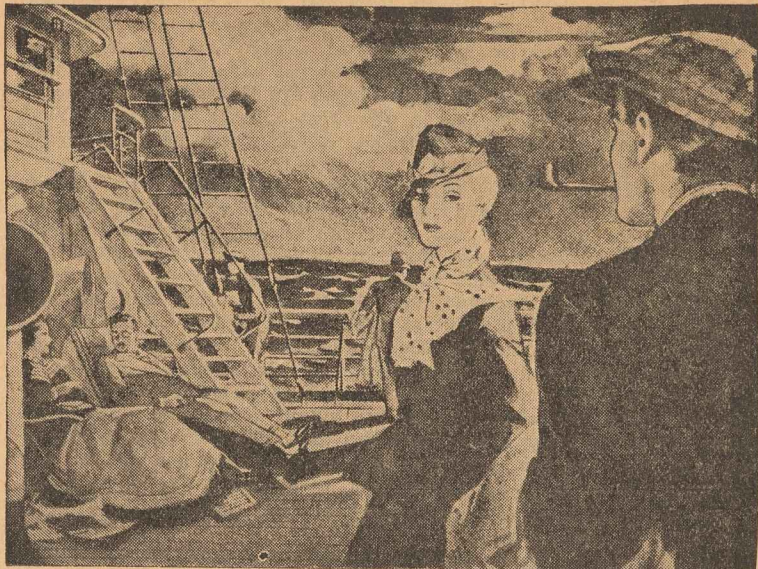
Τὴν παρακολούθησα μέχρι ποὺ ἔφτασε στὴ καμπίνα της. (Ἐπρεπε νὰ λύσουμε τὸ μυστήριό καὶ τὴ σωπὴ τῆς «ἄγνωστης!») Ὅμως παρ' ὅλο τὸ πουργουράρι, ποὺ ἔβαλα στὸ χέρι τοῦ καμαρώτου, δὲν μπόρεσα νὰ μᾶς πληροφόρησιν τίποτα παραπάνω ἀπὸ τὸ ὅτι ἦταν ἀμερικανίδα, ἀμπλουτὴ καὶ ταξίδευε μόνη της. Καὶ τὸ μὲν πρῶτό τοῦ συνεπέρνα ἀπὸ τὰ πολλὰ «μπαγιάζ», ποὺ εἶχε, καὶ τὸ δεύτερο ἀπὸ τὸ μόνὸ κρεβάτι τῆς καμπίνας της.

Πρὶν ἀκόμα προλάβουμε ν' ἀπομακρυνθοῦμε, ἡ πόρτα τῆς καμπίνας ξανάνοιξε, καὶ παρουσιάστηκε ἡ «ἄγνωστη» ἀμερικανίδα ντυμένη μετὰ μακρὸ πανταλόνι κι' ἕνα μπλουζάκι, ποὺ σ' ἀφηνε νὰ καταλάβῃς πῶς φοροῦσε μαγιὼ, καὶ σίγουρα πήγαινε γιὰ τὴν πεισινα τοῦ πλοίου. Κάτω ἀπ' τὴν μασχάλη της κρατοῦσε μιά παράξενη μεγάλη φάβα, σὰν μεζικάνικο συμπρέ-
ρο. Πέρασε ἀπὸ κοντὰ μας μετὰ βῆς ἀγέρωχο, ποὺ ἔκανε νὰ παγώσῃ τὸ χαμό-
γελο στὰ χεῖλιά τοῦ Ἀρμάνδου.

Μὰ, πάλι δὲν ἀπελπιστήκαμε. Τρέξαμε γρήγορα σὲς καμπίνες μας καὶ πήραμε τὰ μαγιὼ μας!...

Συναντηθήκαμε πάλι στὴν πεισινα. Μόλις θουτήξαμε κι' εἶμε ἡ «ἄγνω-
στη».

Ναυτικὴ Ἑλλάς

....Χωρὶς νὰ βγάλλῃ τὰ χέρια ἀπ' τίς τσέπες, μᾶς κῦτταξε καὶ εἶπε:
«Δὲν χρειάζομαι βοήθεια!...»

στη» βγήκε, ντύθηκε καὶ βάδισε στὸ κατάστρωμα. Ἀπὸ πίσω κι' εἶμε! — «Θὰ πηγαίνῃ στὸ «σάν-ντέκ» νὰ ξαπλώθῃ.» — σκεφτήκαμε. Καὶ πραγματικὰ ἐξαπλωσε ἀνάμεσα σὲς ἄλλες γυναῖκες, ποὺ κνττοῦσαν μετὰ ζήλεια καὶ περιέρ-
για τὸ καπέλλο της.

Μὰ, πρὶν ἀκόμα καλὰ-καλὰ καθίσουμε, φέρσε τὸ καπέλλο καὶ ἔφυγε διαστικὰ σὰν νάχε κατὰ ἐξάδσει, ἐνῶ οἱ παρέες κουβεντιάσανε γιὰ τὴν ἐμφά-
νισή τῆς γοητευτικῆς σειρήνας.

Πήραμε κι' εἶμε ἀπόφαση ν' ἀκολουθήσουμε, μιά καὶ θέλαμε νὰ λύσου-
με τὸ μυστήριό τῆς «ἄγνωστης».

Σὲ λίγο, παρακολούθησαμε πάλι τὴν ἀμερικανίδα, ποῦχε ἀλλάξει, εἶχε φορέσει ἕνα καινούργιο καπέλλο καὶ εἶχε ξαπλώθῃ σὲ μιά σάϊζ-λόνγκ! Καθίσουμε στὸ πλάι της. — «Τί πρέπει νὰ κάνῃ κανένας γιὰ νὰ σᾶς γνω-
ρίσῃ;» τὴ ρώτησα.

Μουρρῖξε ἕνα παγερὸ βλέμμα καὶ δὲ μίλησε. Ὁ Ἀρμάνδος εἶπε δυὸ λέξεις ἀκόμα, καὶ τότε ἀκούσαμε τὴν μαλωδικὴ φωνή τῆς «ἄγνωστης» νὰ μᾶς λέει:

—«Δὲν συμπαθῶ τίς γνωριμίες....» κι' ἔφυγε. Αὐτὴ τὴν φορά δὲν τὴν παρακολούθησαμε. Μείναμε ξαπλωμένοι νὰ κουβεντιάσουμε.

Κάποια ἐκκεντρικὴ ἀμερικανίδα θάνα, ποὺ θέλει νὰ μᾶς θαμπώσῃ μετὰ τὰ καπέλλα καὶ τίς τουαλέτες της, —εἶπαμε.

Κι' ὅχι μόνο εἶμε. Ἀλλὰ, ὅλοι οἱ συνταξιδιώτες εἶχαν τὴν κουβέντα της στὸ «ντάινγκ-ροῦμ» κι' ὅπου ἄλλοι ἔκανα τὴν ἐμφάνισή της. Κοντὰ σὲ μᾶς ὅλοι οἱ νεαροὶ καὶ οἱ νεώζοντες τοῦ πλοίου εἶχαν προσπαθήσει νὰ πλησιάσουν τὴν «ἄγνωστη» ἀμερικανίδα, ἐνῶ σκληρὸς ζήλοτυπας θίνανε καὶ παίρνανε στὰ ζωνάρια τῶν παντρεμένων!

Τὴν τρίτην μέρα ἡ «ἄγνωστη» εἶχε γίνει τὸ κύριο θέμα. Δὲν ἀπέφυγε τίς γνωριμίες, ἀλλὰ ἄνοιξε πολλὰ σπᾶνια τὸ στόμα της νὰ μιλήσῃ. Ἐνας κύκλος θαυμαστῶν τὴν περιγύριζε διαρκῶς, ποὺ ἔκανε κάθε τι γιὰ νὰ θαυμάσῃ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴ γοητευτικὴν ἀμερικανίδα, ποὺ λὰς κι' εἶχε στηρίξει τὸ «σᾶ-ἀπὴλ» της πάνω στὴ συχνὴ ἀλλαγὴ τῶν καπέλλων της!...

Μονάχα ὁ καθηγητὴς κι' ἡ παρέα τῶν ρωμηῶν δὲν ἔδιναν τόση μεγά-
λη σημασία. Φαίνεται πῶς προτιμοῦσαν νὰ κουβεντιάσουν γιὰ τοὺς «μαρμα-
ρυγανούς οχιστόλθους»!...

Κι' ὁ Ἀρμάνδος; Αὐτὸς ἦταν ἐξετρελλωμένος μαζὺ της, καὶ μετὰ παρα-
κολούσε νὰ βρῶ κάποιον τρόπο νὰ τὴν πλησιάσωμε, χωρὶς νάναι κι' ἄλλος κοντὰ της. Κι' ἐγὼ ἔσπανα τὸ κεφάλι μου. Καὶ τὸ ἴδιο θράδυ τὰ κατάφερα σὰν εἶδα τὸν γάλλο φίλο μου νὰ παρουσιάζεται μετὰ κερρὼ σακκάκι καὶ ταξι-
διωτικὴ τραγιάσκα. Τοῦ χάρισα τὸ τοιμπόκι μου καὶ τὸν δασκάλεψα τί πρέπει νὰ κάνῃ.

Ἡ «ἄγνωστη» ὅπως πάντα πρὶν κοιμηθῇ ἔκανε τὴ βόλτα της πάνω στὸ κατάστρωμα. Φοροῦσε ταξίερ, γιὰτὶ ἔκανε ψυχρούλα, ἕνα μαντήλι γύρω στὸ λαιμὸ της, τὸ ἀπαραίτητο καπελάκι κι' εἶχε τὰ χέρια της χρωμένα σὲς τσέπες. Μόλις πλησίασε τῆς κόψαμε εὐγενικὰ τὸ δρόμο.

—Μᾶς συγχωρεῖτε, —εἶπα, εἵμαστε οἱ ντεντικτὲς τοῦ πλοίου! Θὰ θέλαμε νὰ παρατηρήσουμε πῶς ἀφίστε πολὺ κόσμο νὰ σᾶς πλησιάξῃ καὶ μπόρεῖ νὰ χάσῃ τίποτα πολύτιμο. Γι' αὐτὸ ἀπὸ τώρα ὁ κύριος (κι' ἔδειξε τὸν Ἀρμάνδο) θὰ σᾶς συνοδεύῃ παντοῦ.... Χωρὶς νὰ βγάλλῃ τὰ χέρια της ἀπὸ τίς τσέπες, μᾶς κῦτταξε γιὰ μιά στιγμὴ, κι' ὕστερα μᾶς ἀπάντησε ψυχρά:

—«Δὲν μοῦ χρειάζεται!... Good night gentlemen!...» κι' ἔφυγε.

Τὸ ζεῦγος τῶν Ὀλλανδῶν, ποὺ παρακολούθησε ἀθέλητα τὴν σκηνή, γιὰτὶ δρεθίκε ξαπλωμένο σὲ δυὸ πλιάν δίπλα σὲ μιά ἀνεμόδοχο, μᾶς φώνα-
ξαν κοντὰ τους νὰ κουβεντιάσουμε, καὶ νὰ παρηγορήσουμε τὸν ἄτυχο Ἀρμάνδο.... Τὸ κόλπο δὲν εἶχε πιάσει!...

Καθίσαμε κι' εἶπαμε ἕνα σωρὸ ιστορίες: Γιὰ τίς «κλέφτρες τῶν ὑπερω-
κεανείων, ποὺ παρασύρουν θύματα, γιὰ τίς ἀδέσκατες κλέφτρες τῶν... καμ-
πινῶν».

23

ΕΝΑΣ ΣΤΙΣ ΣΥΜΠΛΗΓΔΕΣ

ΑΘ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ιστορία ανάγεται στις 'Αρχοντατικές περιπέτειες. Ξέμπαρακος, άνεργος, ξένος στη μακρινή χώρα ο Συνάδελφος. 'Η κακή ώρα τον περίμενε στη μοιραία Λεωφόρο όπου όρμητικός ο χειμάρρος των αυτοκινήτων άνεβοκατέβαινε με ήλιο. Με τον 'Αμερικάνικο ήλιο. Τι το ήθελε να επιχειρήσει πέραςμα στής «Συμπληγάδες» την ώρα όπου ένα φως κόκκινο έπεσέμανε τον κίνδυνο; Ποιάς σκέψης άφηρημάδα τον σπράβωσε να επιχειρήσει το αδύνατο; Ποιάς βιασύνης άνάγκη τον έκαμε να παίξει κορόνα-γράμματα τη ζωή του; Δέν έζησε να μάς δώσει εξήγήσεις. Έκει τον έταξε ή μοίρα του.

Οι Συμπληγάδες έλεισαν πριν περάσει. Κι' άλλοιμονο... Δέν του τραυμάτισαν μόνο επιπόλεια την Πρώτη, όπως κάποτε συνέβη με κάποιον άλλο συνάδελφο, τον 'Ιάσονα. Έδώ, αυτόν τον πέτυχαν 'Αδιάντα. Λυώμα έγινε το άθλιο Ναυτικό του κορμι και μάς σωριάστηκε στο άρι-λόξιο έκεινο κατάστρωμα της Λεωφόρου, το χίλιες φορές πειό άφιλόξενο από τα καταστροφάματα που έζησε ως τώρα.

Ένα άλλο αυτοκίνητο, των πρώτων και... τελευταίων βοθητιών, τον μετέφερε σε λίγο με ίδια ταχύτητα στο Ιατρείο και πάλι χωρίς καθυστέρηση και με τον ίδιο ήλιο στο Νεκροπομπείο. Από την ώρα που βιά-σταν στον πλησιέστερο Ναό του Λόγματος της φυλής του, πριν σκεπασθί με χόμα για να περάσει στην αιωνιότητα.

Τά λίγο σημειώματα που του βρέθηκαν έδειχναν πως ήταν Ναυτικός. Ένας 'Ελληνας άγνωστος Ναυτικός. Έμεινε άταφος όσο άξιώνει για τους άγνωστους ο Νόμος του τόπου και αν κανείς δέν ζήτησε να τον πάρη, σάν κανείς δέν ενδιαφέρθηκε να του προσφέρει της ύστατες έγκόσμιες υπηρεσίες και να του συντροφεύη της ύστατες έπικόσμιες τιμίες, στάλθηκε να λάβη της εύχης της 'Εκκλησίας στον πλησιέστερο Ναό του Λόγματος της φυλής του, πριν σκεπασθί με χόμα για να περάσει στην αιωνιότητα.

Ο Ναός των Ταξιαρχών φιλοξενείται σ' ένα ισόγειο διαμέρισμα... πολυκατοικίας ενός πολυσυχνάστου δρόμου του άνω Μανχάταν. Ο Παπα-Δανιήλ, σεβάσιμος λειτουργός του 'Υψίστου εινε όχι μόνον ο έφημέριος αλλά και δημοσιογράφος και ιδιοκτήτης του. Κάποια διαφάνια με την άνω-τέρα Ορθόδοξη Ιεραρχία του τόπου τον άνάγκασε να άνοιξη δική του... επιχείρηση, μεταβάλλοντας σε ναό το τμήμα αυτό της πολυκατοικίας. Έτσι άνοιξε της πύλες του ο Ναός των Ταξιαρχών. Και για να ύπόρχη και κάτι να τον έτισημοποιή, τιτλοφορήθηκε «Κλιμάκιο του Παναγιού Τάρου εν 'Αμερικη» για να δικαιολογηται δέ πλήρως το σχήμα, ο Ναός άσπάζεται και άκολουθεί το παλιόν ήμερολόγιον. Πιστός στάς Πατρώδες παραδόσεις ο ιερός Ναός των Ταξιαρχών στο Μανχάταν. Έκει ο Πατήρ Δανιήλ δέχθηκε τον πρωτότυπο πελάτη του.

Βέβαια ή περίετοιχη ειναι μοναδική γιατί ο νεκρός δέν έχει ούτε όνομα ούτε έχει μέσα στη φοιχτα του τον «όβολόν των πορθεμιών». Μα έτσι ειναι ή «Μπίζνες» Κέρδη και ζημιές. Γόνιμες και άγονες στιγμές. Το έκκλησιασμα, φτωχότερο από τον νεκρό. Ο μόνιμος βοηθός του ιε-ρέως ψάλλει και κανδηλαράγει. Ένας δυό ακόμη χασομέρηδες όμογενείς.

Και ή Θεία άκολουθία προχωρεί με γοηγοράδα κι' αυτή. «Άρμιοι εν δδω 'Αλληλούια αι Χείρες σου έποίησαν με και έπλασαν με. Έπληνθην ως πρόβατα άπολόλος...» και... «Δεύτε τελευταίον άσπαμόν». 'Υστερα ο Παπα-Δανιήλ έβγαλε το πετραχίλι του και στάθηκε μπρός στο νεκρό.

Μιλώντας προς στον άνηχο άκροατή του, του παρουσίασε πρώτα το οικοδόμημά του. 'Υστερα του άράδαισε της Θεόρετες πρά-ξεις του την φιλανθρωπία του και της θυσίας του στην ύπόθεση του Θείου λόγου. Τώρα το έκκλησιασμα ήταν μεγαλύτερο. Στους χασομέρη-δες είχαν προστεθεί άλλοι δυό, όκμοι δέ και δυό γοηούλες, άπόδημες. Ποιος έφέρει από ποιά γωνία τις φτωχί-ες μας πατρίδας ξεριζώματα. Και-ρός για λίγη οεκλάμα, δά σκέφθηκε ο άγιος Πατήρ.

Στην 'Αμερικη δέ ζούμε; Γίνεται τίποτα χωρίς το παντοδύναμο λίπασμα αυτό; Έμπρός λοιπόν. Ο Βίκτωρ Ούγκω έζητα σελίδες διαθέ-τει για να έκθέσει και να παρουσιάσει, ένα προς ένα, τα Θεία χαρίσματα του 'Επισκόπου Μυριήλ.

Ο παπα-Δανιήλ δυό κι' ακόμη ώρες άγωνίζεται να ένημερώσει το έκκλησιασμα και το νεκρό στα δικά του πανάγια έφόδια και στής δικές του περγαμνές:

«Οχι! Δέν ειναι δοϋλος του Μαμωνά. Δέν τον κυριέψει το χρήμα ούτε τον άσπαόλησε ποτέ το χρήμα. Ο ιερός Ναός των Ταξιαρχών, εινε το χάνι όπου πεινασμένοι, διψασμένοι, κρωμένοι και τσακισμένοι

Από τα έγκαίνα της νέας Δημαρχίας της νήσου 'Αστυπάλαιας των Δωδεκανήσου

από της κακοτοπιές της ζωής θα εύρισκουν την Θεία άντίληψη και εύδο-κία. 'Η πόρτες του ορθάνοιχτες νύχτα και μέρα, εινε στην ύπηρεσία της Θείας Προνοίας για τους δυστυχισμένους, όπου θα βρίσκουν την εύλογία των 'Αγιων Ταξιαρχών κάτω από τη σκιά του Παναγιού Τάρου του όποιου ο 'Άγιος Ναός άποτελεί κλιμάκιο.

Στο ήσυχαστήριόν σου που πορεύεσαι τώρα σ' άγνωστε ξένη... Έδώ διεκόπη ο άγιος έφημέριος. Μιά από της γοηούλες είχε πλη-σιάσει, κατέβασε χαμηλά στο πρόσωπο τη μούρη της πλερέζα και σάν μαυρομαντηλώσα χαροκαμένη ύψωσε μια στριγγιλιά διαπεραστική φωνή, σε Μανιάτικο μοιρολόι.

«Όσο 'χει ο ξένος την ύγεια

ξένη ξενάκη μου

«Όλοι τον άγαπάνε

ξένη ξενάκη μου... Οδοούχ

—Μά τι ν' αυτά κυρά μου; Κάνει έξαλλος ο Παπα-Δανιήλ. Ποϋ βρισκόμαστε; Ση Μάνη; Δέν συνήθισες ακόμα σε τοϋτο το «Κώντρο»; Φύγε από κει! Δέν μοιρολογούν εδώ νεκρούς. Άν μάς άκούσουν οι νο-κοκυραίοι της πολυκατοικίας θα μάς διώξουν από δω πέρα!!!

Η γοηούλα έβγαλε από την τσέπη της δυό ματσάκια μενεξέδες. Και μιλώντας πάλι στον νεκρό:

—Νά! Το ένα για τόν άντρα μου το Μιχάλη και το άλλο για τόν Δημήτρηκα τόν κουνιάδο μου. Και να τους παραστήσης ότι, έτσι κι' εγώ σάν και σένα θα κηδευθώ, ξενούλα κι' ερημιούλα, μακριά από το σπιτάκι μου κι' από τα πατρογονικά μου... Οδοούχ.

Κείνη την ώρα μια φασαρία άκούσθηκε στην πόρτα. Τρεις-τέσσαρες ναυτικοί έφθασαν λαχανιασμένοι.

—Έδώ φέραν το μαστρο-Σωτήρη; ρώτησε ο πρῶτος.

—Ποιόν μαστρο-Σωτήρη; άπαντά ο 'Εφημέριος. Έδώ κηδέψαμε έναν άγνωστο πατριώτη μας που τον έκοιχαν τα «κάρρα» στο 'Αβενιου.

—Έ καίψανε μαστρο Σωτήρη, τι σου έμελλε, κάνει κείνος και προ-χωρεί κατά το φέρετρο. Οι άλλοι ξεκατελλώθηκαν και άκολουθήσαν.

Άνασπάσθηκαν με εύλάβεια και διακρομένη το σταιρό κι' ένα μικρό «κόνιομα» που ήταν πάνω στο φέρετρο. 'Υστερα άρχισαν της συ-ζητήσεως.

«Οχι δέν μπορούσε να πεταχτεί έτσι ο μαστρο-Σωτήρης. Έπρεπε να είδοποιήσουν άμέσως το Γραφείο που δούλευε πριν και τον γνώριζαν, να «λάβη γνώσιν» και το 'Ελληνικό Λιμεναρχείο, να βρεθούν και τα πράγματά του.

—Δές να είχε τίποτε χρήματα; Ρωτάει ένας από τους ναυτικούς, εκείνον που γνώριζε καλύτερα το Μάστορα.

—Μπορεί να μην είχε; Άδει αυτός. Έξόν που δούλευε όλον το πόλε-μο, το τελευταίο του μπάγκο ήταν κοντά δυό χρόνια. Στή τελευταία ξεπλη-ρωμή που πληρωθήκαμε μαζί, πήρε κοντά εξακόσια τάλλαρα. Και ξέρεις τι νοικοκύρης ήταν. Δεκάρα στο βρόντο δέν πέταγε.

Ο παπα-Δανιήλ έκκλητικός άκουγε την ανέλπιστη άποκάλυψη. Το λαρόγγι του άναδευόταν με κάτι που ήθελε να πη. Μα δέν μπορούσε να το βάλη σε συνέχεια κι' οσα, να τώρα πριν δυό λεπτά άράδαισε.

Τά μάτια του είχαν πάρει μια έκφρασι άγωνίας, και, βλέποντας τους ναυτικούς να βιάζονται να φύγουν, διέπραξε τό... μοιραϊόν.

—Κι' έμένα βρε παιδιά ποιος θα με πληρώσει;

ΑΘ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ 'ΑΔΡΙΑ,,

(9ον) ΤΟΥ ΠΩΤΑΡΧΟΥ κ. Κ. ΑΡΑΠΗ
ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ

Είχε ήδη ξημερώσει όταν στις 06.15 παραλλάσσοντας την νησίδα 'Άγιος Γεώργιος διακρίναμε κοντά στο Καστελλόριζο δυό μεγάλα άντιτορπιλλικά που τα άναγνωρίσαμε ότι ήταν το «Jervis» και «Penn», μαζί με δυό Μ. Λ.

Η άνακούφισις και ή χαρά που μάς έδωσε ή εμφάνισις των δυό αυτών ισχυρών άντιτορπιλικών ήταν μεγάλη και καταλάβαμε άμέσως ότι το πειό έπικίνδυνο μέρος του ταξιδιού είχε περάσει. Το «Jervis» του όποιου επέ-βαινε ο διοικητής του 14ου στολίσκου άντιτορπιλικών, μάς έσήμανε να συνε-χίσωμεν τόν πλουν μέχρι Κακάδας και συγχρόνως έταξε όλα τα σκάφη σε προπέτασμα γύρω μας.

Ο κυβερνήτης του Jervis και διοικητής του 14ου στολίσκου, παλαιός φίλος του κυβερνήτη μας, του έστειλε το έξης σήμα. «Καλημέρα. Θυμάσαι πως στο Φρή Τάουν σου έλεγα πως θα έλθω στην Μεσόγειο; Νάμα!»

Είς τας 09.10 φθάσαμε εντός του όρμου όπου τα άλλα πλοία άγκυρο-δόλησαν και έμεις παραβάλαμε και δεθήκαμε στο «Jervis». Μαζί με τα άν-τιτορπιλλικά είχαν έλθω και ένα μεγάλο ρυμουλκό το «Brigand».

Η πρώτη κίνησις μετά την παραλαβήν μας ήταν να μάς περάσουν τόν σωλήνα πετρελαίου και να μάς δώσουν 64 τόννους πετρελαίου. Έπίσης ο μηχανικός του προσφέρθηκε να μάς δανείσει και την φορητήν ήλεκτραντλίαν των 70 τόννων του πλοίου αλλά δέν άπεδέχθη την εύνην του προσφορά γιατί ή άντλία αυτή ήτο το σπουδαιότερο μέσον εξαντλήσεως που διαθέτον τα άντιτορπιλλικά εν ώρα άνάγκης και δέν θα ήθελα να τώ την στερήσω.

Είς τας 14.10 ενώ οι περισσότεροι άναπαύομαστε για να συγκεντρώ-σουμε δυνάμεις για την τρίτη νύχτα, πέρασε επάνω από το πλοίο σε χαμηλό ύψος ένα γερμανικό άναγνωριστικό. Τώρα πλέον δέν υπήρχε καμμία άμφι-βολία ότι ο άχθρος άνακάλυψε τη διαφυγή μας καθώς και το μέρος όπου εδριοκίμεθα.

Διαρωτόμεθα μόνον σε πόση ώρα θα εμφανισθούν τα άεροπλάνα που άσφαλέστατα θα στείλουν να μάς κτυήσουν. Θα άργούσαν τουλάχιστο ώστε να έχη νυχτώσει εν τῷ μεταξύ;

Εξυμνήσας ο διοικητής του 14ου στολίσκου (D 14) άπεδέχθη το σχέδιον του κυβερνήτη μας το όποτον ήτο να φύγωμεν ήμέρα, πράγμα που δέν θα έπεριμεναν οι Γερμανοί και έπίσης να πλεύσωμε κατ' εύθειαν στην Κύπρο και όχι να παραπλεύσωμε τις άκτές όπως λογικός θα έσκέπτοντο οι Γερμανοί ότι θα έκάναμε ότι όποιοι δέν θα ήμπορούσαν να φαντασθούν ότι με τα χάλια που είχε το πλοίο θα έφινοκινούντομε πλουν σε άνοικτη θάλασσα και ιδίως τόν Δεκέμβριο. Σκέψη άπλη ή αλλά και άποφασιστική ή όποια άπεδείχθη ορ-θοτάτη από την συνέχισι του πλοῦ. Έτσι όταν τα άεροπλάνα θα έφθάναν, θα είχαμε άπομακρυνθί από το σημείο όπου μάς έπεσώμεναν και. εάν εν τῷ μεταξύ είχε σκεπτεσάσει, πιθανόν να μη μάς άνακάλυπταν. Άποφα-σίζετα: να μάς ρυμουλκήση το «Brigand» και πράγματι άποπλεύσαμε ρυμουλ-κούμενοι από την πρῆμην αλλά παρ' όλον ότι έχουμε κρατήσει την δεξιάν μηχανήν και στρέψουμε την άριστεράν με 180 στροφάς άνάποδα με το πη-δάλο έλο δεξιά, ή πρῆμην μας έκπτεπει τόσο πολύ ώστε ή ρυμουλκήσις γίνεται παραπλεύρως και ή προχώρησις ειναι σχετικῶς μικρά. Προσπαθήσαμε γεμίζοντας με θάλασσα τις δυό πωρωαίς πετρελαιοδεξαμενές να άνασκη-ύσωμε λίγο την πρῆμην για να ύποδομήσωμε την ρυμουλκήσι αλλά το άπο-τέλεσμα ήταν το ίδιο.

Το δράδυ ο ύρανός ήταν αίθριος και το φεγγάρι έφεγγε άκριστά όταν κατά τας 8 μ. π. σε άπόστασι λίγων μιλίων πρῆμα μας άναφαν πολλά φωτιστικά. Υποθέσαμε ότι τα άεροπλάνα άφού θα έφαγαν στο σημείο όπου μάς είχαν άρχικώς έπιστημέναι θα προσπαθούσαν πάλι να μάς έντροπίσουν και πάλι στο πέλαγος. Τῷ συναισθημα ότι σε λίγο θα μάς έπείθοντο δέν ήταν καθόλου ευχάριστο τώρα μάλιστα που είμαστε δεμένοι με άλλο πλοίο και άνικαν να κάμουμε ολονδήποτε έλιγμό. Παραδόξως όμως τα άεροπλάνα δέν έκαμαν προσπαθεία να μάς έρουν προς το πέλαγος αλλά έφαγαν στής άκτής και όταν δέν ήμπούσαν να μάς έρουν διότι έμεις πειά είχαμε μεσο-πέλαγα, συνεκέντρωσαν την έπίθεσί τους στο Καστελλόριζο. Έτσι το σχέ-διο του κυβερνήτη μας άπεδείχθη σωτήριο.

Παρακολουθούσαμε με συγκίνησι άφ' ενός το άγριο σφουροκίνημα του μικρού νησιού και άφ' έτέρου τη σιγανή πορεία του φεγγαριού προς την δύσι του, ή όποια θα μάς έξηφάλιζε από τόν κίνδυνον προσβολής.

Τη στιγμή που το φεγγάρι μ' ένα τελευταίο λαμπύρισμα χανόταν στην ήσυχη έπιφάνεια της θάλασσας, έλο το πλήρωμα του «Αδρια» είχε άπάνω του γυρισμένα τα μάτια του και πολλοί το προσεφώνησαν και τῷ ευχέθη-σαν καληνύχτα. Την ίδια στιγμή έπαψε και ή τελευταία βόμβα στο Καστελλόριζο.

Άμα έξημέρωσε ή έπομένη ήμέρα, επάνω από τη μοίρα μας ήλθαν δυό καταδιωκτικά Σπιτφάιερ τα όποια μάς έκάλυπταν από άέρος ενώ ένα Μπο-φάιτερ πρῶτα μας έκαμε άνθυποδρυακή έρευνα.

Επειδή ή ρυμουλκήσις εξακολουθούσε να ειναι το ίδιο κακή ο D 14 δέχθηκε τη πρότασί μας να άπολλαγούμε από το «Brigand» και να συνεχί-σωμε μόνον μας. Άμα λύσαμε το ρυμουλκιο, άναστρέψαμε κατ' με πρῶτον 170 στροφές συνεχώς έλευθερίοι πάλι και πολύ ταχύτερα τόν πλουν μας υπό τας έπιδοκμασίας του D 14 ο όποιος σχεδόν κάθε 20 λεπτά μάς έσή-μανε την ταχύτητα που κάναμε και που έμεις δέν είχαμε πλέον τα όργανα να εκτιμήσωμε άκριβώς.

Στις 19.30 της 4ης Δεκεμβρίου μπήκαμε στον όρμο της Δεμησου και παραβάλαμε σε ένα πετρελαιοφόρον. Παραβάλαμε 108 τόννους πετρελαίου και μείναμε εκεί μέχρι της 04.00 της 5ης Δεκεμβρίου όποτε άποπλεύσαμε. Ειναι πλέον ή τελευταία διαδρομή. Προορισμός 'Αλεξάνδρεια και πλους συνε-χης ήμέρα και νύχτα. Το «Brigand» πηγαίνει μπροστά για να μάς δέχνη την πορεία έπειδή δέν είχαμε πυξίδες και τα δυό άντιτορπιλλικά σχηματίζουν προπέτασμα πρῶτα. Τα ΜΛ και ή «ΜGB» έφυγαν άνεξαρτήτως.

Πλεύομε πρῶτον με 170 στροφάς και έλαφρό κυματισμό αλλά άργότερα ο καιρός δυναμώνει και άναγκάζομαστε να έλαττώσωμε στις 160 και μετά στις 144 στροφές.

Είς τας 7 το πρωί της 5ης Δεκεμβρίου μάς έφθάναν τα άντιτορπιλλικά «Exmoor» και «Aldenam» τύπου Hunt τα όποια άντικατέστησαν τα «Jervis» και «Penn».

Προτού άποχωρήσουν τα «Jervis» και «Penn», ο D 14 μάς έκαναν το έπόμενο σήμα:

Προς 'Αδρια

Από D 14

Καλό ταξίδι || Όλοι θαναμάζομεν την ύπεροχον προσπάθειάν σας να φυγαδεύσετε το πλοίον σας || 'Ελπίζω να σάς ιδω εις την 'Αλεξάνδρειαν. Ω. Π. 050629/12

Και το «Penn» έπίσης:

Προς 'Αδρια

Από Penn

Καλή τύχη || Μία χαρά εξαπατήσατε τους Ούνους. Ω. Π. 050631/12

Με το δυνάμωμα του καιρού το πλοίο άρχίζει πάλι να ύποφέρει όπως την πρώτη νύχτα. Τῷ κῆμα περνά από το κάτω μέρος του καταστραμμένου διαφράγματος Νο 37 και κυπα άτόφοιο στη φρακτῇ του καρρέ και το κύριο κατάστρωμα, ενώ από τα ύψηλότερα σημεία άρχίζουν πάλι διαρροές. Άλλά αύριο πλέον φθάνουμε στη βάση μας όπου θα βρούμε άσφαλεια και ήσυχια και γι' αυτό δέν πρόκειται ν' αφήσωμε το καρρέ να χαθῇ στα τελευταία. Όποιος τελειώνη τη δάρδεα του στις μηχανές ή τη γέφυρα προσέρχεται έθελοντικῶς να περάση τη λίγη ώρα που του μένει να άναπαυ-θῇ, βοηθώντας αὐτοὺς που άγωνίζονται να κρατήσουν το σκάφος στεγανό. Και αν έπίσης κανείς είναι όποιοδήποτε του πληρώματος να πάλι να άναπαυ-θῇ τίποτε δέν θα κατόρθωνε.

Έτσι πέρασε και ή τελευταία βραδυά και έξημέρωσε λαμπρή και ένδοξη ή 6η Δεκεμβρίου, ήμέρα του 'Αγίου Νικολάου του προστάτου του ναυτικού μας. Όσο πλησιάζαμε στην άφρικανική άκτή ή θάλασσα άρχισε να ήσυχάζη και έκανε μια λακκάδα περίφημη. Έν περιτροπῇ έλοι πήγαμε και πλοηθήκαμε και δόλαμε ότι καλλίτερη στολή είχαμε κατορθώσει να διασώσωμε.

Στο πρωῶτο κατάρτι σχεδόν άπογυμνωμένο πλέον από τις κρααίς των ραντάρ και τα ξάρτια σηκώσαμε τη μεγάλη μας μεταξωτή γαλανόλευκη. Σχεδόν άμέσως τα δυό άντιτορπιλλικά που μάς συνόδευαν, σήκωσαν κι' αυτά την έλληνική σημαία.

Αδύσημα στροφές εις 150 και στις 12.40 μπήκαμε στον γριππιζόμενο δαυλο της 'Αλεξανδρείας. 'Η πόλις άρχισε να διακρίνεται πλέον καθαρά. 'Υψώσαμε και δυό μαθρες σφαίρες, το σήμα του άκυβερνήτου πλοίου, για να μάς προσέχουν τα άλλα πλοία.

Οι λίγοι άνδρες που περισσευαν από τις δάρδεις παρατάχθηκαν στο κατάστρωμα. Με τα κιάλια παρακολουθούμε την κάθε λεπτομέρεια του λιμανιού. Φύγαμε μόνο σαραντά μερες πριν και όμως μάς φαίνονται σάν χρόνος.

Είχαμε κάποια περιέργεια να δοῦμε τί έντύπωσι θα έκανε ή εμφάνισις του κορμιού του «Αδρια» εις τούς πολεμιστάς μας. Περιμέναμε ίσως και κάποια ύποδοχή με μερικά συγχαρητήρια σήματα. Δέν φαντασθήκαμε όμως ποτέ ότι θα ζούσαμε την άποδοτική ύποδοχή που μάς χάρισαν που ήταν συγχρόνως μια άποθέωσις του 'Ελληνικού Ναυτικού και της Σημαίας μας από τούς συμμάχους μας. Τά λίγα έκείνα λεπτά της διαδρομῆς μας μέσα στο λιμάνι της 'Αλεξανδρείας μέχρις ότου φθάσωμε στο ντόκ όπου θέσαμε μάς έκαναν να έσχαώμεμε όλα όσα είχαμε ύποφέρει και να αίσθανόμαστε όλοι ότι είχαμε το κουράγιο να έλαρικήσωμε πάλι μια άλλη τέτοια περι-πέτεια την ίδια μάλιστα ήμέρα.

Όταν πλησιάζαμε προς το λιμάνι παρατήρησαμε ένα έλληνικό ναρκα-λειυτικό να έρχεται προς την διεύθυνσί μας. Μόλις πλησίασε είδαμε ότι στη γέφυρά του ήταν ο 'Ελλην 'Αρχηγός του Στόλου με όλο το έπιτελείο του και ο διοικητής των άντιτορπιλικών. Είχε το πλήρωμα του παρατεταγμένο και μόλις έφθασε στο έγκράσιό μας, μ' ένα παράγγελμα του διοικητού άντι-τορπιλικών μάς έδωσαν τρεις γερές ζητωκραυγές. Μετά διέγραψε ένα κύκλο πρῆμα μας και μάς άκολουθήσε προς το λιμάνι ενώ συγχρόνως μάς μετέ-διδε πολλά σήματα μεταξύ των όποιων και τα έπόμενα του Α.Σ. και Α.Α.

Προς 'Αδρια

Από Α.Σ.

Έκφοράς την άκρα μου ενδιαφέρκαμε διά διάσσωσι πλοίου ήτις όφεί-λεται εις έπιδοχήθειαν παρὰ του κυβερνήτου ναυτικῆς ικανότητα, ψυχραιμian και τάς προσπαθείας πάντων των έπιβατηρίων || Έύχομαι όπως δινηθή να έπισκευασθῇ και συνεχίση λαμπράν του δροσῆ.

Προς 'Αδρια

Από Α.Α.

Σας χαιρετώ και σάς άσπάζομαι διά την διάσωσιν του παραβίου σας || Τῷ Ναυτικῷ και ή 'Ελλάς όλοήμερον ειναι εύτυχῆς και ύπερήφανη || Ο 'Άγιος Νικόλαος πάντα να σάς φυλάη.

Προς 'Αδρια

Από Α.Σ.

Σας 14.08 περνάμε τα προστατευτικά φράγματα του λιμένος άκολου-θούμενοι από το «Brigand» και τα άντιτορπιλλικά «Exmoor» και «Aldena-pan» και το έλληνικό ΝΑ. Την στιγμή εκείνη ο σηματοφορικός σταθμός του Ναυαρχείου μάς μεταβιβάζει το κάτωτι σήμα:

Προς 'Αδρια

Από Α.Σ. 'Ανατ. Μεσογείου

Πολύ εύτυχῆς που σάς ξαναβλέπω || Η άποφασιστικότης να σώσετε το πλοίον σας παρακολουθήθη μετά θαυμασμού και σάς συγχαίρω διά το λαμπρόν κατόρθωμα || Ω. Π. 061317/12

Και άμέσως κατόπιν το κάτωτι σήμα:

ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΣΗΜΑ

Προς 'Ελληνα Α.Σ.

Από Α.Σ. Μ. Ανατολῆς

Θά ήθελα να σάς είπω πόσον ευχαριστήμενος είμαι μανθάνων ότι ο «Αδριας» έφθασεν άσφαλῆς εις τόν λιμένα || Δυστυχῶς διότι δέν ήδυνήθη να παρασῶ αυτοπροσώπως εις την ύποδοχήν κατὰ τόν κατάπλου του. Παρακο-λούθησα μετά θαυμασμού τόν άποφασιστικόν τρόπον με τόν όποτον ο Κυβε-ρ

Κ. Σ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ & Κ. Γ. ΓΙΑΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΔΗ ΣΠΟΡ

Αθλητισμός ~ Ποδόσφαιρον ~ Τένις ~ Κολύμβησις ~ Εκδρομαί ~ Ορειβασία
~ κ. λ. π. ~

Καταστήματα: Ούϊντων Τσώρτσιλ 51δ = Έλ. Βενιζέλου & Ίπποκράτους 5α = Τηλέφ. 21.863

νήτης κατέστησε τὸ βλαβὲν πλοῖον τὸν ἐτοιμον πρὸς πλοῦν καὶ τὸ ἐπανεφερε
 τόσα μίλλια καὶ μὴ τόσας δυσχερείας. Ἐλπίζω διὰ οἱ γενναῖοι Ἀξιοματικοὶ καὶ
 αἱ ἀνδρὲς τὸν δὲ εὖρον συντόμως ἅλα πλοῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἂν συνεχίσουν
 τὸν ἀγῶνα καὶ οὐ αὐτοὶ οὐ Ἐ. Ἀβρίας θὰ ἐκπομασθῇ ὅπως ἀναλάβῃ καὶ πάλιν
 μίαν ἡμέραν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Β. Ναυτικόν. Ο. Π. 061244412

Παρατηρούμε ότι όλα τα συμμαχικά πολεμικά πού είναι στο λιμάνι έχουν ύψωμένη στο κατάρτι τους την Έλληνική σημαία λόγω της έορτης του Αγίου Νικολάου.

Στήν είσοδο του λιμανιού μας προϋπαντεί μια βενζινακάτος με τον υπανάρχο διοικητή του Ναυσταθμού Άλεξάνδρη. Του κυπιοίμ άκινγη-
σαι και αυτός μάς χαιρετά κουνώντας το καπέλό του στον άέρα και μάς
άκολουθεί με τή βενζινακάτο. Άγιο πίο κάτω συναντούμε μία ατμνάκατο με
τον ύπορχο τών Ναυτικών κ. Σ. Βενζέλον και τον γενικό εύθυνττή του Υ.Ν.
που ήλθαν να μάς προϋπαντήσουν και μάς άκολουθεί και αυτή.

Με την τριμηνη αυτή συνοδεία και με μερικές ακόμη δεσφινικάτους και θάρους γσιάτες από πληρώματα τών ελληνικών πολεμικών, ο «Αδριας» τυτηγμένους θειάει άλλα καμαρωτός και υπερήφανος προχωρεί άργα άργά πρός το έσωτερικό του λιμένος.

Μπροστά στην είσοδο λίγο δεξιά μας βρίσκεται ένα αγγλικό καταβρο-
μικό. Βλέπουμε όλο το πλήρωμα του συναβροισμένου στη πρόθυμη του και
νομίζουμε ότι πρόκειται για συνθήκη υπηρεσιακής κλήσης στο πληρωμάτος του.
Αλλά μόλις γνωρίζουμε, ένα παράγγελμα ακούστηκε και διά μέσα χίλια σχε-
δόν καπέλα σηκώθηκαν στον αέρα κι' από χίλια στόματα δόνησαν τον αέρα
ένα δυνατό «Θοράδα» που επανεληθήρη τρεις φορές. Άριστεια μας πλησιάζ-
ουμε σ' ένα πολωνικό αντιτορπιλικό. Ζητωκραυγάζουν κι' αυτοί με τον
δικό του τρόπο. Το λιμάνι είναι γεμάτο πολεμικά κάθε εθνικότητας. Άγγλι-
κά, Γαλλικά, Πολωνικά, Όλλανδικά, Έλληνικά. Ή ζητωκραυγές διαδέχονται
ή μία την άλλη. Τα ελληνικά ναρκαλιευτικά από την προβλήτα όπου είναι
δεμένα σφριζούν με τις σειρήνες των το γράμμα «Ν» και το πασι ελληνικό
«Έρχεται», «Έρχεται...» Όλα σχεδόν τα πλοία έχουν γυρισμένους άπαντα μας
τους προβάλλει σημανίσσες και μες καλούν για να μας δώσουν σήμα. Οι ση-
ματωροί δεν ξυρνούν σε ποινόν να πρωτοσπαντήσουν. Αδύτη τη στιγμή τα
μάτια όλων μας είναι δγρρά από συγκίνηση. Κανείς δεν μπόρεσε να κρατηθή.
Ο κυβερνήτης αλυσάνει κι' αυτός τα μάτια του να θολώνουν και ακούγε-
ται να λέγη «Δεν βλέπω καλά μπροστά μου θά το σπάσω το καράβι».

—Μή σᾶς νομίζει κύριε κυβερνήτα, ἀπαντὰ ὁ ἀνὸς(ος) Μουρίκης, εἶναι ποῦ εἶναι σπασμένο πρὸ πολλοῦ.
Ἐν τῷ μεταξύ περνᾶν ἀπὸ τὸ πλοιοῦ τοῦ πλοιαρχοῦ διοικητοῦ τῶν ἀντιτορπιλικῶν πρὸ συγχρόνως μὲ τὶς ζητωκραυγὰς μᾶς μεταδίδει καὶ τὸ καλύτερόν σῆμα :

Πρὸς Ἀδριαν Ἀπὸ Captain F.
Θερμότατα συγκατηήτρια ἐπὶ τῇ ἀσφαλεῖ σας ἐπαπόδῳ ἥ Ἐνα θανά-
σιον ἔργον ναυτικότητος τὸ ὁποῖον ὅλοι μας θανατῶμεν ἥ Ω. Π. 061451/12

Ἔως προχωροῦμε πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ λιμανιοῦ τόσο περισσότερα γίνονται τὰ πλοία καὶ τόσο περισσότερες κι' ἡ ζήτησιν καυρῶν. Στὶς προβλή-
τες καὶ στοὺς μώλους όπου ἀπαιτᾶ πλοία φόρτωνα καὶ ἐξαφόρτωνα, ἔχει
σταθισμένη καθὲς ἐργασία καὶ οἱ ἐργάται μαζιμένοι στὶς ἀφρες παρακολου-
θοῦν τὸ θέαμα καὶ γὰρ κοινὸν μὴ θάλασσα ἀπὸ μαντήλια καὶ καπέλλα.

Σὰ λῆγον συναντοῦμε μερικὰ διὰ μαρ ἀντιτορπιλλικά. Πρῶτος εἰς ὅθμι-
στοκλῆς» μὲς σημειάνει:

Καλῶς ἤλθατε || Τιμὴ καὶ δόξα εἰς ὑμᾶς καὶ δι' ἡμᾶς πὺν πολεμουῦμε
μαζύ σας ||

Μετὰ παίρνουμε τὸ σῆμα τοῦ Μιαοῦλη :

«Μὲ συγκίνησι καὶ ἐπερηφάνεια οὗς ξαναβλέπομεν πάλιν κοντά μας ||
 Ὁ τελευτῶντα δροῦσι σὰς προσθεῖναι μίαν χρυσὴν σελίδα τοῦ Ναυτικοῦ μας καὶ
 θάβοντες ἀπὸ οὗς περήθαινα μπορεῖ νὰ λέγῃ οὗι ἀνήκει στὸν «Ἀδρία» || Καλῶς
 ἤλθαντε ἀδελφία καὶ γρήγορα καλὴ Πατρίδα

Ἐν τῇ μεταφῇ πληθαίνουμε στή προβλήτα τοῦ Β.Ε.Ο. ὅπου μᾶς διέτα-
ξαν νὰ παραβάλουμε. Ὅλο τὸ προσωπικὸ τῶν γραφείων καὶ τῶν ἀποθηκῶν
ἔχει παραταχθῆναι στὸς ἐξώστες τοῦ κυρίου. Ζητωκρανιάζουμε ἀκατάπαντα,
μαζὺ μὲ τὸ πλῆρωμα τοῦ πλωτοῦ συνεργείου (Resource) ποὺ βρίσκεται στήν
πλευρὰ τοῦ μόλου, ἐν ὃ ὁ «Ἀδρίας» στρέφει ἐπὶ τόπου γὰ νὰ παραβάλῃ
τὴν ἄριστην πλευρά. Καὶ τὴν στιγμήν ποὺ πέφτουμε περὶ δὶπλα παυνοὺ τὰ
«Οὐρά» καὶ ἀρχίζουμε νὰ χειροκροτοῦν φωνάζοντας «Bravo the Greeks».
Ἐμοῖς· σὰν ἐπενδυμένα στὸ νικητὴ τὸ Μαζαρονοῦσιον δρόμου τῇ στιγμῇ ποὺ
κόβει τὸ νῆμα τοῦ τέρματος. Ἀλλήθως εἴχαμε πλέον στὸ τέλος τοῦ
δρόμου μας ποὺ ἦταν ἐκατόμισα μίλλια καὶ γεμάτος ἐμπόδια καὶ παγίδες.
Ἦταν πλέον πραγματικότης καὶ ὄχι σχῆμα στὸ νοῦ καὶ στὰ χαρτιά.

Δύο σήματα ακόμη που μάς έκοινοποιήθηκαν έδωσαν στον κυβερνήτη μας αντιπλοίαρχο Ι. Τούμπαν, την μεγαλύτερη δυνατή χαρά και ικανοποίησι που ήμπορεί νά αισθανθῇ ένας κυβερνήτης εις τόν πόλεμο.

Ἰδοὺ τὰ σήματα:

Πρὸς Βρ. Ναυαρχίον Ἀπὸ Α.Σ. Μ. Ἀνατολῆς
Νάυαρχον Ἀλεξάνδρ. Ἀρχιεπιστολέα
Κ/ους : Α. Σ. Μεσογείων

Ἡ ὁ ἀ' Ἀδρίας κατέπλευσεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν 13.30¹ σήμερον πλεύσας με-
τὰς ἰδίας του δυνάμεις ἀπὸ τὴν Κύπρον. Ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς ἐπιχειροῦντος ἐπι-
χειρήσεως ὀφείλεται μεγάλως εἰς τὴν ἰκανότητα καὶ ἀποφασιστικότην τοῦ
Κυβερνήτου του. Ω. Π. 0619101B112

Πρὸς Α. Σ. Μ. Ἀνατολῆς Ἀπὸ Βρετ. Ναυαρχείου
Παρακαλῶ διαβιβάσατε τὰ συγχαρητήρια τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ναυαρχείου
πρὸς τὸν Κυβερνήτην τοῦ Ἀντιστορπλικκοῦ Ἀδρίας χάρις εἰς τὴν τόλμην
(Τὸ Τέλος εἰς τὴν σελίδα 32)

ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΚΑ ΝΕΑ

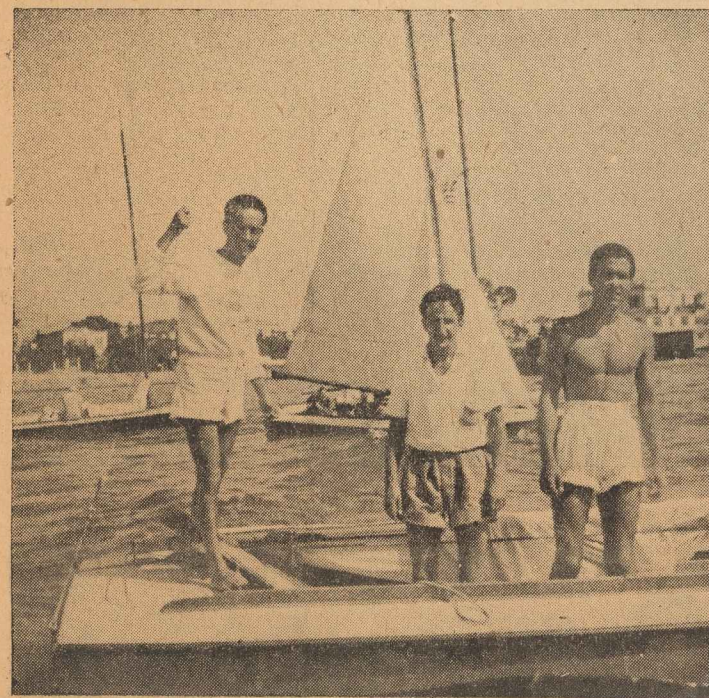
ΤΟ ΚΥΠΕΛΛΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ πρῶτὸ τῆς 7ης παρελθόντος εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Ἰστιο-
πλοίου Ὀμίον Θεσσαλονίκης, ἔγιναν οἱ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς
Θαλασσίας Ἐνωσεως προκηρυχθέντες διασυλλογικοὶ ἱστιο-
πλοιοὶ τοῦ ἁγώνος 1948, πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀφανοῦς Ναυτοῦ.

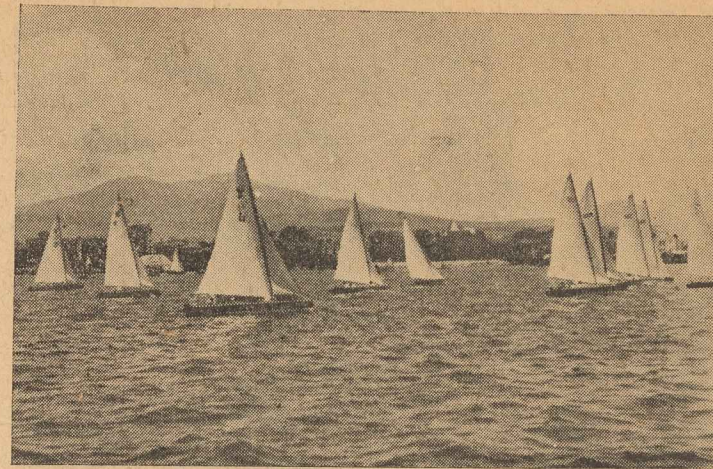
Β. Οἱ ἄνδρες ἐτελούν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Α. Ε. τοῦ Ὑπουργοῦ Β. Ἑλλάδος κ. Κοράζου παρεστάντα ἐπὶ αὐτοὺς αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ οἱ οἱ φιλαθλοὶ τῶν Ναυτικῶν Σωματείων. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀγώνων τὰ ἑγρία Ναυτικὰ Σωματεία τῆς πόλεως ἀπέστειλαν φέρον τιμῆς εἰς τὸν Α. Φαν ἡ Νά υ ἡ ριωντα σφεαφους εἰ δά φνης εἰς τὴν θάλασσαν καὶ μετὰ τὴν δοκμοσιάν τὼν ἀθλητῶν ἔγινεν ἡ ἐκκλήσις τῶν σκαφῶν.

Εἰς τοὺς ἀγῶνας συμμετείχεν ὁ Ἰστοπλοῦκός "Ομιλος Θεσσαλονίκης μὲ πέντε σκάφη τύπου Γλάρος καὶ ὁ "Ομιλος Φίλων Θαλάσσης μὲ ὀκτὼ σκάφη ὁμοίου τύπου.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς διαδρομῆς τὰ 13 σκάφη ἤλλαξαν

Ὁ κυβερνήτης τοῦ Γλάρου « Μίνυ Στάρ » κ. Η. Κοὺν καὶ τὸ πλήρωμα
κ. κ. Ραφαήλ καὶ Κεχαγιάς τὸ ὁποῖον ἤλθε πρῶτον στὺς ἀγῶνας
Βορείου Ἑλλάδος διὰ τὸ κύπελλον ἐλευθερίας τῆς Ε. Θ. Ε.

Μία φάσις τῶν ἀγώνων τῆς Θεσσαλονίκης διὰ τὸ κύπελλον τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλληνικῆς Θαλασσίας Ἑνώσεως

ἐπιανελημμένους τὴν σειρὰν τῶν, πρῶτα ποὺ ξεμάλασε ἀκόμη περισ-
σότερον τὸ ἐνδιαφέρον τῶν παρακολουθοῦντων τὸν ἀγῶνα ὁπαδῶν
τῶν δύο διαγωνιζομένων σωματείων. Τελικὰ κατέπλεσε πρῶτος εἰς
τὸ θέμα τὸ Μίνυ Στάρ τοῦ Ὀμίλου Θιολάσης μετὰ νυβερ-
γίην τὸν κ. Η. Κοὐν καὶ πλήρωμα τοῦς κ. κ. Ν. Ραφαήλ καὶ
Δ. Κεχαγιάν. Δεύτερον ἐστερματίσθη τὸ 17 τοῦ Ι. Ο. Θ. μετὰ νυβεργίην
τὸν κ. Κονιόρδου καὶ πλήρωμα τοῦς κ. κ. Κ. Καρῶν καὶ
Χατζηπαρασκευᾶν. Τὰς ὑπολοίπους 4 θέσεις κατέλαβαν τὰ σκάφη
τοῦ Ὀμίλου Φίλων Θιολάσης Χίμαρις, Νέφος, Θρίαμβος
καὶ Κέφι. Καὶ οὕτω ἀνεδείχθη πολυνηγία τῶν ἀγόνων δ' Ὀμίλους
Φίλων Θιολάσης δ' ὁποῖος ἔλαβε καὶ τὸ ἀθλοπαιγνίδιον κύπελλον τῆς
Ἑλληνικῆς Θιολάσεως Ἐνώσεως.

Αἱ σημειωθεῖσαι ἐπιδόσεις τῶν 3 πρώτων σφαῶν εἶναι αἱ ἑξῆς:

Μίλκ Στάρ 2 ὥρας 28 λ. 30 δ., «17» 2 ὥρας 30 λ. 10 δ.,
«Χίμαϊρα» 2 ὥρας 30 λ. 30 δ. Ἄσυν αὖ σημειωθῇ ὥσως διὰ τὴν
νίκην τοῦ πρώτου σφαῖρας ἀμφισβητεῖται ὑπὸ τοῦ κ. Κονιόδω (κυ-
βερνήτου τοῦ «17») δὲ ὅπως ἐπὶ βάλεν ἑνστάσις ἀκυρότητος μετὰ τὴν δι-
κασιολογητικὴν δὲ δὲ Μίλκ Στάρ» παρέκαμψεν ἀντικανονικῶς
τὸν δεύτερον σημαντικῶτα τοῦ τραγῶντος, κατὰ τὴν δευτέραν διαδρομὴν
τούτου.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἰστιοδρομίας λατινίων εἶχον ὡς ἐξῆς (1ον) «Βα σ τ ι κ η» με κυβερνήτην τὸν κ. Δ. Χαλαμπαλίδην, (2ον) «Δε λ ο ν ι ν ο» με κυβερνήτην τὸν κ. Σ'. Τσιμενέζου, (3ον) «Ἀ λ ι κ η» με κυβερνήτην τὸν κ. Ἀν. Δεσπότην, (4ον) «Ναυ τ α κ ι» με κυβερνήτην τὸν κ. Γ. Ζαφειρόπουλον. Ἀπασα αἱ ἀνωτέρω λέμβοι ἦσαν τοῦ Ἰστιοπλοικοῦ Οὐμίλου Θεσσαλονίκης.

Μετά τὸ πέρασ τῶν ἀγώνων ὁ Ναυτικὸς Διοικητὴς κ. Χατζόπουλος ἀπέναιμε τὰ ἑπαύλα τῆς Ε.Θ.Ε. εἰς τοὺς νικητάς.

Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ Ὀμιλος Φίλων Θαλάσσης εἰς τὰ τρία
χρόνια τῆς ιστορίας του κατόρθωσε νὰ ἀποσπάσῃ δύο φορὰς τὸ νύ-
πτελλον τῆς Ἑλληνικῆς Θεολογίας. Ἐνῶσεως, πέρυσιν δὲ
κατέλαβε τὴν πρώτην θέσιν εἰς τοὺς Πανελληνίους Ἰστοριοποιοὺς
ἀγῶνας Ρόδου.

I. Г. П.

ΤΑ ΣΑΛΑΜΙΝΙΑ ΚΑΙ ΑΙ ΝΑΥΤΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗΣ
ΕΙΣ ΑΙΓΙΝΑΝ

Ἡ παλαιὰ καὶ ἐπίμονος προσπάθεια τῆς Ἑλληνικῆς Θαλασσίας Ἐνόσῃς, ἣ ὅποια ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ 1932 διὰ τῆς ὁργανώσεως ναυτικῶν ἐνόσῃν εἰς τὰς παρακρινούς πόλεις με πῶτην ἐκδήλωσιν τὴν Ἐναυτικὴν ἑβδομάδα εἰς Φαλήρα, Πειραιᾶ, Κέρκυραν, Ζάκυνθον, Θεσσαλονικίην, Βόλον καὶ ἄλλαχοῦ, καὶ αἱ ὁποιαὶ συνεχίσθησαν μέχρι τοῦ 1939 ἀνεκόπθησαν ἀπὸ τὸν πόλεμον, εἶρε μεταπολεμικῶς τὸν συνεχιζομένης τῆς εἰς τὸ καλὸν τουριστικὸν σωματεῖον Περηγητικῆς Δέσφης, ποὺ με τὸ γνωστὸν ὁργανωτικὸν του πνεύμα μᾶς ἐχάρισεν ἐφέτος τὰς ἐορτάς τῆς Αἰγίνης. Αἱ ἐορταί, δὲν δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶν ὡς ναυτικοὶ ἀγῶνες ἀξιοματικῆς ἀποδόσεως, ἀλλὰ μίᾳ «φέστα» ἱκανῇ νὰ συγκινήσῃ τὰς ἁδαστείας περὶ τὰ ναυτικά σπῶρ, λαϊκάς μᾶζας, νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν φύσεω νοθηδῶν, περὶ αὐτὰ, ἵνα ἀναδείξῃ καὶ νὰ καταδείξῃ εἰς πολλοὺς ποὺ πικρῶνουν τὰς τάξεις τῶν ἐκδρομικῶν σωματείων διὰ σπῶρ δὲν εἶναι μόνον τὸ ζάλομα ἐνὸς σκακιδίου καὶ τὸ σκαρφάλωμα εἰς ἀπροσίτους κορυφὰς καὶ μέρη προσφερόμενα διὰ κατσίκια, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνατάγμα μετὸν ἑλληνικὸν αἰγαλὸν καὶ τὸ ἀρρίζον κύμα τοῦ γαλανοῦ στοιγίου.

Ἡ περιηγητικὴ λέσχη μετ' ἐλθὼν ἀκριβέστερα αὐτὴν ὁργανώσασκεν διὰ
θεσμι καὶ μετ' ἐπὶ πλείους τῶν μελῶν τῆς ἐπέτειος διὰ παιδαγωγίαν τὸ πρό-
γρον καὶ τῆς ἐσομένης καὶ ναὶ ἐμφανιστὴν ἕνα ὥραϊον σύνολον τὸ ὁποῖον
ἀσφαλῶς διὰ μείναι ἀληθόμενον εἰς ὅσους παρεῖσθησαν.

Ἡ Ἑλληνική Θαλάσσια Ἐνωση, ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐνισχύσῃ τὴν προ-
σπάθειαν τῆς Περιγητικῆς, παρεκάλεσε τὸν Ἰστιοπλόκον Ὀμήλον Πει-
ραιῶς ὅπως ὁριοθετῇ διὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν μετὰ τὸν γόνον τῆς Σαλαμί-
νος Ἰστιοδρομικὸς ἀγὼν εἰς μνήμην τοῦ Ἀφαντοῦ Ναυτοῦ, γίνῃ μετὰ τῇρα
τῆς Ἀβγαν, ἵνα ἐναυχθῇ ὁμῶς ἡ καλὴ προσπάθεια τῆς περιγητικῆς.
Ὁ Ι.Ο.Π. ἀπεδέχθη λίαν εὐχαρίστος τοῦτο κατανοῶν τὴν σημασίαν
τῆς ναυτικῆς προπαγάνδας. Ὡστὶ αἱ ἐφορταὶ τῆς Αἰγίνης οὐσιαστικῶς
ἤχισσαν ἀπὸ τοῦ ἀπογεύματος τῆς προσηγουμένης ἡμέρας 17ης Ἰουλίου

Ο Κυβερνήτης και το πλήρωμα του σκάφους «Αργώ» το οποίο ήταν πρώτος εις τον άγωνα ιστιοδρομίας «Σαλαμίνας» διά το χιπέλλον Ε Θ Θ. εις μνήμην του «Αναγνώστου Ναυτου. Είς το μόνον μέτ' λευκά ο Κυβερνήτης κ. Γ. Νικολαΐου, δεξιὰ τούτου ο ιδιοκτήτης και επιβατών του σκάφους ως πλήρωμα κ. Κυρ. Κουδοπάνης και αριστερά τα δύο άλλα μέλη του πληρώματος κ. κ. Β. Δερμυτοπόουλος και Δ. Μάϊσιος.

27

26

Ναυτική Ἑλλάς

Ναυτική Ἑλλάς

Κυρβός α.ε.

ΑΘΗΝΑΪΔΟΣ 4

ΤΗΛ. 21-504

- ΜΑΛΛΙΝΑ-ΚΟΥΒΕΡΤΕΣ
- ΛΕΥΚΑ ΕΙΔΗ ΠΡΟΙΚΟΣ
- ΜΕΤΑΞΩΤΑ
- ΖΕΡΣΕΪ
- ΚΑΛΤΣΕΣ

Εικόνες από τὰ «Σαλαμίνα» καὶ τὴν Ναυτικὴν ἐορτὴν τῆς Αἰγίνης.
 1. Ἀνὰ ἀριστερά: Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κ. Σακελλαρίου, ὁρί-
 πων ἐκ μέρους τῆς ἀθλομενῆς εἰς τὸν ὕδρον οὐδὸν νεότητος, τὸν δάφνι-
 νον στέφανον τῆς ΕΘΕ εἰς μνήμην τοῦ Ἀφανοῦς Ναύτου Στέφανου ἐρι-
 φθησαν ἐπίσης ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Κιζάνη
 καὶ τοῦ Δήμου Αἰγίνης. Δεξιά, ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω: Ὁ ὑπουρ-
 γὸς τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Θ. Κιζάνης ἐνὸς ἀπονέμει τὸ κύπελλον
 τῆς ΕΘΕ καὶ τὸ κύπελλον Κ. Ζαλοκώστα εἰς τοὺς νικητὰς τῆς ἰσιο-
 δρομίας μετὰ βάρκας λατινίδικας καὶ τῆς κολυμβήσεως. 2) Μία εἰκὼν τοῦ
 πλήθους πρὸς τὴν παραλία τῶν ἀγώνων ἀπὸ τοὺς λιμενοβραχίονας τῆς
 Αἰγίνης. 3) Αἰγινιώπουλα πρὸς τὴν ἀγώνισμα. 4) Οἱ νικηταὶ τοῦ ἀγωνίσματος τῆς πάλης

διὰ τοῦ γραφικοῦ ἀσπλίου ἐκ Φαλήρου διὰ 14 σκαφῶν τύπου Ε.Θ.Ε. Α' καὶ Β' κατηγορίας.

ΤΑ ΣΑΛΑΜΙΝΙΑ

Ὁ ἀγὼν οὗτος διεξήχθη ἐν ἀρχῇ μετὰ Δυτικὸν ἰσχυρὸν ἄνεμον (πουνέντε) καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων ὥρῶν τῆς ἐναρξέως τοῦ ἐσημείωσαν ἐνδιαφε-
 ροῦσας φάσεις. Τὰ σκάφη, ἀναλόγως τῆς ἐκτιμήσεως τῶν συνθηκῶν πλοῦ
 ὑπὸ τῶν κυβερνητῶν τῶν καὶ τῆς ἱκανότητος πλεύσεως εἰς τὴν ἐγγυτά-
 την τῶν σκαφῶν, διεχωρίσθησαν ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα εἰς τέσσαρας ομάδας.
 Δύο ἐξ αὐτῶν, «Ἀργὼ» καὶ «Ἀφρὸς», προπλέοντα, «ἐψήλωσαν»
 πρὸς τὴν Σαλαμίνα μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ διετρεῖτο ὁ Δυτικὸς ἄνεμος καὶ
 βοηθηθέντα ἐκείθεν ὑπὸ τούτου καὶ Β.Δ. (Μαϊστρου) ὅστις ἐν συνεχείᾳ
 ἐπέπνευσε εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην ἐξ ἰσίου ἰσχυρὸς, ἐτερμάτισαν εἰς Αἶγιναν,
 μετὰ τὸν πρῶτον τὴν «Ἀργὼ». Ἡ δευτέρα οὖν ἀπὸ τὰ σκάφη «Ροζαλίντ»
 «Φαίη», «Δανάη» καὶ «Σαρωνίς» διατηρήσαντα μέσην ὁδὸν μετὰ ἐπιφύ-
 λαξιν εἰς ἐκμεταλλευθῶσιν καὶ τυχόν Νότιον ἄνεμον (μποκαδοῦρα) ἐπα-
 σαν εἰς Λεοῦσας ὅπου ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν παρέμειναν ἐν ἀκίνησιν λόγῳ
 τοῦ ὅτι εὐρῆσθαι εἰς τὸ μεταίχιμον τῶν δύο ἀγωνιζομένων πρὸς ἐπιβρά-
 τισιν καιρῶν, Δυτικοῦ καὶ Νοτίου.

Ἡ τρίτη οὖν ἀπὸ τὰ σκάφη «Ἄννα - Ρίκα», «Μικράκι», «Κά-
 τια», «Κουρσάρος», «Τυφὼν» καὶ «Σμουὴν» εὐρῆσθαι πρὸς τὴν διεύθυ-
 νουν τοῦ Τούρλου ὅπου καὶ ἐχωρίσθησαν ἀκολουθήσαντα τὰ μὲν τρία
 πρῶτα τὰς Β. ἀκτὰς τῆς Αἰγίνης, μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ εὕρουν εὐνοϊκὸν
 ἀπὸ ἑνὸς ἀνέμου, τὰ δὲ ἄλλα τὰς Ἀνατολικὰς ἀκτὰς ἐν τῇ ἐλπίδι ὅτι
 θὰ φθάσουν ἀπὸ Νότου εἰς Αἶγιναν βοηθούμενα καθ' ὅλην τὴν νύκτα
 ἀπὸ τὸν Νότιον ἄνεμον. Ἡ ἐκτίμησις τῶν ὑπῆρξεν ἀτυχὴς διότι καὶ ἡ
 ἀπόστασις ἦτο μεγαλυτέρα καὶ οἱ καιροὶ οὐκ εὐνοϊκοὶ ὥστε τοὺς ἀνέμενον
 εἰς τοῦτο παρεσῆρθη καὶ ὁ «Ἀδάμας», ὁ ὁποῖος ἐνὶ εὐρίσκειτο εἰς ἀρ-
 κετὰ καλὴν θέσιν μεταξὺ τῶν σκαφῶν τῆς δευτέρας ομάδος ἐγκατέλειπε
 τὴν θέσιν καὶ ἐτράπη πρὸς Νότον ἐν τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ τὴν νί-
 κην μετὰ τὸν ὕδρον... τοῦ κόσμου! Τὰ σκάφη αὐτὰ συνήντησαν ἅπαντα
 καὶ ἀφ' οὗ «καράντισαν» ἐπὶ ὥρας ὀκτώσιν τῆς Αἰγίνης, εὐρῆσθαι τὸ με-
 σονύκτιον πέραν τῆς Πέρδικας μετὰ ἐναντίον σφοδρότατον ἄνεμον ὁ ὁποῖος
 τὰ ἐταλαιπώρησεν ἐπ' ἀρκετόν.

Γενικῶς λόγῳ τῶν πνεόντων ἀνέμων ὁ ἀγὼν ἦτο λίαν κουραστικὸς
 διὰ τὰ πληρώματα τὰ ὁποῖα διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἐπέδειξαν τὰ ναυτικά
 τῶν προσόντα. Τὰ σκάφη ἐτερμάτισαν ὅλα ἐντὸς 12 ὥρου μετὰ τὴν ἐξῆς σειράν:

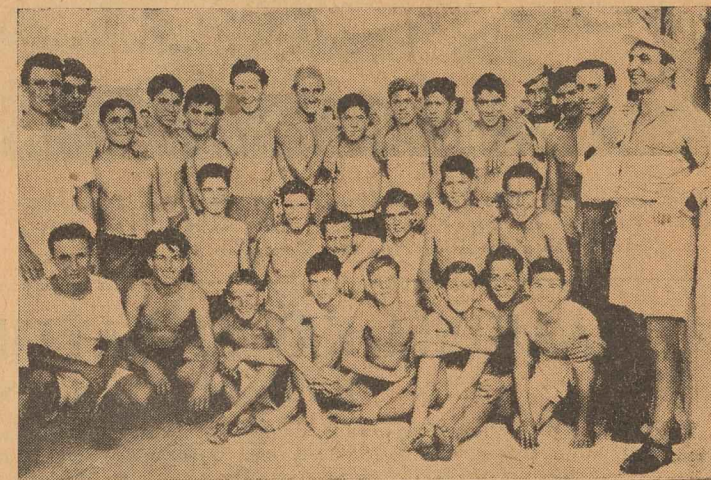
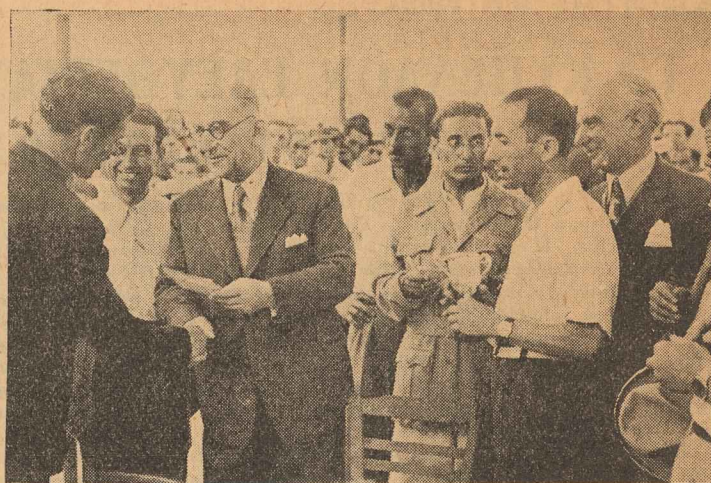
Κατηγορία Α'. (σκάφη μήκους μ. 5,50 - 7,50).

1ον «Μικράκι» τοῦ ΙΟΠ μετὰ κυβερνήτην τὸν κ. Μ. Οἰκονόμου καὶ
 πλήρωμα τοὺς Σ. Νικολέτον καὶ Σ. Τσίχλην εἰς 9,03' ὥρας.
 2ον «Δανάη» τοῦ ΙΟΠ μετὰ κυβερνήτην τὸν κ. Ρ. Χρήστου καὶ πλῆ-
 ρωμα τοὺς Γ. Παγκάκη, Π. Βιδάλην καὶ Σ. Τζανετόπουλον εἰς 10,32' ὥρας.
 3ον «Τυφὼν» τοῦ ΙΟΠ μετὰ κυβερνήτην τὸν κ. Π. Λεοῦσιν εἰς 10,35' ὥρας
 4ον «Κουρσάρος» τοῦ ΙΟΠ μετὰ κυβερνήτην τὸν κ. Π. Γολέμην 11,20'
 5ον «Ἀδάμας» τοῦ ΙΟΠ μετὰ κυβερνήτην τὸν κ. Ν. Σούρσον εἰς 11,45'
 6ον «Κάτια» τοῦ ΙΟΠ μετὰ κυβερνήτην τὸν κ. Μπάουρη εἰς 13,30'
 καὶ 7ον «Σμουὴν» τοῦ ΙΟΠ μετὰ κυβερνήτην τὸν κ. Α. Λαγκαδᾶν εἰς 17,21'.

Κατηγορία Β'. (σκάφη μήκους μ. 7,51 - 8,50')

1ον «Ἀργὼ» τοῦ ΙΟΠ μετὰ κυβερνήτην τὸν κ. Γ. Νικολέτον καὶ πλῆ-
 ρωμα τοὺς Κ. Κορδοπάτην, Β. Λεμεσόπουλον καὶ Δ. Μάκωην εἰς 5,21'
 2ον «Ἀφρὸς» τοῦ ΝΟΠΦ μετὰ κυβερνήτην τὸν κ. Σ. Πετρόπουλον
 καὶ πλήρωμα τοὺς Γ. Παπακωνσταντίνου, Β. Μαυρουδῆν καὶ Φ. Γεωργου-
 λάκην εἰς 5,51' ὥρας
 3ον «Ροζαλίντ» τοῦ ΙΟΠ μετὰ κυβερνήτην τὴν κ. Γ. Σταματίου εἰς 6,56'
 4ον «Ἄννα» τοῦ Α.Ο. «Σαρωνικός» Αἰγίνης μετὰ κυβερνήτην τὸν κ. Ν.
 Μεταξῆν εἰς 7,30' ὥρας.

5ον «Ἄννα - Ρίκα» τῆς Β. Ἀεροπορίας μετὰ κυβερνήτην τὸν ἀντισμῆ-
 ναρχον κ. Χ. Ποταμιάνον εἰς 8,55' ὥρας. (Συνέχεια εἰς σελ. 32)

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΣΕ ΕΞΕΝΑ ΛΙΜΑΝΙΑ...

Τὰ Ἑλληνο-Φρανσαὶ τοῦ μεσιέ-Κοσμάς!...

**Ψάχνοντας στὴν παραλία
τῆς Μαρσείας γιὰ ἓνα
«κέντρ-χορευτικὸ»!**

ΤΟΥ ΜΠΑΜΠΗ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ

ΜΟΝΑΧΑ ἔναν δυσχερῆς εἴχαμε στὸ φορτηγὸ μας. Τὸν
 Κοσμά! Οὐτε πού τὸν συνεκίνησαν οἱ Ἀντίλλες, οὔτε ἡ Γουα-
 τεμάλα, μήτε τὰ κορίτσια τῆς Κόστα-Ρίκας! Ὁ Κοσμάς εἶχε
 πέσει σὲ μιὰ βαθειὰ μελαγχολία. Στὴν ἀρχὴ νομίσαμε πὼς νοσταλγοῦσε
 τὴν πατρίδα, μιὰ κι' ἦτανε τὸ πρῶτο τοῦ ταξίδι. Μετὰ ὅμως, ἀπὸ κατὰ
 μισόλογα, μαθεύτηκε τὸ μεράκι του...

Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ πόρτα τοῦ Ἀτλαντικοῦ, πού μιλεῖται ἡ ἀγγλικὴ
 γλῶσσα, ὁ Κοσμάς δὲν μπόρεσε νὰ κἀν τὸ κομμάτι του, γιατί, λέει,
 γνώριζε μονάχα γαλλικά. Καὶ τί γαλλικά; Φαρσί, νὰ δουλεύῃ ἡ γλῶσσα
 του ροδάνι! Πουλί ἀπιαστό!

Ὁ Σταμάτης μάλιστα, πού εἶπε πὼς τὸν εἶχε ἀκούσει, ὑπερθε-
 μάτιζε πὼς ἔκανε σφάλμα νὰ γίνῃ ναυτικός, ἀντὶ νὰ πάῃ διερχομένης
 στὸν... ΟΗΕ!

Παρ' ὅλ' αὐτὰ ἡ εὐκαιρία δόθηκε στὸν Κοσμά, γιατί κάποτε ἀπο-
 χαιρετοῦσαμε τὰ λιμάνια τῆς Ἀμερικῆς μετὰ τεύθυνον τὴ Γαλλία.

Ἐκεῖ νὰ δῆς τότε χαρὲς ὁ Κοσμάς.

— Νὰ δῆς, μάς εἶπε, πὼς θὰ τὰ περάσουμε φίνα. Ἰδία Γάλλος
 θὰ κουμαντάρω τις παρῆες καὶ τις διασκεδάσεις, καὶ τις κοπέλλες θὰ
 τις κόβω ἐκατοστηριές.

Κι' ὅλο τὸ πλήρωμα ἀπὸ δίπλα τὸν εἶχε, μετὰ γαληφιὰ καὶ μετὰ ταξί-
 ματα, γιὰ ν' ἀποκτήσῃ τὴν εὐνοία του καὶ ν' ἀποτελέσῃ μέλος τῆς πα-
 ρέας του. Δὲν εἶναι παῖζε - γέλασε αὐτό! Ποιὸς στραβὸς δὲν θέλει τὸ
 φῶς του;

Καὶ τὸ ταξίδι συνεχίζοταν μέσα σὲ μιὰ χαρούμενη προσμονή.
 Ἀς φθάσουμε στὴ Γαλλία καὶ τότε βλέπουν τὴ ἀξίει ὁ Κοσμάς!

★

Καὶ πραγματικὰ τὸ ταξίδι τέλειωσε. Περάσαμε τὸ Γιβραλτὶ καὶ
 φουρνάγαμε στὴ Μαρσείλα, στὸ πολυθόρυβο λιμάνι, ἐνῶ ἔξω μᾶς περι-
 μένε ἡ «μυτινιαμπέσα» καὶ τὸ «τοινζανό» μαζί μετὰ τις προκλητικὲς
 Μαρσεγιέζες.

Ὅλο χαρὰ ὁ Κοσμάς. Ντύθηκε, κοστούμαρίστηκε καὶ μπῆκε
 μπροστὰ πανευτυχὴς, νὰ ὀδηγήσῃ τὸ πλήρωμα στὴ... μακαρίνητα.
 Ὅλο γέλιο καὶ τσαλίκια ἦταν τὸ τσοῦρκο, ποῦχε δεθῇ στὸ ἄρμα τοῦ
 Κοσμά.

— Ἐχουμε φῖνο ὀδηγὸ καὶ κουβεντιαστή, λέγανε. Ὅλα δικά μας
 εἶναι!

Κι' ἐδῶ βέβαια ἔκλεισε ἡ αὐλαία γιὰ τὴν πρώτη πράξι τῆς καμω-
 δίας. Ἐγὼ, ποῦχα τάξι ἀπὸ καιρὸ ν' ἀνέβω στὴν Παναγία τῆς Γκάρντ,
 ψηλὰ στὸ λόφο, βγήκα τ' ἀπογεματικὴ, καὶ τὸ βράδυ πᾶ κατέβηκα στὴν
 παραλία νὰ καθῶμαι σ' ἓνα καφενὲ νὰ πάρω ἕνα «περὸν» καὶ νὰ παίξω
 μιὰ παρτίδα πελόττας μετὰ κανένα φωνακλὰ Μαρσεγιέζο.

Καμμιὰ φορὰ κίησα νὰ φύγω, ὅποτε εἶδα ἀπὸ μιὰ γωνιά νὰ ἐξ-
 προβάλλῃ τὸ τσοῦρκο. Μπροστὰ σὰν παντιέρα ὁ Κοσμάς, χαρούμενος,
 γελαστός, νὰ μιλεῖ καὶ καὶ κουνάει τὰ χέρια του ἴδιος Γάλλος.

— Πῶς ἀπὸ δῶ βρὲ παιδιὰ; τοὺς ρώτησα.
 — Ψάχνουμε νὰ βροῦμε κανένα κέντρο! μοῦ ἀπήντησαν ἐν χορῷ.
 — Καλὰ καὶ δὲν βρήκατε ἀπὸ τ' ἀπόγεμα;
 — Βρήκαμε... Ἀλλὰ δὲν ἦταν αὐτὰ πού γυρεύαμε.
 — Καὶ σὰν τί κέντρο γυρεύατε καὶ δὲν τὸ βρήκατε;
 — Νά, ἓνα κέντρο, νὰ πίνουνε, νὰ τρῶνε καὶ νὰ τραγουδᾶνε. Ἀλλὰ,
 πού θὰ πάει, θὰ τὸ βροῦμε!

Ἀρχισα νὰ ψυλλιάζομαι. Κι' ὅπως ἐπιμένανε νὰ μετὰ πάρουν μαζί
 τους, δέχτηκα.

Μπροστὰ ὁ Κοσμάς, πίσω τὸ τσοῦρκο κι' ἀπὸ πίσω ἐγὼ. Φτάνουμε
 μπροστὰ σὲ μιὰ μυτινιαμπέσα, πού ἡ ταμπέλλα τῆς φαρμακείας πλατεῖα.
 Ὁ Κοσμάς σταματᾷ κάποιον, πού ἔβγαίνει καὶ τοῦ μιλεῖ.

Τότε τὸν ἀκούσα νὰ μιλεῖ τὰ φαρσί γαλλικά του. Τί φαρσί;
 Πραγματικὸ πυραυλοκίνητο! Τί γνώσεις, τί προφορὰ, τί τελειότης! Μο-
 νάχα, πού τὰ γαλλικά του εἶχανε μιὰ περιεργὴ ἰδιοσυμπίση. Εἶχανε κατὰ
 πού χάνανε τὴν αὐθεντικότητά τους!

— Σετ ἔν «κέντρ» πούρ «τραβιζιόν» ντὲ λὰ μπύρ; ρωτᾷ ὁ Κο-
 σμάς!

Ὁ Γάλλος δὲν κατάλαβε. Ἐννόησε ὅμως πὼς εἶχε νὰ κἀν μετὰ
 ξένους καὶ προσάθησε νὰ συνεννοηθῇ.

— Ἐστ' ἴλ γιὰ ντὲ λα «κοπέλ» κὲλ «χορέψ» ἀβέκ τοῦ; ρωτᾷ πάλι
 ὁ Κοσμάς.

Ὁ Γάλλος δὲν καταλαβαίνει ὅμως.

— Βοῦ σαβὲ ἔν ὄτρ «τοποθεσί» πούρ «περάσ» ντὲ-ἔ-αὶρ «σπα-
 ζοκερασιόν»; ...

Μά, πάλι ὁ Μαρσεγιέζος ἀνοίξε διάπλατα τὰ χέρια του.

— Ζὲ νὲ σοῦ πᾶ ντιζὲρ, εἶπε μόνο κι' ἔφυγε.

Ἐνὸμίζα πὼς ὁ Κοσμάς θὰ βρισκόταν σ' ἀμνηχανία. Αὐτὸς ὅμως
 δὲν τᾶχσε! Γύρισε στὸ τσοῦρκο, ποῦχε κρεμαστὴ στὰ χεῖλια του καὶ
 τοὺς εἶπε:

— Ἀτυχία κι' ἐδῶ. Φαίνεται πὼς ἀνοίγουν τὰ κέντρα στὶς 10 ἡ ὥρα!
 Εἶδατε, πού εἶπε «ντιζ-αῖρ»;

Καὶ τὸ χαρούμενο πλῆθος προχώρησε. Προχώρησα κι' ἐγὼ. Τὸ
 ἐπόμενο θῦμα μᾶς ἦταν μιὰ κουνιστὴ Μαρσεγιέζα. Ὁ Κοσμάς ἀρχισε
 τις ρεβερέντες:

— Ματμαζέλ, ἔσκ κὲ βοῦ «θελέ» «περπατισουάρ» ἀβέκ νότρ
 «παρέ» κι' ἄλλε πούρ ἔν γκράν «διασκεδασιόν»;

Ἡ γυναῖκα σταμάτησε μετὰ ἀπορία.

— Κὲς κὲ βοῦ βουλέ; ρώτησε.

— Νοῦ «θελόνας» ἔν «ὁμόρφ κοπέλ» ἄλλε ντᾶν λὰ βότρ «κέντρ
 χορευτικ!» εἶπε μετὰ τὴ θαυμασία προφορὰ του.

Ἡ Μαρσεγιέζα μιὰ κύτταξε τὸν Κοσμά καὶ μιὰ τὸ τσοῦρκο, πού
 περιμένε τὴν ἀπάντησί της. Ὑστερα μουρμούρισε κατὰ μετὰ τὰ δόντια
 της κι' ἀπομακρύνθηκε.

Ὁ Κοσμάς γύρισε μετὰ ὕψος «ἐσγάτης συντριβῆς».

— Τί μοῦ κάνετε!.. εἶπε καὶ ξανάλεγε. Ξερετε τί μοῦτε ἡ γυναῖκα;
 — Τί; τί; ρωτᾷνε. Τί σοῦπε;

— Μοῦπε πὼς ἄν ἤμουνα μόνος μου.. θάρχονταν! Ἀλλὰ μετὰ τὸς
 ἄντρες πὼς νᾶρθη;

— Βέβαια πὼς νᾶρθη; εἶπε καὶ τὸ τσοῦρκο. Κι' ἐπειδὴ εἶχανε τὸ
 φρόβο μῆπως τοὺς παρατήρη, αὐτὸς ὁ μόνος γαλλομαθὴς, τοῦ πέσανε
 ἀπὸ δίπλα καὶ τὸν καλοπιάνανε!

Μονάχα ὁ Σταμάτης μ' ἔνα ἄλλον ἀποφασίσανε νὰ δράσουνε χωρι-
 στά, ἀφ' οὗ μᾶθανε ἀπ' ἔξω τὴ φράσι καὶ ἴδιως τὸ «κέντρ χορευτικ», πού
 τὸ ἐπαναλαμβάνανε γιὰ νὰ μὴν τὸ ξεχάσουνε.

Κι' ἡ παρέα πάλι προχώρησε. Ἐγὼ προφασίστηκα κάποια δουλειὰ
 στὸ φορτηγὸ κι' ἔφυγα γιὰ νὰ γελᾶσω μετὰ τὴν καρδιά μου!

Ἀλλὰ δυστυχὸς ἡ ἱστορία δὲν τέλειωσε κι' ἡ συνέχεια ἦταν ἓνας
 φοβερός καταπέλτης πάνω στὰ.. γαλλικά τοῦ Κοσμά!

Καθὼς ὁ Σταμάτης μαζί μετὰ ἄλλους στάθηκαν σ' ἓνα καφενεῖο
 νὰ ξεκουραστοῦν ἔτυχε νὰ γνωριστοῦν μετὰ ἓνα ρωμὸ, ἐγκαταστημένο στὴ
 Βιὲ-Πόρ, πού τοὺς πῆρε κοντά του νὰ πᾶνε νὰ διασκεδάσουν. Στὸ ἴδιο
 κέντρο φαίνεται ἀπὸ λάθος ἢ καὶ ἀπὸ σύμπτωση κατάφερε ὁ Κοσμάς νὰ
 φτάσῃ μετὰ τὸ ὑπόλοιπο τσοῦρκο!

Καὶ τὸ κακὸ ἔγινε στὴν παραγγελία. Τάλεγε ὁ Κοσμάς, χαμπάρι δὲν
 εἶπαρεν τὸν γκαρσόνι! Τὰ ξανάλεγε. Τίποτα!

Ψυλλιάστηκαν κανένα-δύο. Πέσαν οἱ ἄλλοι ὅμως καὶ τοὺς ἀπο-
 στόμωσαν.

— Βρὲ πᾶς καὶ δὲν εἶναι τὸ γκαρσόνι γάλλος καὶ δὲν καταλαβαίνει
 ἦρθε κι' ὁ μαῖτρο. Ἀλλὰ καὶ πάλι στάθηκε ἀδύνατο νὰ συνεννοη-
 θοῦν. Πού νὰ καταλάβῃ ὁ γκαρσόνις ὁ Μαρσεγιέζος πὼς ἔκεινα τὰ «ντὲ
 λα πὸν ντὲ κρὰς» θέλανε νὰ παῖνε στὴ γλῶσσα του πὼς θέλανε «κρὰσι
 νὰ πιοῦνε»;

Ὁσοι φώναζε τὸ ρωμὸ, πού ἦταν καθισμένος μετὰ τὸ Σταμάτη,
 νὰ τοὺς λύσῃ τὴ διαφορά.

Κι' ὁ ρωμὸς, κάποιος παλῆς Πειραιώτης, κατάλαβε τὴ μανούβρα
 καὶ δὲν τὸν τὴ συγχώρεσε.

— Βρὲ γαλλικά εἶναι τοῦτα, πού τσαμπουνᾶς ἡ κορακίστικα;
 Κι' οἱ φυλλιασμένοι θριαμβεύανε!

Τὸ τσοῦρκο δὲν μπόρεσε νὰ συγχωρήσῃ ποτὲ τὸν Κοσμά γιὰ τὸ
 κάζο, πού τοὺς ἔσκασε. Τὸν βάλανε καὶ πλήρωσε τὸ λογαριασμὸ καὶ στὸ
 δρόμο τὸν ταραξάνε στὸ καρπάζωμα!

— Ντᾶν λὲ «κέντρ χορευτικ»; τοῦ λέγανε, Ἔ; νὰ λοιπὸν μιὰ «φᾶπ
 ἀλὰ σβέρκ» νὰ σὲ μάθουμε!....

★

Παρ' ὅλ' αὐτὰ ὁ Κοσμάς δὲν παραδέχτηκε πὼς δὲν κατέχει τὰ γαλ-
 λικά, καὶ τώρα προσμένει νὰ πιάσουμε σὲ κανένα ἄλλο λιμάνι τῆς Γαλ-
 λίας, γιὰ ν' ἀποδείξῃ πὼς οἱ Μαρσεγιέζοι δὲν μιλᾶνε τὴν «καθ' ἑαυτοῦ»
 γαλλικὴ γλῶσσα, πού μιλεῖται σὸ... Παρίσι καὶ τὴ γνωρίζε φαρσί καὶ
 ὁ... ἴδιος!

ΜΠ. ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΣ

ΑΠΟΘΗΚΗ

Ἑσάνς, Ἀρωμάτων Κολώνια - Καλλυντικῶν

παντὸς εἶδους τῶν καλλιτέρων

== Εὐρωπαϊκῶν καὶ Ἑλληνικῶν Οἰκῶν ==

**Ἰδιαίτερος κλάδος Φαρμακευτι-
κῶν καὶ Χημικῶν προϊόντων**

**ΛΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΧΟΝΔΡΙΚΗ
ΠΩΛΗΣΙΣ ΔΙΑ ΕΠΑΡΧΙΑΣ**

ΝΙΚΟΣ Γ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

16, ΟΔΟΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ (ΠΑΤΗΣΙΩΝ) 16

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 29.264

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΝΑΣ ΜΑΓΚΑΣ
ΠΕΛΑΓΩΝΕΙ

ΤΟΥ Κ. ΣΠΥΡΟΥ ΔΑΓΛΑ

ΕΝ Εΐχανε περάσει πέντε μέρες πούχαμε γυρίσει απ' τὰ μεγάλα γυμνάσια μὲ τὸ «Β. Π. Σπέτσι» στὸν Ναύσταθμο πού μᾶς ἦθε ἓνα σῆμα ἀπ' τὴν Δ.Ρ.Υ.Ν. καὶ μᾶς ζητοῦσε δυὸ ναύτες καταστρωμάτων. Καὶ ἄγνωστο πῶς ὁ κληρὸς ἔπεσε σὲ μένα καὶ τὸν βαρύνοντα Βασιλάκο ὁ ὁποῖος δὲν τῷ μαθε ἦθε καὶ μοῦτε μὲ φωνὴ σφιγμένη ἀπὸ τὸ βάρος τῆς μαγκιάς.

— Ξέρεις τί θὰ πῇ Δ.Ρ.Υ.Ν.; Παράδεισος. Γιά νὰ πᾶν καὶ ἐκεῖ πρέπει νάχη μεγάλα μέσα.

— Μὴν πολυχαίρεσαι, φίλε μου, τοῦ ἀπάντησα, γιὰτι μιά φορά βάνουνε μέσα καὶ γιὰ νὰ σαλπάρουν ἀπὸ κεῖ.

Τὸ ἀπομυήμερο πήραμε τὰ φύλλα μας καὶ ἀφου χαίρεταισε πλοῖο καὶ πλήρωμα καὶ θάλασσα φύγαμε. Ὅταν φτάσαμε στὸ Μοναστηράκι ὁ Βασιλάκος ἀπ' τὴν χαρὰ τοῦ ἔβαλε τὰ ἔσοδα τῆς μισῆς ὁκάς σὲ μιά ταβέρνα ἐκεῖ στὴν πλατεία. Ἐπειτα βάλανε τοὺς θαλασσοδαρμένους σάκκους μας στὴν πλάτη καὶ σαλπάρουμε γιὰ τὸν «Παράδεισο» μὲ δὴγγό μας τοὺς ἔξ (τότε) πελώριους στυλούς.

Εἶχε γύρει ἀρχετὰ ὁ ἥλιος δταν φτάσαμε στὴν πόρτα τῆς Δ.Ρ.Υ.Ν. Μπήκαμε ἀμέσως μέσα καὶ χαίρετωντας τὴν Σημεία προσωρήσαμε στὸ ὀπλονομεῖο. Ἦσυχια βούλευε ὁλόγυρα. Καὶ μόνον ἓνα τοσεκούρι πού μ' αὐτὸ ἓνας κοντοῦταικος μὲ γαλάζιο καὶ ξεθωριασμένο πανταλόνι, κοντοκοκάμιος καὶ ξεσοκώφωτος πού ἔκοβε ἓνα ξύλο ἐκεῖ ἀπ' ἔξω, χαλοῦσε λίγο τὴν ἡσυχία ἐκεῖνη.

Τὴν ἴδια στιγμή ἡ φρουρὰ παροῦσισε ὅπλα κ' ἡ Σημεία ἀρχισε νὰ κατεβαίνει μπροστὰ στὴν προσοχή καὶ τὸν σεβασμὸ πού ἐξεδήλωσαν ἅπαντες οἱ παρευρισκόμενοι. Κι' ἀμέσως ἔπειτα ὁ σαλπικτής χτύπησε συσσίτιο. Τότε ὁ γραφέας τοῦ ὀπλονομείου μᾶς εἶπε.

— Ἀρῆστε τοὺς σάκκους ἐδῶ καὶ πηγαίνετε νὰ πάρετε τὰ πιάτα σας φαί.

— Ἐγώμην φάει, ἀπάντησε ὁ Βασιλάκος μὲ φωνὴν τρέμουλη ἀπὸ τὴν μαγκιά.

— Μὰ ἐτοῖ εἶνε ὁ κανονισμός, συνάδελφε, πρέπει νὰ πάρετε συσσίτιο κ' ἄς φάγατε, ξαναλέει ὁ γραφέας.

— Μὰ δὲν θέλουμε... Πῶς τὸ λένε, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Βασιλάκος τσαντισμένος λίγο.

— Πάρε τὸ πιάτο σου καὶ σῦρε νὰ φᾶς βρέ, λέει κάπως αὐστηρὰ ὁ ξυλοκόπος πετώντας τὸ τοσεκούρι χάμω.

Ὁ Βασιλάκος τότε τὸν κοίταξε λοζὰ καὶ τοῦ ἀπάντησε.

— Μὰ, βρέ ἀδερφέ, γούστο μας θὰ γίνετε.

— Μπρός, μπρός, ξαναλέει ὁ ξυλοκόπος, καὶ τὸν σκούντησε στὸ χέρι.

— Μὰ γιὰ βάστα τοῦ λέει τότε ζόρικα ὁ Βασιλάκος. Πρεβόλαρης εἶσαι σὺ ἐδῶ μέσα;

... Δὲν θυμᾶμαι ἂν ὁ Βασιλάκος πρόφτασε καὶ εἶπε τὸ... ρης γιὰτι τοῦρθε ἴσαμε δεκατέσσερα κατακέφαλα μαζωχτὰ ἀπ' τὸ κοντομάνικο καὶ γαλαζοπαντέλινο ξυλοκόπο πού εἶχανε ὁ ὀπλονόμος καὶ ὁχι περιβόλαρης πού κακῶς διατύπωνε ὁ Βασιλάκος.

Τί τὰ θέλετε, παιδιὰ μου. Ἐγώ, πρὶν τελειώσῃ ἡ βοήθ' ἐκείνη εἶχα—καὶ ἔξερε πόσο δύσκολο εἶναι—ἀνοίξει τὸ σάκκο μου, πάρει τὸ πιατοκοῦτάλο μου τὸν εἶχα κλείσει καὶ ἡμουνᾶ καὶ στὴν γραμμὴ ἔξω ἀπὸ τὰ μαγειρεία ποῦτανε κάμποσο μακρὺν ἀπ' τὸ ὀπλονομεῖο. Ἀστεῖα—οἱ; Στιγμὴ γιὰ χασομέρια ἦτανε κείνη; Ἀ, ὅλα κ' ὅλα. Πῆρα τὴν ρασολέα μου, μὲ συμπλήρωμα τὴν πλόρη μῆς ὀγγάας κ' ἔκτισα σ' ἓνα τραπέζι ἀρχίζοντας τὴν μάσση μὲ ὕψος σάν νὰ μὴν συνέβαινε τίποτα γύρω μου κ' ἄς ἔβλεπα τὸν ὀπλονόμο νὰ φέρνῃ τὸν Βασιλάκο μὲ μπιχτὲς πρὸς τὴν κουζίνα λέγοντας.

— Ἐδῶ δὲν εἶνε Στόλος. Τ' ἀκοῖς;

Χμ. Παίζουμε. Ὅπως βοήθηκε Βασιλάκο, κ' ὄχι ὅπως ἤξερες.

Ἀς εἶνε. Σὲ λίγο τέλειωσε τὸ κακὸ καὶ ὁ

Βασιλάκος ἤρθε καὶ κάθησε κοντὰ μου πετώντας τὸ πιάτο του σιγὰ πάνω στὸ πάγκο.

— Φᾶε, τοῦ λέω.

— Τί νὰ φᾶω μωρέ, μοῦ λέει, σηκώνοντας τὸ καπέλλο του ψηλά. Δὲν εἶδες κατὶ παλάμες ροζισμένες ἀπ' τὸ τοσεκούρι;

— Εὐὺ νὰ τὰ βλέπεις αὐτὰ τὰ πράματα πού πῆγες νὰ τὸν πῆς πρεβόλαρη.

— Μὰ τὰ νύχια μου μύρισα ἐγώ; μοῦ λέει. Ἀφου οὔτε καπέλλο, οὔτε γαλόνια εἶχε. Πῶς νὰ τὸν γνωρίσω.

— Φας τώρα καὶ νὰ προσέχης. Ἐδῶ δὲν εἶναι Στόλος.

Ἐσπινε τὸ κεφάλι του κ' ἔφαγε λίγο φυσώντας. Ἐπειτα πήραμε τοὺς σάκκους μας ἀπ' τὸ ὀπλονομεῖο καὶ πῆγαμε στὸν θάλαμο τοῦ ἔντου.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρῶτ' δὲν σηκωθήκαμε μὲ τὴν σάλπιγγα ἀλλὰ μὲ μὴ σανάδα πού κρατοῦσε ὁ ὀπλονόμος καὶ τὴν χτυποῦσε δῶ κ' ἐκεῖ σάν νὰ μὴ ἔβλεπε.

Ἐδῶ σὲ θέλω, σκέφτηκα, καὶ κοίταξα, νὰ δῶ τί κάνει ὁ Βασιλάκος. Μὰ πού Αὐτὸς μάτια μου εἶχε ντυθῇ κ' ὅλας.

— Μπρός, μπρός κορίττες, φώναζε ὁ ὀπλονόμος κ' ἔξακολουθοῦσε νὰ χτυπᾷ στὰ τυφλά.

Σ' ἓνα τέταρτο τῆς ὥρας ἀρχίσαμε τὴν δουλειά. Δουλεῖα σκληρή. Ὁ ὀπλονόμος ἔωπιώσ ἀπ' τὸν Βασιλάκο δὲν τὸν ἄφινε νὰ πάρῃ ἀνάσα.

— Θὰ πεθάνουμε ἐμεῖς ἐδῶ πέρα, μοῦ λέει σὲ μιά στιγμή πού τὸν συνήνησα μὲ μιά κάσα σαποῦνι στὴν πλάτη του.

— Ἐτοῖ σου φαίνεται, τοῦ μουρμούρισα ἐγώ γιὰτι πὺδ πέρα ἔρχονται ὁ ὀπλονόμος μὲ τὴν σανάδα. Ἐδῶ εἶναι Παράδεισος.

Ἦτανε ἀλήθεια ὅτι ὁ ὀπλονόμος περιποιοῦτανε ξεχωριστὰ δσοὺς πηγαίνανε ἐκεῖ ἀπ' τὸν Στόλο. Καὶ τοῦτο γιατί ἦτανε φανερό ὅτι αὐτοὶ βάνανε μέσα γιὰ νὰ πᾶνε ἐκεῖ.

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη πέρασε γεμάτη τρεμούλες. Τὴν ἄλλη πρῶτ' πρῶτ' μᾶς φώναζε ὁ ὀπλονόμος στὸ γραφεῖο του καὶ μᾶς εἶπε.

— Ἐσεῖς οἱ δύο σήμερα θὰ καθαρίσετε τὴν αἰθουσα τῶν ὑπεζωματικῶν. Σύνφωνοι; Ἐγώ πάω στὴν Ἀθήνα καὶ θὰ γυρίσω στίς ἔντεκα.

— Μάλιστα. Καὶ ἀμέσως ξεκινήσαμε ἐνῶ ἐκεῖνος ἀνοίξε τὴν πόρτα κ' ἔφυγε.

Σὲ εἰκοσι λεπτά τῆς ὥρας εἶχαμε τελειώσει τὴν δουλειά μας κ' ἔπειτα πῆγαμε πίσω ἀπ' τὸ Διοικητήριό καὶ τὸ στρώσαμε στὴν ξερὴ μὲ τὴν τράπουλα πού δὲν ἔλειπε ποτὲ ἀπὸ τὴν τοσπὴ τοῦ Βασιλάκου. Μὰ σὲ μιά στιγμή πού ὁ μάγκας μοῦ ἔλεγε: «Τί νὰ σοῦ ρίξω, τί νὰ σοῦ ρίξω δὲν ξέρω» ἀκούσαμε οὐρανόθεν.

— Ρίξ' τοῦ ἄσσο.

Γυρίσαμε τὰ κεφάλια μας, κ' εἶδαμε πάνω—θέ μας, ἓνα μέτρο τὸν ὀπλονόμο κατεβασμένον ἀπ' τὸ δεύτερο πάτωμα ἀπ' τὸν σολῆνα τοῦ νεροῦ.

— Ρίξ' τοῦ ἄσσο, βρέ! ξαναλέει.

Μὰ τί ἄσσο νὰ μοῦ ρίξῃ πού εἶχανε πέσει τὰ χαρτιά ἀπ' τὰ χεῖρια του καὶ τὸ χρώμα τοῦ προσώπου του ἔμοιαζε μὲ τὴν λίρα τὴν κίτρινη.

Ἐγώ ἐτοιμάστηκα νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ κόψω «ρόδα μωρμένα» τουλάχιστον νὰ γλυτώσω τὰ ἀστροπελέκια... δὲν πρόφτασα ὅμως γιὰτι ὁ ὀπλονόμος ξαπολύθηκε ἀπ' τὸν σολῆνα καὶ μισοκλείνοντας τὰ μάτια του μᾶς εἶπε:

— Γιὰτι βρὲ εἰσαίτε μαστραπάδες; Ἐμεῖς τὸν κινεῖταισε σάν χαχοί.

— Ἐλάτε μαζί μου, μᾶς λέει τότε ἄγρια.

Σηκωθήκαμε καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαμε μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι βέβαιοι ὅτι ἡ τιμωρία μας θὰ ἦτανε σκληρὴ ὅπως θὰ νομίζετε κ' ἔσεις τώρα. Ὅμως ὄχι. Κι' ἐμεῖς τότε κ' ἔσεις τώρα λαθένουμε γιὰτι ὁ ὀπλονόμος μᾶς πῆγε στὸ ὀπλονομεῖο καὶ μᾶς ἔδωσε εἰκοσιτετράωρο ἐξόδο.

Τὴν ἄλλη μέρα πού γυρίσαμε μᾶς περίμενε στὴν πόρτα.

— Σήμερα, μᾶς εἶπε, οἱ δύο σας θὰ καθαρίσετε τὴν κουζίνα. Τα κινεῖται δὲν θὰ τὰ πειράξετε γιὰτι εἶναι καθαρισμένα. Ἐντάξει;

— Ἐντάξει.

Ἀφου βάλανε τὰ ροῦχα τῆς ἀγχαρίας πῆγαμε στὸ ὀπλονομεῖο πάλι κ' ἀπὸ κεῖ στὰ ἴδια τὴν κουζίνα μουρμούριζοντας... Ἀρχίσαμε ἀμέσως τὴν δουλειά. Ἐγώ πέταγα νερὸ κ' ὁ Βασιλάκος ἐτριβε βλαστημώντας τὴν ὥρα καὶ τὴν στιγμή καὶ τὸ λεπτό πού πηγαίναμε ἐκεῖ. Πού

καὶ πού ἔρριχνε καὶ ἀπὸ καμμία βρισούλα... τοῦ ὀπλονόμου.

Τὶ ὅμως; Σὲ μιά στιγμή μᾶς φάνηκε ὅτι ἐγινε σεισμός, καταποντισμός, ἀνάστασι νεκρῶν, κατὶ σὰν χαλασμός καὶ τὸ καζάνι πού ἦτανε σκεπασμένο σὲ μιά γωνία κουνήθηκε καὶ πετάχτηκε κάποιος ἀπὸ μέσα. Ἐμεῖς τὸ βάλουμε στὰ πόδια παρᾶσενωντας ὅσες καραβάνες ἦτανε στοιβασμένες μπροστὰ μας ἐνῶ ὁ ἀναστηθεὶς ἐκ τοῦ λέρητος ἀρχισε νὰ μᾶς κυνηγᾷ. Καὶ τρέχαμε χωρὶς νὰ γυρίσουμε νὰ δοῦμε ποὺς μᾶς κυνηγοῦσε βέβαιον ὅμως ὅτι δὲν ἦτανε ὁ ὀπλονόμος γιὰτι ἐμεῖς τὸν ἀφήσαμε στὸ ὀπλονομεῖο δταν κινήσαμε γιὰ κεῖ. (Εἶχε τρέξει γύρω τὴν μάντρα καὶ κατέβηκε ἀπ' τὸ παράθυρο στὴν κουζίνα καὶ μπῆκε στὸ καζάνι).

Ὅπως ὅμως στρίβουμε τὴ γωνία τῆς κουζίνας νᾶσσο φάτομα ὁ ὑποδιοικητής.

— Γιὰτι τρέχετε; μᾶς λέει.

— Παίζουμε τὴν ἀμπάριζα, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ ὀπλονόμος πού στὸ ἀναμεταξὺ μᾶς ἔπιασε.

Ἐρριζα μιά λοξὴ ματιά στὸ Βασιλάκο καὶ τὸν εἶδα ἐτοιμὸν νὰ ἐκπαισθῇ χάμω. Ὁ ὑποδιοικητὴς εὐτυχῶς δὲν ζήτησε ἐξηγήσεις.

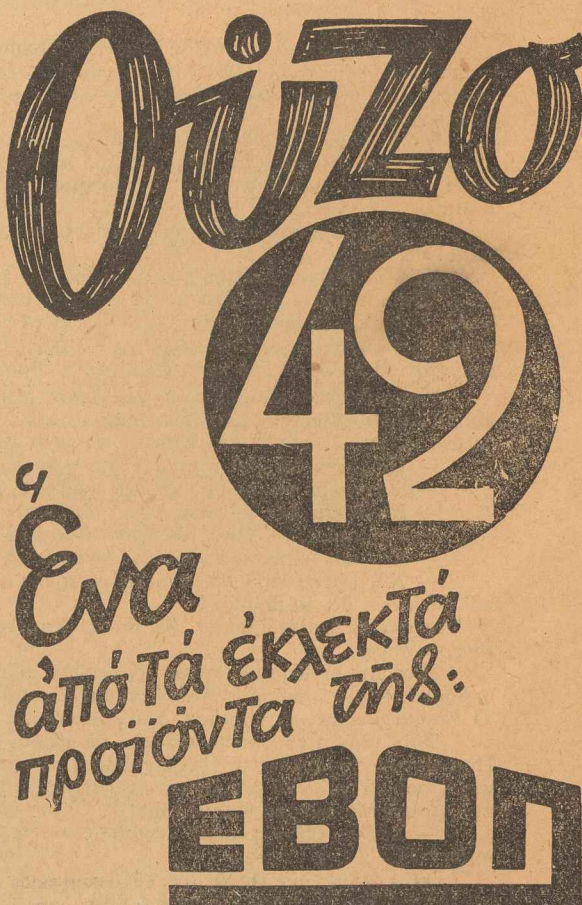
— Ἐλάτε ἐδῶ τώρα, μᾶς λέει τότε θυμωμένος ὁ ὀπλονόμος, καὶ μᾶς ἔπιασε ἀπὸ τὰ μπράτσα.

Χμ, ξέρω τί μπορεῖ νὰ νομίζετε τώρα. Ὅτι μᾶς πῆγε στὸ ὀπλονομεῖο καὶ μᾶς ἔδωσε ἄδεια. Ὅχι. Μᾶς ἔστειλε πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ προσπαθοῦντος νὰ φονεύσῃ τὸ «θηρίον». Μὰ δταν φτάσαμε στὸν τόπο τῆς πᾶλης δὲν βρήκαμε κανέναν ἐκεῖ πού νὰ προσπαθῇ νὰ τὸ φονεύσῃ. Γι' αὐτὸ ἀναλάβαμε μόνοι μας...

— Βάρα, Βασιλάκο. Παράδεισος ἐδῶ, τοῦ λέω.

— Ἐγώ θὰ βάλω μέσον νὰ φύγω ἀπὸ δῶ, μοῦ λέει. Καλλίτερα στὰ καράβια ἐδῶ ἔχω πελαγώσει.

ΣΠΥΡΟΣ ΔΑΓΛΑΣ

ΕΛΛ.ΒΙΟΜΗΧ.ΟΙΝΩΝ-ΠΙΟΤΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 81.

ΤΗΛΕΦ. 24.464

Ναυτική Έλλάς

Ἱστορία ἐνὸς ἀσήμαντου ἀνδρωπάκου...

Ο «ΚΟΝΤΟΠΙΘΑΡΟΣ!»

...πού κέρδισε
τὸ θαυμασμό μας

Ἀνταράκες ὁ «Κοντοπιθαρός»! Ἐτοῖ τὸν λέγαμε. Κανένας δὲν θυμᾶται νὰ τὸν φώναζε μὲ τ' ὄνομά του. Παρ' ὅλ' αὐτὰ ἡ φήμη του ξεπέρασε τὴν διμοῖρα, τὸ λόχο κ' ἀκόμα καὶ τὸ τάγμα μας!

Ὁ «Κοντοπιθαρός»! Ἐτοῖ τὸν ξέραμε.

Μᾶς εἶχε ἐρθε ἓνα βροχερὸ βράδυ, ἐδῶ καὶ κάμποσο καιρὸ, μὲ τὸ φουσκωμένο μονοτάκι του, μὲς σπασμένης ἀνθρωπος, μὲ τὰ γουρλωμένα κ' ἀνήσυχτα ματάκια του.

Κάποιος θέλησε νὰ τὸν φωνάξῃ καὶ, μὴ πού δὲν ἤξερε τ' ὄνομά του, ἔτσι γι' αὐτεῖο τύπε:

— Ψίτ, συνάδελφε, ἐσὺ ὁ κοντοπιθαρός!...

καὶ τοῦμεινε.

Αὐτὸς δὲν εἶπε τίποτα. Δὲν ἔλεγε. Ἐμεινε βραθεὶ ἀλλολογοῦμενος σὺν δικῷ τὸν κόσμο, ἔγραφε γράμματα, κάπνιζε συνέχεια κ' ἦτανε ταχτικός στὸ περίσσεμα τοῦ καζανιοῦ!...

Ὅσο καὶ νὰ τὸν περᾶζε, δὲν μιλοῦσε. Καμμιὰ φορά, σάν τ' ἀστεία παρατραβοῦσαν, ἔφρωνε τὰ φρούδια του κ' ἀνοίγει τὸ στόμα του νὰ... χαμογελάθῃ.

Μονάχα μιά φορά, — πού κοιμηθήκαμε σ' ἓνα χωριό, — τὸν εἶδαμε φουρκισμένο. Πῆγαν καὶ τοῦ πῆραν τὸ πανταλόνι τὴν ὥρα πού κοιότανε καὶ σὴν θέα τοῦ βάλανε τοῦ Δημητράκη, τοῦ ψηλοῦ.

Τὸ πρῶτ', ἀπολαύσαμε τὸν «κοντοπιθαρό», τυλιγμένο σὲ μιά πανταλονέρα πού τοῦρχνόταν ὡς τὸ... λαμό, νὰ τρέχῃ πάνω-κάτω ν' ἀνακαλύψῃ τὸ δικό του!...

*

Ἐτοῖ περνοῦσε ὁ καιρὸς κ' ὁ «κοντοπιθαρός» πᾶχανε! Ἀλλὰ πῶς πᾶχανε; Πρὸς τὰ πλάγια! Φοῦκαμε τὸ μοῦτρο του καὶ τὸ πάχος του τὸν πλάταινε στὰ ὀριζόντια! Γέλια καὶ περᾶγματα...

— Βρὲ «κοντοπιθαρό», τοῦ λέγαμε, πῶς τὰ κατὰφερες κ' ἐγίνες ἐτοῖ; Δὲν καταλαβαίνεις πῶς τώρα θὰ δίνης περισσότερο στόχο στὸν ἐχθρό;

Αὐτὸς δὲν θυμῶνε. Ἐγραφε γράμματα, κάπνιζε συνέχεια κ' ἦτανε ταχικώτερος στὸ περίσσεμα, ὅπως κάποιον μέρα ἤρθε ἡ διαταγὴ νὰ φύγουμε.

Κι' ἦρθαν οἱ πορεῖες μέσα στὰ κατακόδρομα, πάνω στίς κορφές καὶ στίς χαράδρες, πορεῖες ἀτέλειωτες, πνιγμένες σὺν ἰδρώτα καὶ τῇ σιωπῇ. Κι' ὁ «κοντοπιθαρός», ἀκολουθοῦσε ἀγόγγυστα καὶ κάποτε τὸν ἀκούσαν μάλιστα νὰ μαλῶνι κάποιον, ποῦλεγε πῶς κουράστηκε. Πάνω σὴν πορεία ὁ «κοντοπιθαρός», ἔξαχστηκε. Πάσανε τ' ἀστεία καὶ τὰ περᾶγματα. Φτάσαμε σὴν βάσι ἐξορμήσεως καὶ περμῆκαμε τὴ διαταγὴ.

Κάπου στὸ βάθος ἀκούσεται ὁ κρότος τοῦ κανονιοῦ, πού χτυπᾷ τοὺς προδότες. Κάποτε παθεῖ καὶ πάνω στίς κορφές τοῦ Βέρμιου ἀπλώνεται ἡ σιγὴ. Ἡρθε ἡ ὥρα...

Τὰ πολυβόλα κροταλίζουν. Τὸ ντουφεκιδὶ ἀνάβει. Οἱ σφαῖρες σφουρίζουν περνώντας πάνω ἀπ' τὰ κεφάλια μας. Τίποτα δὲν πᾶν νὰ μᾶς σταματήσῃ. Ἡ ἀγὴ μᾶς βρῆκε κοντὰ στὸ ὕψωμα. Ταμπουρωμένοι οἱ συμπορίτες ἀπεγνωσμένα προσπαθοῦν νὰ μᾶς σταματήσουν.

Βρισκόμαστε σὴν πύδ κρίσιμη στιγμή. Βλέπουμε τοὺς δικούς μας πού σταματᾶνε. Κάτι προσμένουν. Κάτι γυρεῖουν ἐκείνη τὴ στιγμή. Κάτι πού θὰ τοὺς κἀν νὰ ὀρθώσουν τὰ στήθια τους καὶ νὰ περάσουν τοὺς τελευταίους συμπορίτες ἀπὸ τὸ ὕψωμα.

Ναυτική Έλλάς

Κι' αὐτὸ τὸ «κάτι», τὴν ἔδωσε ἓνας ἀσήμαντος φανταράκος. Ὁ «Κοντοπιθαρός»! Ἐνας ἄνθρωπος μᾶς σπᾶρμης....

Σῆκαλε ὀρθοῖο τὸ μικρὸ ἀνάστημά του, τὸ τόσο ψηλὸ ἀνάστημα τοῦ ἀντρεπωμένου, πετάχτηκε μπρὸς μὲ τ' αὐτόματο στὸ χέρι, κ' ἡ φωνὴ του ἦταν ἡ ἀπαρχὴ τῆς βοῆς πού ἀκολούθησε πίσω του, μὲς πολεμικῆς ἰαχῆς πού ἀντρεχὶ στίς χαράδρες καὶ συγκλονίζει τὰ βουνά.... Οἱ συμπορίτες τασκίστηκαν.

Λαχανιασμένοι φτάσαμε πίσω του καὶ τὸν γιορμάσαμε φιλά.

Ὁ «κοντοπιθαρός», εἶχε κερδίσει τὴν μεγαλότερη νίκη! Εἶχε ἐπιβάλει τὴν παλληκαριά του σ' ὅλους μας καὶ τώρα βλέπαμε μὲ θαυμασμό τὸν στρατιώτη, πού γράμματα, κάπνιζε συνέχεια καὶ ἦτανε ταχικώτατος στὸ περίσσεμα!....

514 Τ.

Οἱ Σχολές τοῦ «Πειραϊκοῦ»

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΕΧΝΙΚΟ
ΦΥΤΩΡΙΟ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Ζωὴ ἡμίσεως αἰῶνος

Ἡ τιμὴ γιὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ πρώτου τεχνικοῦ φυτωρίου σὺν Πειραιᾷ, ἀσφαλῶς ἀνῆκει σὺν «Πειραϊκῷ Σύνδεσμο» πού γιόρτασε ἐδῶ καὶ λίγες ἡμέρες τὴν 50ετηρίδα του. Εἶνε χωρίς ἀμφιβολία ἡ καλλίτερη σελίδα τῆς ἱστορίας του αὐτῇ πού προβάλλεται σάν δικαίους τὸν ἰδρυτὸν του. Ἐδῶ βρισκεται ὅλο τὸ θετικὸ ἀποτέλεσμα τῆς δουλειᾶς του, γιὰτι βέβαια δὲν μπορούμε νὰ ποῦμε πῶς τὸ παλιὸ αὐτὸ Πειραϊκὸ σωματεῖο ἔμπεσε ν' ἀσκήσῃ μιά τόσο πλατεῖα δημιουργικὴ πνευματικὴ ἐργασία πού θὰ εἶχε σάν ἐπακόλουθον τὴν εὐεργετικὴν κυριαρχία του πάνω σὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς πόλεως, σὴν προώθησιν καὶ ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιστάτου τοῦ τοπικοῦ πολιτισμοῦ. Τοῦτο ἄλλως εἰς εἶνε καὶ τὸ παρᾶπαν τῶν πνευματικῶν στοιχείων πού ἔμειναν ἀβρόθητα καὶ ὀρφανὰ σὴν τραγίαν τους προσπᾶθεια γιὰ τὸ καλλίτερον καὶ τὸ ἀνώτερον, ὁχι μόνον μέσα στίς σημερινές δύσκολες περιστάσεις ἀλλὰ καὶ σὴν παιδιότερη ἐποχὴ τότε πού ὁ πνευματικὸς Πειραιᾶς ζοῦσε τίς καλλίτερες μέρες του—σὴν ἐποχὴ τοῦ «Περιοδικοῦ μᾶς» τοῦ Γερσίουμου Βώκου—αὐτὲς πού λάμπρυναν τὴν παράδοσίν του.

Οἱ σχολές του ὁμοῦ γιὰ τὰ ἐργαζόμενα παιδιά, τὰ τεχνικά του φυτώρια—Σχολές Μηχανικῶν καὶ Ραδιοτηλεγραφικῶν—εἶνε μιά θετικὴ δουλειὰ πού ἀγαπήθηκε καὶ ἀστάθηκε γόνιμη. Τριάντα χιλιάδες ἐργαζόμενα παιδιά πέρασαν στὸ διάστημα τῶν 54 χρόνων ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του, ἀπὸ τὰ θρανία τῶν Νυκτερινῶν τοῦ Σχολῶν καὶ ἔμαθαν γράσῃ καὶ ἀνάγνωσιν, μορφώθηκαν σὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν, πῆραν τίς πρώτες ἀναγκαῖες γνώσεις καὶ τὰ πρώτα ἐφόδια γιὰ νὰ γίνουν ἱκανὰ καὶ νὰ παρακολουθήσουν σπουδὲς σὴν Τεχνικὰ Φυτώρια, ν' ἀποκτήσουν τὴν ἀπαραίτητὴ ἐπαγγελματικὴ κατάρτισιν καὶ τὰ μέσα μῆς κοινωνικῆς ὠφελιμότητος καὶ ἀσφαλισμένης σταδιοδρομίας.

Σὲ τρεῖς χιλιάδες ἀκόμη ὑπολογίζονται οἱ ἀποφοιτήσαντες στὸ αὐτὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ τίς Σχολές τῶν Μηχανικῶν καὶ Ραδιοτηλεγραφικῶν. Μιά στρατιὰ ὀλοκληρὴ ἀπὸ εἰδικευμένους τεχν

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ **"Ο ΦΑΡΟΣ"**

Πρόεδρος της Έταιρ.: ΜΙΧ. Ι. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Γεν. Διευθ. έν' Αμερική ΓΕΩΡΓ. Ι. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Γεν. Διευθυν. έν' Ελλάδα: ΗΛΙΑΣ Ε. ΔΡΥΜΩΝΑΣ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ: 388 8TH AVE. Τηλέφ. ΛΑΓΚΩΑΝΝΑ 4-6122
ΑΘΗΝΑΙ: ΣΤΑΔΙΟΥ 56 (Χαυτεΐα) Τηλ. 29-156 και 28-902
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: ΑΚΤΗ ΜΙΑΟΥΛΗ 55 Έναντι τελ. Τηλ. 43-454
ΠΑΤΡΑΙ: ΟΔΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ 40 Τηλ. 33-90
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ 5 Τηλ. 30-71.

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ ΔΙ' ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ
ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ο "ΦΑΡΟΣ", ΣΗΜΑΙΝΕΙ
ΤΑΧΥΤΗΣ - ΑΣΦΑΛΕΙΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΙΔΗ ΣΠΟΡ
ΟΧΑΝΝΕΣ ΟΧΑΝΕΣΙΑΝ

ΦΙΛΩΝΟΣ 66. Τηλέφ. 41-222
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

THE HELLENIC MEDITERRANEAN LINES C^{LD}

HEAD OFFICE PIRAEUS GREECE (ELECTRIC R. W. BLDG)
CABLE ADDRESS **ELMES** TEL 45-533, 41-651, 42-639

WEEKLY MAIL PASSENGER SERVICE BETWEEN
FRANCE

T. S. S. CYRENIA T. 11.320
S. S. IONIA T. 8.090
S. S. CORINTHIA T. 7.200

FROM PIRAEUS TO

1. GENOA, MARSEILLES
2. ALEXANDRIA, LIMASSOL, BEIRUT, HAIFA, PORT-SAID

FROM ALEXANDRIA TO

1. GENOA, MARSEILLES
2. PIRAEUS, GENOA, MARSEILLES
3. LIMASSOL, BEIRUT, HAIFA, PORT-SAID
4. PORT-SAID, HAIFA, BEIRUT, LIMASSOL

FROM MARSEILLES OR GENOA TO

1. ALEXANDRIA, PORT-SAID, BEIRUT, LIMASSOL
2. PIRAEUS, ALEXANDRIA, LIMASSOL, BEIRUT, HAIFA, PORT-SAID

FROM LIMASSOL, BEIRUT, HAIFA, PORT-SAID TO

1. ALEXANDRIA, GENOA, MARSEILLES
2. ALEXANDRIA, PIRAEUS, GENOA, MARSEILLES

ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ

ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε

ΑΘΗΝΑΙ: Βουλής 1, Τηλ. 31-101 — 28-156
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: Δ. Γούναρη 30, Τηλ. 43-061
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Μ. Αλεξάνδρου 9, Τηλ. 6317

'Ασφάλλεται πάσης φύσεως
ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΠΑΡΑ ΤΩ ΑΓΓΛΙΚΩ ΛΛΟΫΔΣ
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ—ΣΚΑΦΩΝ—ΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ
ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ—ΣΠΟΓΓΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ κ.λ.π.
ΚΑΤΑ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΚΑΙ ΝΑΡΚΩΝ
ΥΠΟ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ

"ΚΟΣΜΟΣ,"

Γραφεία Ταξιδιών

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 1, Τηλ. 20-873

'Αεροπορικά, ατμοπλοϊκά και σιδηροδρομικά
είσιτήρια δι' όλα τα μέρη του κόσμου
ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ

ΜΑΘΕΤΕ ΜΙΑ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Γρήγορα-Εύκολα
ΝΑΙ με LINGUAPHONE

- Πρόσδος γρήγορη
- Προφορά τέλεια
- Λεξιλόγιο πλούσιο

Δεν θα δελοτε να μιλάτε ώραία 'Αγγλικά ή μιάν άλλη γλώσσα της έκλογής σας και να εξασφαλίσετε ένα πρόνόμερο στη ζωή, ΔΙΧΟΣ ΑΛΛΟ.

- Είναι τόσο εύκολο με το LINGUAPHONE Σύστημα όπλο, που στηρίζεται στη Φύσι, στη Λογική και στην Επιστήμη.

- Το LINGUAPHONE είναι καταπληκτικό Προσθετέ αλφατικά, και γρήγορα βλέπετε πώς μιλάτε με την πιο ώραία προφορά και πώς καταλαβαίνετε τον κάθε ξένο όσο γρήγορα και αν μιλάει. Κι αυτό, δίχως να παραμελήσετε τις συνηθισμένες σας ασχολίες, γιατί το LINGUAPHONE τόχετε σπίτι σας, πρόχειρο σε κάθε στιγμή, που αλλοίως θα πηγαίνε χαμένη.

- Ποτέ δεν είναι πολύ άργα.

Είτε 20 χρονών είραστε, είτε 40, είτε 60, κιάν ποτέ σας δεν έκανατέ αρχή να σπουδάσετε μια ξένη γλώσσα, το LINGUAPHONE θα σας φερη από τον συντομο δρόμο στο τέρας, και γρήγορα θα κατέχετε στην έντέλεια την γλώσσα που δελετε να μάθετε.

Ξπουδή στο σπίτι σας με τους διαδομότερους καθηγητές του κόσμου

Με το LINGUAPHONE Μπορείτε να μάθετε

29 ΓΛΩΣΣΕΣ

ΑΓΓΛΙΚΑ-ΓΑΛΛΙΚΑ
ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ
ΙΣΠΑΝΙΚΑ-ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΑ
ΙΤΑΛΙΚΑ-ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ
Κ. Α. Π.

ΔΩΡΕΑΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΙΣΤΑΥΜΑ ΗΧΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΟΧΗΣ

Το Αναλυτικό Τεύχος του μοναδικού αυτού συστήματος θα σας σταλεί δωρεάν, αρκεί να μάς στείλετε συμπληρωμένο αυτό το βεταίο.

LINGUAPHONE ΤΣΟΡΤΣΙΑΛ 30-ΑΘΗΝΑΙΣ

Παρακαλώ να μου στείλετε το 32ελίδο αναλυτικό σας τεύχος χωρίς καμμία υποχρέωση εκ μερους μου.

Όνομα

Διεύθυνσις